

Post mortem
Iudo. Historia libri
iudicij nō pua myste-
rioz idicat sacramēta.

Post ioseph enī succe-
dunt iudices sicut post
christū apostoli. et eccle-
siarū rectores ad regē-
dos fideles. quos ipse
ad spē pmissionis eter-
ne pducit. Per omnia
autē in hoc volumine iu-
daici populi delicta. et
seruitus clamorū eoz
et miseratio dei p̄tinen-
tur. Multis enī annis
p peccatis suis seruiert
et cōuersi liberati sunt.
qz peccata nostra viret
hostibz p̄sent. et quan-
do malū facimus in cō-
spectu domini confortant
aduersarij nostri.
id est. demones. Cum
autē cōuertimur susci-
tat deus iudices et sal-
uatores. i. p̄ncipes et
doctores quos mittit
auxilium eoz qui toto
corde clamāt ad deū.

Aug. In fine li-
bri iherusalem nane breuiter
narrator porrexit histo-
riam quousqz filij isra-
el ad colēdos deos ali-
enos redinauerūt. In
hoc autē libro. ad ordi-
nē redit quomodo cō-
sequētia gesta fuerint
post mortē iherusalem nane.
Non ergo ab illo tpe
incipit liber quo popu-
lus ad colēda simula-
cra deluxit. sed a prio-
ribus interpositis tpi-
bus quibz ea gesta sūt.
post que ad illa puenit.

Judas ascendet
Aug. Querit vtz
aliqs homo iudas vo-
cabat. an ipsam tribū
de moysi appellauit.
Sed illi q̄ interroga-
uerant dñm ducem re-
quēbant. vnde. putat
vnius ex illis hominis
nomē. Sed qz non so-
let duces nominare scri-
ptura cū constituunt.
nisi memorata etiā ori-
gine parentū et constat
post iherusalem duces ha-
buisse populū israel: q̄
ruy p̄ncipus gothoniel
filius cenez recte intel-
ligitur noīe inde tribū
iudaz fuisse significatā
ab ipsa enī voluit do-
minus incipe conteri
chananeos. Et cū po-
pulus de duce interro-
garet. ad hoc valuit responsio domini. vt scirent deus noluisse ab vniverfo
populo bellari aduersum chananeos. dixit ergo iudas ascendet. et sequitur.

**Liber iosephim quē nos Judi-
cum appellamus Incipit.**

Dixit mor-
tem ioseph. cōsu-
luerunt filij isra-
el dominū dice-
tes. Quis ascē-
det ante nos cō-

tra chananeū. et erit dñx belli? Di-
xitqz dominus: Judas ascendet.

Ecce tradidi terrā in manu ei⁹. Et

ait iudas simeoni fratri suo. Ascen-
de mecum in sortē meam. et pugna

cōtra chananeū: vt et ego p̄gam te

cum in sortē tuam. Et abiit cum eo

simeon. Ascenditqz iudas et tradi-
dit dominus chananeū ac pbere-

zeum in manus eoz. et percusserunt

bezech decem milia viroz: inuene-
rūtqz adonibezech i bezech. et pu-

gnauerūt cōtra eum. ac percusserunt

chananeū et pberezeū. Fugit autez

adonibezech. quē p̄secuti p̄prehen-

derunt celsis summitatibus manu-
um eius ac pedū. Dixitqz adonibe-

zech. Septuaginta reges amputa-
tis manūū ac pedū summitatibus

colligebāt sub mensa mea ciboz
reliquias: sicut feci. ita reddidit mi-

hi deus. Adduxerūtqz eum in hie-
rusalē et ibi mortu⁹ ē. Oppugnates

ergo filij iuda hierusalē. ceperūt eā

et percusserunt in ore gladij tradētes

enuctam incendio ciuitatē. Et po-
stea descendētes pugnaverūt con-

tra chananeū qui habitabat in mō-
tanis. et ad meridiē in campestrib⁹

Derogensqz iudas p̄tra chananeū

qui habitabat in hebron cuius no-

men fuit antiquitus cariat harbe p-

cussit sesai et hayman et tholmai: at

qz inde p̄fectus abiit ad habitato-

res dabit. cuius nomē vetus erat

cariat hzepher. i. ciuitas litterarū

Dixitqz caleph. Qui percussit cari-

at hzepher et vastauerit eam dabo ei

aram filiā meam vxorē. Cūqz ce-

pisset eam othoniel filius cenez fra-

ter caleph minor: dedit ei aram fili-

am suā p̄iugem. Quā p̄gentem in

itinere monuit vir suus vt peteret

a patre suo agrū. Quē cum suspi-

rasset sedēs i asino. dixit ei caleph:

Quid habes? At illa respōdit. Da

mihi benedictionē: quia terraz arē

tem dedisti mihi: da et irriguā aqs.

Dedit ergo caleph irriguū superi⁹

et irriguum inferius. Filij autem

cinei cognati moysi ascenderūt de

ciuitate palmarū cum filijs iuda in

desertum sortis eius qd ē ad meri-

diem arath: et habitauerūt cum eo

Abiit autē iudas cum simeone fra-

tre suo. et percusserūt simul chananeū

qui habitabat in sephat. et interfe-

cerunt eum. Vocatumqz ē nomen

urbis hozma. i. anathema. Cepit

qz iudas gazam cum finibus suis.

et ascalonem. atqz accharon cum

terminis suis. Fuitqz dominus cū

iuda et montana possedit. Nec po-

ter dixit iudas ad simeō

fratres suum. tribus. s.

ad tribum. Non enim

adhuc vinebāt filij ia-

cob. q̄ sic appellati sūt.

Manifestum ē tribuz

iuda alterius sibi tribz

auxiliū postulasse. qd

redderet cū opus esset

Dixitqz caleph

qui percussit cari-

at hzepher et vastauerit eam dabo ei

aram filiā meam vxorē. hoc

in libro iherusalem memora-

tum ē. Sed utrū iherusalem

viuente sūt factū. et nūc

recapitulatū. An post

ei⁹ mortē p̄ q̄ dicitū ē

Judas ascendet. et cepit

iudas bellare p̄tra cha-

neanos. In quo bello

omnia hęc gesta nar-

rant. merito queritur.

Sed credibilis ē p̄

mortē iherusalem factū.

Lūc autem p̄ p̄lepsim. i. p̄

occupationem memo-

ratū. sicut et alia. Nūc

enim cum res geste ad

uersus chananeos tri-

bus iudez exponerētur

ita se narratōnis ordo

p̄tinet iter cetera inde

facta bellica. et q̄ post

Nec potuit delere habi. zc. In hoc ipso fuit dominus cū iuda. re-
stringit enī deus p̄pitiū. etiā in cordibz suoz sanctorū nimie p̄p̄eritatis

excessum. vt in usus eo- rum conuertat inimic/ cos no solum quando vincunt. sed etia qua- do metunt. Illud ad comendanda sua lar- gitate. hoc ad reprimē- das eoz elationē. In- micul eni sanctorū ē an- gelus sathane que sibi datū colaphizantē di- cit apostolus. ne magni tudine reuelationū ex- tolleretur.)

Jebuseum autē habitauit. Aug. Su- penius legit eadez ciui- tas a iuda capta z ince- sa z interfectis in ea ie- busis. Sed sciendū ē hanc ciuitatē comunē habuisse duas tribus iudam z beniamin. sic ostendit diuisio terra- rū quā fecit ihesus. Ip- sa ē enī iherosolima z ierusalem. ideo hec due tribus remanserūt ad templū domini quā cete- re excepta tribu leui q̄ sacerdotalis fuit. z ter- ras in diuisione nō ac- cepit. Iherosolima fuit a re- gno iuda cū ieroboam. Sciendū est ergo a iu- da ciuitatē captā esse z incensam interfectis q̄ illic repta fuerāt. sed nō oēs iebuseos extinctos vel q̄ extra ciuitatem erāt. vel q̄ fugere pote- rant. Quos iebuseos admissos eē a filijs ben- iamin. quibz cū iuda ci- uitas illa erat p̄munis in ea simul habitare. Ad ergo dicitur. Nō hereditauerūt iebuseū filij beniamin. itelligē- dum ē. q̄ tributarios facere nō potuerūt. vel noluerūt. aut nō here- ditauerūt iebuseū. q̄ nō sine illo tenuerūt ter- rā quā possidebant.

Manasses quo- que non deleuit. Au- gust. Et non heredita- uit manasses bethsan: q̄ est scitharum ciuitas ipsa hodie p̄bitetur a tropolis dici. Potest autē monere quomō in illis p̄bitibus multum a scithia diuisis potest esse scitharū ciuitas. Sed similit̄ potest mouere. quomodo tam longe a macedonia alexandria ciuitatē q̄ fecit longe lateqz bellando. Sic etiā scite hanc con- dere potuerūt. Nam legit̄ in historia gentiū vniuersā p̄ne alicū scithas ali- quādo tenuisse.

Artauitqz amorreus. Aug. Et contribulauit amorreus fili-

falcatis curribus abundabāt. De Aug. hoc in libro ihesu dicitur ē q̄ illo viuo dicitur est sed hic recapitulādo memoratū est cū de tribu iuda vnde fuit caleph loqueret̄ scriptura deruntqz caleph bebron sicut dixe- rat moyses: qui deleuit ex ea tres filios enach. Jebuseum autē habi- tatorē hierusalē non deleuerunt filij beniamin: habitauitqz iebuse- us cum filijs beniamin in hierusa- lem vsqz in presentē diem. Domus quoqz ioseph ascendit in bethel: fu- itqz dominus cū eis. Nam cū ob- siderent vrbem q̄ prius luzā voca- batur. viderunt hominē egredien- tem de ciuitate. dixeruntqz ad euz Ostende nobis introitū ciuitatis. z faciemus tecum misericordiam Qui cum ostendisset eis. p̄cusserūt vrbem in ore gladij: hominē autez illum z omnem cognationem eius dimiserūt. Qui dimissus abiit in terram ethim z edificauit ibi ciuita- tem vocauitqz eam luzam q̄ ita ap- pellatur vsqz in presentem diem. lyx. z nō hereditauit manasses bethsan que est scitharū ciuitas neqz filias eius. ciuitates quas ip- sa tanqz metropolis instruerat Manasses quoqz nō deleuit beth- san z chanath cū viculis suis. z ha- bitatores doz z ieblaam z maged- do cū viculis suis: cepitqz chana- Idem pene i ihe- su naue z eisdē verbis dicit. id aut hic p̄ ana cepha leosum dicit̄ aut hic p̄ p̄lephum dicitur ē. aut hic re- capitulādo. aut illic p̄occupādo tem confortatus est israel fecit eos tributarios z delere noluit. Effra- im etiam nō interfecit chananqum qui habitabat in gazer: sed habita- uit cum eo. zabulon non deleuit habitatores tetbron z naalon: sed

habitauit chananqum in medio ei- us. factusqz ē ei tributarius. Aser quoqz nō deleuit hitatores accho z sidonis alab z acharib z amma z aphech z roob: habitauitqz i me- dio chananqum habitatoris illi ter- re. nec interfecit eū. Neptalij quo- que non deleuit habitatores bethsa- mes z bethanath. z habitauit iter chananqum habitatorē terrē: fuerūt qz ei bethsamitē z bethanitē tribu- tarij. Artauitqz amorreus filios dā in monte: nec dedit eis locū vt ad planiora descenderēt: habitauitqz in monte bares qd̄ interpretat̄ tes- tatio in haylon z salabim. Et ag- grauata ē manus domus ioseph: factusqz ē ei tributarius. Fuit autē terminus amorreū ab ascensu scoz- pionis z petra z supiora loca.

Ascenditqz an- gelus domini de galga- lis ad locū silentium. z ait: Eduxi vos de egipto. z introduxi in terrā p̄ qua iurauī p̄ribus vestris. z pol- licitus sum vt nō facerē irritū pa- ctum meū vobiscū in sempiternū. ita dūtaxat vt non feriretis sedus cū habitatoribus terrē huius z a- ras eoz subuerteretis. z nolūstis audire vocē meam. Cur hoc fecistis Quāobrem nolui delere eos a fa- cie vestra: vt habeatis hostes z dij eozum sint vobis in ruinā. Lunqz

vero memoratū ē in libro ihesu magis puto p̄occupatū q̄ post mortē suam factum. vel futurū ipse nouerat p̄phetico spiritu. si ab illo liter scriptus ē. q̄ appellat̄ iherosolima. vel si ab illo iam factū esse sciebat post mortē ihesu qd̄ ibi p̄occupando memorauit.

Quāobrem nolui delere. Aug. Dinc intelligimus quēdā ex ira

os van in mōte quoni- am nō p̄misit eos de- scendere in vallē zc. h- aut in libro ihesu naue p̄occupando memoratū ē. aut h- recapitulādo. **Ascenditqz an- gelus domini.** Aug. Et ascendit angelus do- mini sup dauidos mō- tem. Scripto: hoc no- mine appellauit locum qz postea scripsit. Qu- eni angelus dñi super euz ascendit. nōdum sic vocabat̄. a p̄oratione enī nomē accepit q̄ gre- ce clautinos dicit. Ibi ē populū fleuit cum au- disset ab angelo verba domini vindicantis in eos q̄ inobediētes fuis- sent. qz nō extermina- nerūt populū secūdū p̄ceptū eius quibz sua- luerūt eligētes eos tri- butarios facere q̄ per- dere. sicut dñs iusserat. Ad siue p̄empto dei mandato. siue timore fecerūt. ne hostes p̄ra- le acris pugnarent. p̄ salute obtinenda. q̄ p̄ tributo non dādo. si- ne dubio peccauerunt vel spernēdo dei p̄ce- ptū. vel nō p̄sumēdo q̄ eos possit q̄ p̄ceptū adiuuare. Ad ideo p̄ ihesum noluit eis vice- re. si tamē adhuc eo vi- uente iam fieri p̄ceptū z nō potius p̄occupan- do memoratū fuerat. q̄ illo mortuo fieri ce- pit. qz hic omnibz vo- luit ex p̄bare p̄ ange- lum. Nōdū autē om- nes id fecerant viuēte ihesu. z si aliq̄ forte iaz- ceperāt. Credibilis ē tamē nihil tale icēpisse viuēte ihesu tantumqz terrarū sub illo tenuit se filios israel. quantū eis ad p̄cedendū suffi- ceret quis in sortibus suis haberēt. vnde. cre- scēdo z conuallescēdo a duersarios extermin- rent. p̄inde post mortē ihesu. postqz p̄ualuerūt maluerūt habere tribu- tarios scdm̄ volūtatē suam q̄ p̄dere secūdū volūtatē dei. Ideo ad illos corripēdos angelus missus ē. Ad

os van in mōte quoni- am nō p̄misit eos de- scendere in vallē zc. h- aut in libro ihesu naue p̄occupando memoratū ē. aut h- recapitulādo. **Ascenditqz an- gelus domini.** Aug. Et ascendit angelus do- mini sup dauidos mō- tem. Scripto: hoc no- mine appellauit locum qz postea scripsit. Qu- eni angelus dñi super euz ascendit. nōdum sic vocabat̄. a p̄oratione enī nomē accepit q̄ gre- ce clautinos dicit. Ibi ē populū fleuit cum au- disset ab angelo verba domini vindicantis in eos q̄ inobediētes fuis- sent. qz nō extermina- nerūt populū secūdū p̄ceptū eius quibz sua- luerūt eligētes eos tri- butarios facere q̄ per- dere. sicut dñs iusserat. Ad siue p̄empto dei mandato. siue timore fecerūt. ne hostes p̄ra- le acris pugnarent. p̄ salute obtinenda. q̄ p̄ tributo non dādo. si- ne dubio peccauerunt vel spernēdo dei p̄ce- ptū. vel nō p̄sumēdo q̄ eos possit q̄ p̄ceptū adiuuare. Ad ideo p̄ ihesum noluit eis vice- re. si tamē adhuc eo vi- uente iam fieri p̄ceptū z nō potius p̄occupan- do memoratū fuerat. q̄ illo mortuo fieri ce- pit. qz hic omnibz vo- luit ex p̄bare p̄ ange- lum. Nōdū autē om- nes id fecerant viuēte ihesu. z si aliq̄ forte iaz- ceperāt. Credibilis ē tamē nihil tale icēpisse viuēte ihesu tantumqz terrarū sub illo tenuit se filios israel. quantū eis ad p̄cedendū suffi- ceret quis in sortibus suis haberēt. vnde. cre- scēdo z conuallescēdo a duersarios extermin- rent. p̄inde post mortē ihesu. postqz p̄ualuerūt maluerūt habere tribu- tarios scdm̄ volūtatē suam q̄ p̄dere secūdū volūtatē dei. Ideo ad illos corripēdos angelus missus ē. Ad

rei venire peccata. ut enim dii gentium inter quas non exterminatas israelite habitare voluerunt essent eis in scandalum. i. facerent eos scandalizari in deo suo. eo quod offenso vivere indignas comminatus est deus. quod manifestum est magnum esse peccatum.

Dimisit ergo iosue. Hoc per recapitulationem iterat. Nam et mors ihesu nane in hoc libro memorat. ut tanquam ab exordio breuiter cuncta insinuentur ex quo dedit eis dominus terram. et quomodo sub iudicio vixerint. et quae per passi sunt. et iterum redierunt ad iudicium ordinem ab eo quod primus est constitutus.

Seruiertque dno. Adam. Et huiusmodi populi dominum omnibus diebus. et omnibus diebus seniorum eorum. quae longiorum dierum fuerunt post iherosolymam. Scien dum est quia quilibet quod sibi praestat ut in bonis diebus sit aut in malis. et habeat dies iherosolymae vel iustorum aut impiorum. Si enim intelligamus lumen verum quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. et praestamus ei animas nostras ad illuminandum aut si oriamur nobis sol iusticie. et illuminet mundum anime nostre habemus dies iherosolymae christi dies salutis. Si quis vero recepit lucem quam extinguit contrariam veritatem. et ab ea illuminatus fuerit. habebit dies sed malos. et non erit in diebus iherosolymae. sed in diebus manasse vel pharaonis vel cuiuslibet pessimi. veniens in diebus achaz regis pessimi. non potuit ysaias videre dominum sabaoth sedentem super thronum excelsum. sed mortuo rege neque cuius erant dies mali. vidit visionem dei. Cuius autem dicitur in scripturis dies illius vel illius. non significat tempus vite ipsius. unde. orietur in diebus eius iusticia. et multitudo pacis. vel usquequo extollat luna. Quod si accipimus quod in diebus quibus saluator morabat in terris dies erant iusticie et pacis. quomodo probabimus dies iusticie et pacis ortos esse. his qui cum crucifixi sunt et aduentum eius non receperunt. Aut quomodo multum dicitur quomodo hi dies pacis et iusticie habuerunt. in quorum mentibus tenebre iniquitatis et furoris versabantur. Veniens quod non sunt nunc dies illi. non oritur iusticia nec multitudo pacis christi apud fideles. Magis ergo quilibet ex pueratione vite dies sibi iniquitatis et belli vel iusticie et pacis acquirit. unde. timebis nomen meum. orietur sol iusticie ut faciat eis. s. dies iusticie. dies iherosolymae. de impijs autem dicitur. quod occidet eis sol iusticie. in quibus. s. iusticia dormit. et tenebre iniquitatis oriuntur. et alibi e contrario. Pax multa diligentibus nomen inu et non est illis scandalum. habent et impij lucem suam. ex qua oriuntur eis dies mali. unde. lux iustis semper. lux autem impij extinguitur. Nescio si tam inepte quis intelligat. ut putet esse aliquam substantialem lucem. aliam quam impio dicitur et aliam quam iustorum. quod fieri non potest. Una enim lux mundi a deo facta quam omnibus communiter et equaliter lucet. Sed sciendum est quod anima nostra. aut vero lumine illuminat quod non extinguitur. i. christus. aut si non habet in se hoc lumen eternum. tpali et extinguitur illuminat. ab illo. s. qui transfiguratur. sed in angelum lucis et falsa salute illuminat cor peccatoris ut videant ei vera bona esse quam caduca sunt. hoc lumine illuminantur. qui summum bonum voluptate dicunt. qui diuitias honores seculi et terrenam gloriam quasi eternam querunt. Sunt ergo isti in diebus lucis eius quam extinguitur. Quicumque enim agunt. vel cupiunt extinguitur. hoc lumine marcon illuminatus deum legis iustum. sed non bonum dicit. Sunt ergo dies iherosolymae de quibus dicitur. Seruiunt populus domino omnibus diebus iherosolymae. Qui enim habet in se dies iherosolymae seruit domino. Non enim potest seruire zabulo. aut auaricie. Nec potest fieri ut quod illuminatur lumine veritatis seruiat mendacio. Oremus ergo ut christus qui est lux vera semper faciat in nobis dies bonos ne unquam zabulo illuminate habeamus dies malos de quibus dicitur. Redimetes tempus quoniam dies mali sunt. Etiam similiter seculum ma-

loqueretur angelus domini haec verba ad omnes filios israel. eleuauerunt vocem suam et fleuerunt. Et vocatum est nomen loci illius locus flentium siue lachrimarum immolaueruntque tibi hostias domino. Dimisit ergo iosue populum. et abierunt filij israel vnusquisque in possessionem suam ut obti-

beatus qui seruit domino in diebus iherosolymae qui verbo et sapientia eius illuminat. qui preceptis eius. et doctrina illuminat. Bene placet.

nerent eam. seruiertque domino cunctis diebus eius et seniorum. qui longo post eum vixerunt tempore. et nouerant omnia opa domini que

lum. secundum apostolum.

Seruiertque dno. zc. Seruiert populus domino omnibus diebus iherosolymae. Non enim dixit vnus die fuisse iherosolymae. quod multi sunt dies eius. vnus dies est iusticia. alia sanctificatio. alia prudentia. alia misericordia. et singula virtutum bona in quibus domino seruitur. his autem virtutibus animi domino placetur. In his omnibus diebus iherosolymae domino seruitur. Non vult scriptura sancta ut aliquis virtutes habeas. et alias negligas. Sed ut omnibus his adornatus virtutibus. et in earum

Sicut opa domini magna fecerat cum israel. Mortuus est autem iosue filius nun famulus domini centum et decem annorum. et sepe iherosolymae in finibus possessionis suae in thanathsare in monte effraim a septentrionali plaga montis gaas

Omnisque illa generatio congregata est ad patres suos. et surrexerunt alij. qui non nouerunt dominum. et opa eius fecerat cum israel. Feceruntque filij israel malum in conspectu domini

malum. i. cauebit. de christo quoque dicitur. quod non nouit peccatum. i. non fecit opus peccati. Cognoscat ergo opa domini qui facit. ignorat. qui non facit.

Cognouerunt inquit opa domini magna. que fecit israel. Quasi sint alij opa domini pua. Ego arbitror quod omnia opera domini magna sunt. et per capacitatem eorum quibus operati sunt in diebus iherosolymae magna opera domini dicuntur. vel pua. vel bica. Eduxit filios israel de egipto in manna forti. egipto. per digressus celestibus uerberata. Viam fecit in mari. manna in deserto dedit. de celo iocundus est moysi. et dedit legem in tabulis lapideis. Nonne haec magna sunt opera dei. Sed si illud his compares. quod ita dilexit deus mundum. ut filium unigenitum daret. pro eo inueniens illa pua esse

Et seniorum. Adam. Seniores qui cum iherosolymae vel post iherosolymae fuerunt apostoli sunt. qui scripturis vel preceptis suis illuminant corda nostra. et faciunt in nobis quosdam dies ex vera luce quam participati sunt venientes in hunc mundum. Qui ergo preceptis eorum illuminatur. seruire deo debet in diebus seniorum qui fuerunt post iherosolymae. Sicut autem christus erat lux vera qui illuminat omnem hominem. uenit in hunc mundum. ita ipsi erant lux mundi. sed non illud. vos estis lux mundi. Illuminat ergo nobis dies in quibus domino seruiamus. Solus dei nosse est. post iherosolymae inter seniores quos longior diem fecerit. i. qui maiorem ex se lucem emisserit. ut in paulus an petrus. paulus bartholomeus an iohannes. sed tamen longior dierum dicitur sancti. Contraque scandalis mundus replebitur. quando crescit iniquitate refrigescet charitas multo. tunc non dicitur dies futuri longi sed abbreviati secundum illud. Rursus abbreviati fuerint dies illi. non fiet salua omnis caro. Mali ergo dies breuiari dicuntur. longi autem et multi spatij dies boni. in quibus domino seruiamus. propter electos autem breuiatur dies mali dies iniquitatis et scandalorum et ut arbitror cum semel electis dies mali cepint breuiari. semper breuiantur et minuitur usque in nihilum. et ad ultimum peruenit. Quibus vnus putato erat quod dicebat. peat dies in quo natus sum. dies vero seniorum sanctorum longi sunt et pluri.

Mortuus est autem. In paulo uiuit iherosolymae. et in omnibus qui dicere possunt. uiuo autem ita non ego. uiuit uero in me christus. et mihi uiuere christus est et mori lucum. In illis moritur quod sepe penitendo. et iterum delinquendo. quasi insultant morti iherosolymae. unde. Rursus crucifigetes sibi metipsos filium dei. et o. h. Non solum ergo in peccantibus moritur. sed etiam crucifigitur et illuditur. Si etiam de auaricia cogitas. vel de stupro si furore agitaris. vel quibuslibet uicijs non uiuit in te christus. Moritur ergo christus peccantibus. quia nihil in eis

injusticia. nihil patientia. nihil veritas. et omnia illa que christus est operantur. A san- / ctis vero quicunq; opera fiunt. christus est qui ea operatur. unde. omnia possum in / eo qui me confortat christus. unde. qui me confessus fuerit coram hominibus et / ego confitebor. e. c. p. m. qui est in celis. qui autem negaverit me coram hominibus et ego / negabo eum. p. m. Confitebatur in semetipso dixit pater. quod in eis vivit et ope- / ratur christus. sed non similiter ait de his qui negant. Qui enim negat extra ipsum / est. Qui confitetur in ipso est. ergo quod mortuus est ihesus. et resurrexit generatio / altera que nesciebat ihesu- / lum etc.

Et servierunt ba- / alim. Adam. Servi- / eruntque baalim. et cere- / liquerunt dominum deum pa- / tris suorum. hec quidem fe- / cerunt antiqui. sed quod / propter nos hec scripta / sunt videamus ne ma- / iori ex parte de nobis hec / que de illis dicta videan- / tur. audi apostolum. In be- / lia quod dicit scriptura. / quomodo interpellat deum / aduersum israel. Do- / mine. propter hoc tuos oc- / ciderunt. altaria tua de- / molita sunt. et ego reli- / ctus sum solus. et quierunt / animam meam. Sed quod / dicit illi dominus respod- / dit. Reliqui michi. vij. mi- / lia virorum. quod non curua- / uerunt genua ante baal / Sic ergo et in hoc tempore / reliquie secundum electi- / onem gratie saluae facte sunt / Vides ergo quod illos qui / curauerunt genua ante / baalim. et qui non cur- / uauerunt. in reliquijs cre- / dentium et in multitudie / non credentium intererat / Qui enim in tempore salua- / toris increduli fuerunt / genua curauerunt ba- / alim. sed non hi qui credi- / derunt. et opera fidei im- / plerunt. Quis enim le- / git quod in tempore saluato- / ris aliquis flexerit genua / simulacris. Sed de il- / lis hoc dicitur quod peccatis / coepedit tenent. unde / constat. quod cum peccamus / genua nostra baalim cur- / uamus. Qui ad hoc uo- / cati sumus. ut flectamus / genua in nomine ihesu et ad / patrem domini nostri / ihesu christi. et quod omnis / paternitas in celis et in / terra nominatur. Nihil autem potest si genua corporis in ordine flectamus deo. et ge- / nua cordis sabulo. Si enim non scetero firmus. protra astutias eius. flexi genua / mea sabulo. et si non postanter scetero contra iram. flexi genua mea ire. Similiter / de omnibus vicijis sentiendum est. Sic fecerunt illi qui coluerunt baalim. et derelique- / runt deum patris suorum. Unusquisque quod pro ceteris colit miratur et diligit. si deus / est hoc est quod ante omnia et super omnia posuit deus ab homine. diliges dominum / deum tuum. e. t. c. etc. Preoccupare quod dammodo erga se cupiens totos humanam / mentis affectus. et sciens quod quis toto corde dilexerit et tota anima. et totis viribus / hoc esse deum illi. Quod ergo quisque super omnia diligit. hoc illi deus est. apud pla- / rimos preponderat amor auri. et auaricie. et dicit illis. Non potestis deo serui- / re et mamone. i. auaricie. In alijs amor voluptatis. vel glorie secularis. vel / humanam dignitatis. Pauci sunt in quibus preponderat amor dei. binet totius

quod quisque super omnia diligit et colit hoc illi deus est / et vultus baalim. ac dimiserunt dominum / deum patrum suorum qui eduxerat / eos de terra egypti. et secuti sunt de- / os alienos. deos quoque populorum / qui habitabant in circumitu eorum: et / adorauerunt eos. et ad iracundiam / unt peccata. deum in quo nullus ire affectus. nul- / lus passibilis motus ad iracundiam. puocare dicitur / tur. sed ille manet immutabilis. ego cum pecco iram mi / concitauerunt dominum. dimittentes / hi assisco. vii. thesaurizas tibi iram in die ire etc. / cum. et seruientes baal et asstaroth. / Fratresque dominus contra israel tra- / didit eos in manus diripientium. / qui ceperunt eos et vendiderunt ho- / stibus qui habitabant per gyrum: nec / potuerunt resistere aduersarijs suis / sed quocumque pergere voluissent: man- / domini super eos erat. sicut locutus / est et iurauit eis. et vehementer afflicti / sunt. Suscitauitque dominus iudi- / ces qui liberarent eos de vastantiu / manibus: sed nec eos audire volu- / erunt: fornicantes cum dijs alienis / et adorantes eos. Cito deseruerunt / viam per quam ingressi fuerat pater / eorum. et audientes mandata domini / omnia fecere contraria. Cuius domi- / nus iudices suscitaret. in diebus

gentilitatis error: cepit exordium. dum ea que multum diligunt homines. deos esse / voluit. et humanis vicijis et cupiditatibus diuinum nomen ascribit. Pecunia enim / cupidi et auaricie amore flagrantes. mammonam quidem apud syros deum cupi- / ditatis dicitur. libidinis et voluptatis amatores venerem deam sibi huiusmodi vicij / quo agitantur ascribit. Similiter in ceteris vicijis. ipsum quo vrgetur affe- / ctum. deum sibi fecerunt. unde apostolus. auaricia quod est ydolorum seruitus. Cum / ergo alij vicia toto corde. tota que et totis viribus diligunt. ydola adorant.

August. Et seru- / erunt baal et asstarib. / dicit baal esse nomen / ionis apud illas gentes / asstare vero innotis. / Punici et baal domi- / num dicere videntur. et / baalsamam deum celi / Junone autem sine du- / bio asstaren vocant. et / quod hec lingue parum dif- / ferunt. dicit hic scriptu- / ra quod seruierunt baal et / asstarib. ion. i. f. inno- / nibus. nec singulariter / dixit asstari. sed ad si- / mulacrorum multitudi- / nem intellectum retulit. va- / rietatis causa in estimo io- / nem singularem non esse / memorari voluisse / **F**ratresque do. etc. / **D**n. h. lxx. et reddidit / eos in manus inimicorum / suorum in circumitu. sed et in / psalmo dicitur. Vendidi- / sti populum tuum sine pre- / cio et i. propheta. Gratias / venditi estis etc. Qua- / re ergo venditi si gra- / tias et non potius donati / An forte scripturarum / locutio est. ut dicat ven- / ditus etiam donatus: h- / sensus optimus est ibi. / Gratias venditi estis. et / vendidisti populum tuum / sine precio. quod impij non / deum colendo tradisti / hi populum meruit. ut / ipse cultus huius vide- / retur. Quod vero dictum / est. neque cum argento redi- / meminisse non ait. neque cum / precio. sed neque cum ar- / gento. ut precium redem- / ptionis intelligatur san- / guis agni immaculati. / In argento enim propheta / omnem pecuniam signifi- / canit. quod precio sanguis / christi. non precio pecuni- / ario fuerat redimendi. / **F**ratresque dñs. / **O**rige. Cum quis deo seruit non traditur in manus diripientium. sed cum deum / dereliquit. et seruit passionibus suis traditur passionibus ignominie. et in repro- / bum sensum. ut faciat que non pueniunt quod repletus est omni iniquitate. nequitia / fornicatione et huiusmodi. Si enim peccamus domino et voluptates nostras et de- / sideria. velut deum colimus tradimur in manu dyaboli apostolica auctoritate / ut ipse ait. tradidi huiusmodi sathane in interitum carnis et spiritus. saluus si- / at. Non solum ergo per angelos tradit deus. delinquentes in manus inimicorum / sed etiam per filios ecclesie qui potestate habent soluendi et ligandi. Traduntur / autem in interitum carnis cum per delicta a christi corpore sepantur. traduntur autem / dupliciter cum delictum se manifestum sit ecclesie et per sacerdotes quis de ecclesia / pellitur. ut notat ab hoibus erubescat et pueris enueniat quod sequitur. ut spiritus / saluus fiat in die domini. vel cum peccatum non sit manifestum hominibus. deus autem

Aug. Et seru- / erunt baal et asstarib. / dicit baal esse nomen / ionis apud illas gentes / asstare vero innotis. / Punici et baal domi- / num dicere videntur. et / baalsamam deum celi / Junone autem sine du- / bio asstaren vocant. et / quod hec lingue parum dif- / ferunt. dicit hic scriptu- / ra quod seruierunt baal et / asstarib. ion. i. f. inno- / nibus. nec singulariter / dixit asstari. sed ad si- / mulacrorum multitudi- / nem intellectum retulit. va- / rietatis causa in estimo io- / nem singularem non esse / memorari voluisse / **F**ratresque do. etc. / **D**n. h. lxx. et reddidit / eos in manus inimicorum / suorum in circumitu. sed et in / psalmo dicitur. Vendidi- / sti populum tuum sine pre- / cio et i. propheta. Gratias / venditi estis etc. Qua- / re ergo venditi si gra- / tias et non potius donati / An forte scripturarum / locutio est. ut dicat ven- / ditus etiam donatus: h- / sensus optimus est ibi. / Gratias venditi estis. et / vendidisti populum tuum / sine precio. quod impij non / deum colendo tradisti / hi populum meruit. ut / ipse cultus huius vide- / retur. Quod vero dictum / est. neque cum argento redi- / meminisse non ait. neque cum / precio. sed neque cum ar- / gento. ut precium redem- / ptionis intelligatur san- / guis agni immaculati. / In argento enim propheta / omnem pecuniam signifi- / canit. quod precio sanguis / christi. non precio pecuni- / ario fuerat redimendi. / **F**ratresque dñs. / **O**rige. Cum quis deo seruit non traditur in manus diripientium. sed cum deum / dereliquit. et seruit passionibus suis traditur passionibus ignominie. et in repro- / bum sensum. ut faciat que non pueniunt quod repletus est omni iniquitate. nequitia / fornicatione et huiusmodi. Si enim peccamus domino et voluptates nostras et de- / sideria. velut deum colimus tradimur in manu dyaboli apostolica auctoritate / ut ipse ait. tradidi huiusmodi sathane in interitum carnis et spiritus. saluus si- / at. Non solum ergo per angelos tradit deus. delinquentes in manus inimicorum / sed etiam per filios ecclesie qui potestate habent soluendi et ligandi. Traduntur / autem in interitum carnis cum per delicta a christi corpore sepantur. traduntur autem / dupliciter cum delictum se manifestum sit ecclesie et per sacerdotes quis de ecclesia / pellitur. ut notat ab hoibus erubescat et pueris enueniat quod sequitur. ut spiritus / saluus fiat in die domini. vel cum peccatum non sit manifestum hominibus. deus autem

margin notes on the right edge of the page, including phrases like 'Aug. Et seru- erunt baal et asstarib...' and 'Fratresque do. etc.'

qui videt in occulto videns eius mentē vicijz et passionibz seruientē. et cor de eius nō se colit sed avariciā aut libidinē. aut huiusmodi talē ipse tradit sathanz. auertit enī se et refugit a cogitationibus suis malis. et desiderijs indignis. et reliquit domum cordis eius vacuā. Tunc innumerus spiritus q̄ exierat ab hōie. inueniēs tō mū suā vacante et emūdatā. assumit alios septē spiritus nequiores se. et ingressi habitant ibi. et fiunt nouissima hominis illius priora prioribus. Sic intelligendū ē deum tradere quos tradit. nō q̄ ipse tradat aliquē. sed indi gnos derelinquit. nec habitat in eis. Anima autē tradita dicitur ex eo q̄ deo vacua inuenit. et a spiritu neq̄ inuaditur. Vigilemus ergo et nos a vicijz purge mus vt deū intra nos teneamus ne dyabolo tradamur.

In medio chananei Aug. In teo teronomio dicit deus de his gentibus nō eij ciam illos i anno vno ne fiat terra deserta. et multiplicet in te bestie fere. Paulatim eijcā illos donec multiplicemini et crescatis et hereditetis terrā. Poterat hanc pmissionem suā dominus seruare et erga obediētes. vt exterminatio gentiū illarū crescentibus israeliticis partibus fieret cū eorum multitudo terras vnde aduersarij exterminarent desertas esse nō sineret. Quod autē ait ne multiplicet in te bestie fere. mirū si non bestiales cupiditates et libidines intelligi voluit. q̄ solent de repentino successu terrene felicitatis existere. Non enim deus hōies exterminare poterat. et bestias nō poterat.

Tradidit eos i ma. Adam. Et tradidit eos dominus i man^o cufainrasathaim regis melopotamie. Interpretat cufainrasathaim humiliatio eoz. Traditi sunt ergo ei. vt humiliaret eos. et quia in excelsis montiū impiegebāt cōtra altissimū ab ipso in humilitate traditi sunt. Recolū olim diuina pudentia. eos q̄ impie exaltabant. tradidit humiliādos vt salubri medicina p̄traria cōtrarijs curarent. sed et nunc idē agit in ecclesia sua. Est et nūc cufainrasathaim. rex melopotamie cui humiliāde et affligēde traduntur anime q̄ christiana humilitate cōtempta. se in supbiā extulerunt q̄ in cōspectu dei valde ē odiosa. Initū enim discedendi a deo supbia. de^o autē supbis resistit. et humilibz dat gratiam. Siquis ergo christi humilitate respecta (q̄ ppter nos cū deus esset hō factus ē humiliatus vsq̄ ad mortē) extollitur et vsq̄ ad potestates et dignitates seculi. p̄silit. et artes quibz assequitur. etiā si cōtra fidē et religionē sint nō refugit. euenit vt malū faciat in cōspectu dñi. et cū summus adeptus fuerit infulas potestatiū. et ad ipsa supbie fastigia summa p̄scenderit. inde deiect^o traditur cufainrasathaim. vni. i. ac

Ec. III. Ne sunt gentes

quas dominus dereliquit vt erudiret in eis israelē et omēs
 Aug. Erat ergo ista cā in eoz tēpationem vt bel la dicerent. i. vt tanta pietate et obedientia legis dei bellaret quāta patres eoz qui deo etiā bellando placuerūt. non q̄ oprabile sic bellū. sed q̄ pietas laudabilis etiā in bello
 qui nō nouerant bella chananēoz
 et postea dicerent filij eozum certa re cum hostibus. et habere consuecuntur quasi p̄a regna quibz satrape p̄cerāt qd nomē in illis p̄ibus cuiusdā honoris ē vel iustitudinē p̄eliandi. quinqz satrapas philistinoz. omnemqz chananēuz et sidoniū. atqz euēum qui habitabat in mōte libano de monte baal hermon vsqz ad introitū emath.
 Aug. Non vt sciret deus oim p̄gnitor etiā futuror. sed vt ipsi sciret et consciētia sua. vel gloriarent. vel cōuincerent
 Dimisitqz eos vt in ipsis expiretur israelē vt rū audiret mandata domini que p̄ceperat patribus eozū p̄ manum moysi. an non. Itaqz filij israel habitauerūt in medio chananei et ethei et amorrei et p̄berezei et euēi et iebusei. et duxerūt vxores filias eoz. ipsiqz filias suas filijs eorum tradiderūt. et seruiērūt dijs eozū. feceruntqz malū in conspectu domini. et oblitī sunt dei sui ser

rioz p̄ncipiū. sicut alibi p̄baroni et alibi chiram. vt humiliet eum. q̄ nimis fuerat exaltatus et affligat donec respiciat. et grat dominū. q̄ cū esset in supbia ignorabat eum.

Potest quisqz etiā puus vel minimus. etiā si nulla dignitate vsus supbie vicio laborare. et nihil tam fedū. tam execrabile. q̄ paup supb. et diues mendax. Penetrat aliquādo morbus supbie ipsū sacerdotale et leuiticū ordinē. et in nobis q̄ ad exemplū humilitatis politi sumus. et in circulo altaris velut specula q̄ daz intuentibz arrogantie vicijz fetet. et de altari domini qd debet incensu suauitate flagrare odor teterimus supbie renitet.

Uientes baalim et asstaroth. Fratru
 runt sibi ipsos tram sūsto iudicio
 q̄ cōtra israel dñs. tradidit eos in

man^o cufainrasathaim regis melopotamie. seruiērūtqz ei octo annis.
 clamauerūt ad dominū cū tribularētur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. Sicut clamassent non suscitaretur eis saluator. Sin tribulatione positi nis. Et clamauerūt ad dominū q̄

Aug. Nota q̄ hominē saluatore dicit q̄ quē de saluar s̄ yterologia. sp̄s. s̄ ypbati suscitauit eis saluatorem. et liberauit eos. orthoniel videlicet filiū cenez fratre caleph minorē. fuitqz in eo spiritus domini. et iudicauit israel. Egressusqz ē ad pugnam et tradidit dñs i man^o et cufainrasathaim regem sirie. et oppressit eū. Qui largitas diuie clemētie octo annis seruiērūt. p̄ mltorum delictis. et quicquid p̄ vnus iusticia

Aug. Quātū t̄pis. s̄. p̄mordia imperij romani sub nūma pompilio. t̄m modo repacata habuerūt
 euitqz terra quadraginta annis. et mortuus ē orthoniel filius cenez.

Addiderunt autē filij israel facere malum in cōspectu domini: qui cō
 peccata nostra vires hostibz prebēt et reddunt. q̄ malū facimus in cōspectu domini. et p̄stantur a domino aduersarij nostri. in sp̄ialibus quoqz cōtra virtutes nō inualescerent cōtra nos. Nec ipse zabulus nisi ei vires ex nostris vicijz p̄berem. et locum ei introeūdū et dominādū in nobis. peccādo faceremus. vnde nolite locū dare dyabolo.
 fortauit aduersum eos eglon regē moab: q̄a fecerūt malū in cōspectu

nielem. vel ayot designantur. **Fuitqz in eo spiritus domini.**
 Magna laus ē p̄mi iudicis q̄ spiritus domini factus ē super eum et per spiritum dei iudicauit populum. qd de alio dictum nō valde memini. Sūt bodie ecclesiarum iudices quibus datum est etiam iudiciū animarū. Sed nescio si quis dignus sit spiritu dei repleri.
Fuitqz in eo spi. Adam. Postqz. i. clamauerūt ad dñm. Quis in nobis t̄z valdū. tam iustū clamorē emittit ad dñm. vt mereat populus accipere iudicē. quē repleat sp̄s dei. vt possit rectū tenere iudiciū. Vñ liber ipse iudicē dicit. qui scilicet iudicauerūt populū israel viros. s̄. mirabiles sicut ioseph fuit. sic et liber regū in q̄ d̄. quomō q̄qz regū regnauerūt et qd egerūt etiā malū vt ecclie. s̄. p̄ncipes vel iudices bona eoz inueniunt mala caueāt.

Aug. Nota q̄ hominē saluatore dicit q̄ quē de saluar s̄ yterologia. sp̄s. s̄ ypbati suscitauit eis saluatorem. et liberauit eos. orthoniel videlicet filiū cenez fratre caleph minorē. fuitqz in eo spiritus domini. et iudicauit israel. Egressusqz ē ad pugnam et tradidit dñs i man^o et cufainrasathaim regem sirie. et oppressit eū. Qui largitas diuie clemētie octo annis seruiērūt. p̄ mltorum delictis. et quicquid p̄ vnus iusticia

Aug. Quātū t̄pis. s̄. p̄mordia imperij romani sub nūma pompilio. t̄m modo repacata habuerūt
 euitqz terra quadraginta annis. et mortuus ē orthoniel filius cenez.

Addiderunt autē filij israel facere malum in cōspectu domini: qui cō
 peccata nostra vires hostibz prebēt et reddunt. q̄ malū facimus in cōspectu domini. et p̄stantur a domino aduersarij nostri. in sp̄ialibus quoqz cōtra virtutes nō inualescerent cōtra nos. Nec ipse zabulus nisi ei vires ex nostris vicijz p̄berem. et locum ei introeūdū et dominādū in nobis. peccādo faceremus. vnde nolite locū dare dyabolo.
 fortauit aduersum eos eglon regē moab: q̄a fecerūt malū in cōspectu

nielem. vel ayot designantur. **Fuitqz in eo spiritus domini.**
 Magna laus ē p̄mi iudicis q̄ spiritus domini factus ē super eum et per spiritum dei iudicauit populum. qd de alio dictum nō valde memini. Sūt bodie ecclesiarum iudices quibus datum est etiam iudiciū animarū. Sed nescio si quis dignus sit spiritu dei repleri.
Fuitqz in eo spi. Adam. Postqz. i. clamauerūt ad dñm. Quis in nobis t̄z valdū. tam iustū clamorē emittit ad dñm. vt mereat populus accipere iudicē. quē repleat sp̄s dei. vt possit rectū tenere iudiciū. Vñ liber ipse iudicē dicit. qui scilicet iudicauerūt populū israel viros. s̄. mirabiles sicut ioseph fuit. sic et liber regū in q̄ d̄. quomō q̄qz regū regnauerūt et qd egerūt etiā malū vt ecclie. s̄. p̄ncipes vel iudices bona eoz inueniunt mala caueāt.

Addiderunt autē filij israel facere malum in cōspectu domini: qui cō
 peccata nostra vires hostibz prebēt et reddunt. q̄ malū facimus in cōspectu domini. et p̄stantur a domino aduersarij nostri. in sp̄ialibus quoqz cōtra virtutes nō inualescerent cōtra nos. Nec ipse zabulus nisi ei vires ex nostris vicijz p̄berem. et locum ei introeūdū et dominādū in nobis. peccādo faceremus. vnde nolite locū dare dyabolo.
 fortauit aduersum eos eglon regē moab: q̄a fecerūt malū in cōspectu

nielem. vel ayot designantur. **Fuitqz in eo spiritus domini.**
 Magna laus ē p̄mi iudicis q̄ spiritus domini factus ē super eum et per spiritum dei iudicauit populum. qd de alio dictum nō valde memini. Sūt bodie ecclesiarum iudices quibus datum est etiam iudiciū animarū. Sed nescio si quis dignus sit spiritu dei repleri.
Fuitqz in eo spi. Adam. Postqz. i. clamauerūt ad dñm. Quis in nobis t̄z valdū. tam iustū clamorē emittit ad dñm. vt mereat populus accipere iudicē. quē repleat sp̄s dei. vt possit rectū tenere iudiciū. Vñ liber ipse iudicē dicit. qui scilicet iudicauerūt populū israel viros. s̄. mirabiles sicut ioseph fuit. sic et liber regū in q̄ d̄. quomō q̄qz regū regnauerūt et qd egerūt etiā malū vt ecclie. s̄. p̄ncipes vel iudices bona eoz inueniunt mala caueāt.

Sernierunt decem et octo ann. Adam.

Dost. x. et octo annos iterum clamauerunt filij israel ad dominum et suscitauit eis saluatorem. Aioth filium gera. filij gemini. virum ambidextrum. Qui suscitatur ad saluandum israel nihil habet in se sinistrum sed vtriusq; manus dextra dignus populi princeps dignus ecclesie iudex. qui nihil agit sinistrum. cuius nescit sinistram quod facit dexteram. In vtriusq; parte dexteram in fide. in actibus nihil habet de illis quod locantur a sinistris. quibus dicitur. discedite a me operari iniquitatis. nescio uos. ite igne eternum etc.

Adamentius. Etiam melius pene dicat diuina scriptura supra octo annis. hic dicitur et octo dicit. Certum est autem quia secundum modum peccati et conuersionis moram etiam castigationis tempore terminantur. transierunt enim et isti. x. et viij. anni seruitutis. et non dicitur quia clamauerunt ad dominum. vel quia sunt a malicia sua. sed post.

Saluatorem. Adam. Saluatores vel iudices qui ad liberandos filios israel suscitantur principes celestis milicie significant. quos emittit deus ad subsidium eorum. qui ad se toto corde clamauerunt et diuina clementiam erga se conuersione penitentis flexerunt. Scriptum est enim. quod cum multo tempore fuissent pharaoni patres nostri clamauerunt ad dominum. ita ut ipse diceret. Clamor filiorum israel ascendit ad me. et misit moyses et aaron et eduxit eos.

Angelus quoque exterminator missus est qui omnia primogenita egypti vastaret. israelitarum vero neminem tangeret. et sic patet virtute celestis fuisse. que vastatis egyptijs filios israel de seruitute eduxit. Sub rege etiam assiriorum lenacherib. angelus domini mittitur. qui post triduum una nocte. c. lxxxv. milibus hostium et urbem ab obsidione. et populum ab itinere liberauit. Similiter ergo quando peccamus vel pro peccatis in captiuitate tradimur. clamemus ad dominum non ore sed mente. ut dolor cordis fontem lacrimarum producat ex oculis. Sicut ille qui ait. lauabo per singulas noctes lectum meum. i. m. s. m. r. Si ita conuertimur a malis ut ultra non contingamus ea. mittet nobis dominus virtutem suam celestem per quam liberemur a virtute zabolica que omnia pro nobis agat. dextera et prospera. que faciat nos relinquere viam

^{et pessimos inimicos} eius. Et copulauit ei filios ammō qui cum ipso impugnarent israel et amalech: abijtq; et percussit isrl. atq;

q; possedit vrbē palmarū. Seruieruntq; filij isrl eglon regi moab decem et octo annis. et postea clamauerunt ad dominū. Qui suscitauit eis saluatorem vocabulo aioth filium gera. ^{qui interpretatur laus} filij gemini. qui vtriusq; manu per dextra utebatur. Miseruntq; filij israel per illum munera eglon regi moab. Qui fecit sibi gladium ancipitem habentem in medio capulum longitudinis palmę manus. et accinctus

^{Adam. quicquid gerit} aioth ambidexter dextrum est. dexter est manibus et pedibus. in femore enim dextro gladium portat. ut veniat ad ad regem moab et interficiat

est eo subter sagum in dextro femore. Obtulitq; munera eglon regi moab. ^{sermo phie q; summū bonū iudicat voluptatem} Erat autem eglon crassus nimis. Cui obtulisset ei munera per secutus est socios qui cum eo venerant et reuersus de galgalis ubi erat idolo

^{Aug. Non mentis factū} enī verbū appellat. et secretū factū erat ei ad regem la. dixit ad regem. Verbum secretum habeo ad te o rex. Et ille ipe rauit silentium. Egressisq; omnibus qui circa eum erant. ingressus est aioth ad eum. Sedebat autem in estiuo cęnaculo solus. Dixitq; Verbum dei habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extenditq; aioth sinistram manū. et tulit sicā de dextro femore suo. infixitq; eam in ventrem

^{si q; preceperat ei dominus hoc facere. que populo suo saluatorem excitauerat} habeo ad te. Qui statim surrexit de throno. Extenditq; aioth sinistram manū. et tulit sicā de dextro femore suo. infixitq; eam in ventrem eius. ^{si interpretatur laus} saluatorem vocabulo aioth filium gera. ^{si nihil sinistrū habēs cur nesciat sinistra quid faceret dextra} ra filij gemini. qui vtriusq; manu per dextra utebatur. Miseruntq; filij israel per illum munera eglon regi moab. Qui fecit sibi gladium ancipitem habentem in medio capulum longitudinis palmę manus. et accinctus

femore suo. infixitq; eam in ventrem eius. Et percussit isrl. atq; possedit vrbē palmarū.

eius tam valide ut capulus sequere ferrum in vulnere: ac piguissimo adipe stringeret. Nec eduxit gladium. sed ita ut percussisset reliquit in corpore: statimq; secreta nature alui stercoza prorupserunt. Aioth autem clausis diligentissime ostijs cęnaculi et obfirmatis sera per posticum egressus est. Seruicq; regis ingressi. viderunt clausas fores cęnaculi: atq; dixerunt: forsitan purgat aluum in estiuo cęnaculo. Expectatesq; diu donec erubesceret. et videtes quod nullus aperiret. tulerunt clauem. et aperientes inuenerunt dominum suum in terra iacentem mortuum. Aioth autem dum illi turbarent. effugit et pertranxit locum ydolorum unde reuersus fuerat. Venitq; in seyrath. et statim sonuit buccina in monte effraim: Descenderuntq; cum eo filij israel ipso in fronte gradiete. Qui dixit ad eos. Sequimini me. Tradidit enim dominus inimicos nostros moabitas in manus nostras. Descenderuntq; post eum et occupauerunt vada iordanis que transmittunt in moab. et non dimiserunt transire quemquam: sed percusserunt moabitas in tempore illo circiter decem milia omnes robustos et fortes viros. Nullus eorum euadere potuit. Humiliatusq; est moab in die illo sub manu israel. et quicquid terra octoginta annis a preliis. Post hunc fuit sangar filius

sinistram que ducit in perditionem. et reuocet nos ad viam dexteram que dicit ego sum via veritas et vita.

Qui vtriusq; etc. Secundum spirituales intelligentiam omnes sancti ambidextri dicuntur. dyaboli et principes eius ambidextri. totum enim quod agunt sinistrum est et peruersum. et eterno igni cum his qui a sinistris sunt deputatum.

Ingressus est aioth ad eum. Adam. Aioth interpretatur laus arte enim callida et laudabili usus deceptioe interemit eglon qui interpretatur rotatus vel orbita. Operet tales esse nostri populi iudices qualis fuit aioth qui interpretatur laus ut omnes volubiles motus. et orbitas mali itineris excidant et pimentum dianitarum regem qui interpretatur fluxus. vel effusio. fluxe ergo et dissolute gētis quis est princeps vel dux. nisi summo illius philosophie que summum bonum indicat volupatē: que interficit euangelicū sermo et propheticus qui gladio comparatur qui in ventre eorum et in imis hęcordis ambidextri toto ris disputationibus concludit ut veritas eos assertionem concludens extinguat omnem prauitatem dogmatis et crasse intelligentie sensum que et tollit contra spirituales scientiam christi. ut hoc facies et dimicās in verbo dei omnis ecclesie iudex fiat laudabilis et iustus. Qui dicitur a domino. Euge serue. b. et f. q. s. p. f. s. m. t. cō.

Dinguissimo adipe strin. Aug. Merito queritur quod fuerit exilis valde rex eglon et clausum adipe

pes vulnus quando percussus est. sed intelligendum est ea locutione dictū que solent e contrario intelligi. sicut dicitur lucas quod minime luceat. et abundare quod non est et benedixit regi. i. maledixit. sicut in libro regum et nabaioth dictum est Ram in ea interpretatione dictū que non secundum. lxx. sed et hebreo est. ita in nemimus. erat autem eglon crassus nimis.

Tulerunt clauem. Aug. Quomodo pueri regis eglon clauem aperuerunt. quod aioth clauem non clauserat. Aut si ille clauem clauserat. quomodo eum secum non tulerat. ut nec isti clauem aperire possent. Proinde aut alia clauis allata est aut tale genus clausure fuit. quod sine clauem posset claudere. nec sine clauem apiri. Nam sunt quedam talia. sicut ea que verrudata dicuntur.

Post hunc fuit. Adam. Lxx. Semegar. i. ubi aduena. oēs ei boies

dei aduene sunt in hoc mundo sicut ille q dicebat. Incola ego sum in terra apud te...

Qui percussit.

Adaman. Seme gar percussit alophilos in sexcentis viris in stiua vel pede aratri...

Tu quoque esto agricola anime tue. Vte re aratro: quo vitatur semegar. Sed cum miseris manu in aratru...

Ad dideruntq filii.

Quali peccatis populi dux bonus obiit. peccatoribus autem et indignis auferatur homo dei. Sed dicit aliquis. Quando ecclesia dei sine iudice est...

anath. q percussit de philistinim sexcentos viros vomere. Et ipse quoq defendit israel.

Ad diderunt filii israel.

Ad diderunt filii israel facere malu in conspectu domini post morte aioth. et tradidit illos dominus in manus iabin regis chanaan qui regnavit in asor...

di verbu dei. Ita ergo agamus. et oremus ne hac fame et siti indignatione dei condemnemur...

de cedes neptalim. dixitq ad eum.

Dixit tibi dominus deus israel. Uade descende: et duc exercitu in montem thabor: tollesq tecu decem milia pugnatoru...

Victoria no reputabit tibi: quia in manu mulieris tradet sisara. Surrexit itaq delbora: et perrexit cum barach in cedes...

Delbora. Apis vel loquela q pphetia significat. q suaves celestis doctrine fauos...

Et sedebat super pal. Adam. Vide in quibus locis sedet ppheta inter excella. et domu dei.

Si venis. Aug. Quid e qd respondens barach delbore ait. Si ibis

In manu iabi regis.

Adam. Princeps militie iabin erat sisara. q interpretatur visio equi. Iste eni e aialis no spualis...

Erat autem.

Adam. Secundum aplos ois scriptura diuinitus inspirata. vtilis e ad docenda ad increpanda...

meum ito. et si non ieris meum non ito quonia nescio die in quo pserat angelu dominus meum. Quasi a pphetissa die audire non poterit. nec illa die respodit. sed pperit cum illo et quid est quod pserat angelu dñs meum: an hic temo stratum est. et angeloz actus. pserantur. i. adiuuant a domino vt feliciter cedant. an locutionis est. pserat angelu meum. i. facit meum prospera p angelu

Adamantius.

Non ascendaz nisi tu ascēderis meū. vides quomō illis priouibus propheta tetulit elo / qa dei. et illis dicit da / ta esse pcepta vt ascen / dant i montē sed excu / sant et dicit. Non ascē / dam nisi tu ascēderis / meū. et de exultatione / quidē vey ē de promil / sione falsum. Non enī / ascēdit in montē do / mini. Qd aut pollicen / tur se ascēdere cū pro / pheta falsum est. Qd / enī secuti sunt prophe / tiam. vt crederēt chri / stio. de quo oīs prophe / tia est. dicit ergo ei del / bora. Ito tecū. sed nō / erit primat⁹ in hac vi / ce tuus. In manu mu / lieris tradet dñs sifa / ram zc. apte ostendit. / qz nō erat apud popu / lum illū primatus. nec / victorie palma sed in / manu mulieris cui no / men iabel tradit sifara

Egressa igitur iabel. Adam.

Iabel mulier alienigena ec / clesiam significat. q̄ et / alienis gentibz congre / gata ē. Interpretat ei / iabel ascensio qz nō est / alia ascensio ad celuz / nisi p ecclesiam multifo / ris sapiētie dei. Ipsa / ergo dum a corporalibz / ad spūalia. et a terrenis / ascēdit ad celestia in / terficat sifara. q̄ carna / lium viciōz. et animalis / homis formam tenet. / Quia sifara visio eq̄ i / terpretat de quo dicit / Polite fieri sicut equ⁹ / et mulus. q. non ē. int. / Palo ergo eū interfi / cit. i. ligni crucis acumi / ne et virtute et bene ma / xillas eius palo trans / uerterasse dicit. Os ei / qd de carnalibz loque / bat. et doctrina q̄ car / nis gloriā pferebat. q̄ / in delicijs et voluptate / viuendū. sapientibz seculi / pna debat. et luxurie adu / latione dēpat ligno crucis / pfoditur. qz viā quā / philosophia latā et spacio / sam p̄dicauerat voluptatis. / hanc christus artā et angustā / nobis salutis viā / ostēdit. Sic ergo iabel. i. / ecclesia viciōz principē / sifara tectū pellibz. i. men / bor mortificatione sopitū / eterno tradidit somno.

Da mihi obsecro. Adam.

Sifara aqua petijt. iabel vero lac tribuit / Lactis cib⁹ dicit in scripturis sanctis doctrina. q̄ incipientibz velut puulis / tradit. non enī statim discipulis profunda et secreta tradēda sunt. sacra / menta. sed morum correctio. et discipline emēdatio. religiose puerfationis. et

delbora. Et congregauit nongen / tos falcatos currus. et omnes exer / citū de aroseth gentium ad torren / tem cison. Dixitqz delbora ad ba / rach: Surge: hęc ē enim dies in q̄ / tradidit dominus sifara in manus / tuas. En ipse ductor est tuus. De / scendit itaqz barach de monte tha / bor et decē milia pugnatoz cum eo / ^{Aug. Ecce quomō cōmendat scriptura agere deuz / in cordibz hominū vt det exitū rebz que p̄iuit / p̄auefecit enī sifara vt traderet eum} / Perterritusqz domin⁹ sifara et om / nes currus ei⁹. vniuersamqz mul / titudinē in ore gladij ad cōspectuz / barach intantū vt sifara de curru / defiliēs. pedibz fugeret. et barach / psequeret fugientes currus et exer / cituz vsqz ad aroseth gentiū. et om / nis hostium multitudo vsqz ad in / ternitionē caderet. Sifara aut fu / gient puenit ad tentoriū iabel vro / ris aber cinei. Erat autē pax inter / iabin regem asor. et domū aber ci / ^{T mulier alienigena / que prius cū co amicitie fe / dus habuerat} / nei. Egressa igit iabel in occuruz / sifare. dixit ad eum. Intra ad me / domine mi: ne timeas. Qui ingres / sus tabernaculū eius. et optus ab / ^{lyr. pellibus} / ea pallio. dixit ad eaz: Da mihi ob / secro paululū aque: quia sitio val / ^{Timoralis doctrine que puenit puulis} / de. Que apuit virem lactis. et de / dit ei bibere et operuit illū. Dixitqz / ^{saialis homo} / sifara ad eam: Sta ante ostiū ta

simplicis fidei pma elemēta. hē ecclie lac. hoc sapientū p̄unloz pma elemē / ta. Sed iste cibus his qui ad bonū tendūt. vitā tribuit et salutē. his vero q / bus cōtraria placēt. quibz luxuria. libido. auaricia. et omis impietas cordi est / necem. Ex eisdem ergo abis alunt boni. suffocant mali. et vbi pijs vita. im / pijs mors. sicut vinū sanos iuuat. et cor hois sani dūtaxat letificat. Febrien / tibus vero pntiem pa / rit. sic intelligendū est / sifara animalēz homi / nem. et viciōz principē / p doctrinā ecclie quā / nō ex fide suscepit. exti / ctum.

bernaculi. et cum venerit aliquis i / terrogans te et dicēs. nunquid hic / ē aliquis: respondebis. Nullus ē.

Tulit itaqz iabel vroz aber clauuz / ^{lyr. pal} / mam. i. crucis lignū. cuius acumiē et virtute ecclie / sia diaboli interfecit. qd barach. i. prioz populus / p legis pcepta facere nō potuit / tabernaculi assumēs pariter et mal / leum. et ingressa abscondite et cum si / ^{lyr. maxillam} / lentio. posuit supra tēpus capitis / eius clauuz: p̄cussimqz malleo de / fixit in cerebrū vsqz ad terram: qui / sopozem morti socians defecit. et / mortuus ē. Et ecce barach sequēs / ^{ecclia} / sifaram veniebat. egressaqz iabel i / de gentibus que p̄tereuntē victoriā p̄ripuerat / occursum ei⁹. dixit ei. Veni et oste / ^{Nota} / dam tibi virum quē queris. Qui / non esse psequens cū scriptura dicit virū intrare / ad aliquā mulierē q̄ cū ea mixtus sit quāuis ita / soleat loqui. hic ergo pp̄ue dicit ē. intrauit ad eā / ^{i. in domum eius} / cum intrasset ad eā. vidit sifara ia / centē mortuū et clauū infixū in tē / pore eius. Humiliauit ergo deus / in die illo iabin regē chanaan co / ram filijs israhel: qui crescebāt quo / tidie et forti manu opprimebāt ia / bin regē chanaā donec deleret eū.

Qui ingres / sus tabernaculū eius. et optus ab / ea pallio. dixit ad eaz: Da mihi ob / secro paululū aque: quia sitio val / de. Que apuit virem lactis. et de / dit ei bibere et operuit illū. Dixitqz / sifara ad eam: Sta ante ostiū ta / bernaculi. et cum venerit aliquis i / terrogans te et dicēs. nunquid hic / ē aliquis: respondebis. Nullus ē.

Tulit itaqz iabel vroz aber clauuz / mam. i. crucis lignū. cuius acumiē et virtute ecclie / sia diaboli interfecit. qd barach. i. prioz populus / p legis pcepta facere nō potuit / tabernaculi assumēs pariter et mal / leum. et ingressa abscondite et cum si / lentio. posuit supra tēpus capitis / eius clauuz: p̄cussimqz malleo de / fixit in cerebrū vsqz ad terram: qui / sopozem morti socians defecit. et / mortuus ē. Et ecce barach sequēs / sifaram veniebat. egressaqz iabel i / de gentibus que p̄tereuntē victoriā p̄ripuerat / occursum ei⁹. dixit ei. Veni et oste / dam tibi virum quē queris. Qui / non esse psequens cū scriptura dicit virū intrare / ad aliquā mulierē q̄ cū ea mixtus sit quāuis ita / soleat loqui. hic ergo pp̄ue dicit ē. intrauit ad eā / cum intrasset ad eā. vidit sifara ia / centē mortuū et clauū infixū in tē / pore eius. Humiliauit ergo deus / in die illo iabin regē chanaan co / ram filijs israhel: qui crescebāt quo / tidie et forti manu opprimebāt ia / bin regē chanaā donec deleret eū.

Qui ingres / sus tabernaculū eius. et optus ab / ea pallio. dixit ad eaz: Da mihi ob / secro paululū aque: quia sitio val / de. Que apuit virem lactis. et de / dit ei bibere et operuit illū. Dixitqz / sifara ad eam: Sta ante ostiū ta / bernaculi. et cum venerit aliquis i / terrogans te et dicēs. nunquid hic / ē aliquis: respondebis. Nullus ē.

Ecineruntqz / ^{lyr. laudē victorie} / ^{lyr. que supandū sifara p̄cinerat. / maritus delbore qui et lapidoth / delbora et barach fili⁹} / ^{lyr. eradiē. Lapidoth interpretat fulgor. barach ful / mē. qz anteqz vlcisceret israhel quasi fulgor. resp̄le / debat in populo. meritis. i. et prerogatiua operū / postqz vero vltus ē israhel. fulmen. i. p̄citiēs voca / tus est.} / abinoem in illo die dicentes: Qui / perat. sed nouissimus puenit ad fidē. Immo dum ille puenit. iabel alieni / gena p̄terentē quodāmodo victoriā rapit. Eadē forma p̄cessit in esau. et / iacob. dñi enī esau sequeret. agrestia et moraretur in saltibz p̄ueniens iacob / et mulieris matris cōsilio cōpositos patri offerēs cibos benedictionē primat⁹ / accepit. In euāgelio quoqz p̄gente dño ad filiā p̄cipis sinagoge suscitan / dam. p̄ueniēs mulier sanguinaria fideli tactu prioz cōsequitur sanitatē.

Ecineruntqz delbora. Adam. Si meminerimus q̄ in supioribus / dicta sunt qd significet delbora qd barach qd itē iabel. q̄ aduersarium sola / reiecit. quid ne sifara. qui a muliere alienigena ligni virtute prostratus est

Vertical text in the right margin, likely a commentary or continuation of the main text, partially obscured and difficult to read due to the image's angle and quality.

intelligimus hęc omnia sacramenta esse. q̄ in nouissimis t̄pibus p̄ ecclesiā p̄su-
ment. z in hoc cātico: velut epienna. i. laudē esse descriptā victorie illius. f. tē
poris. quo nouissimus inimicus destruet mors. Tunc enī exultabit delbora
.i. illustrabit p̄p̄tē gloria. q̄ q̄ d̄dixit implebunt. tunc iabel. i. ecclesia ho-
stem p̄munem omniū sup̄abit. z cum plenitudo gentiū introierit. barach. i.
reliquus israel saluus fiet. z in societate victorie recipiet. Tunc si digni fue-
rimus cantabimus canticū istud. refertum mysticis z p̄p̄tēis sacramentis.

Idem. In incipi-
endo principes in isra-
el in voluntatibus po-
puli b̄ndicite dominū
z̄. **Benedicite** in q̄t̄
benedicimus d̄m: sit i
exordio principū in is-
rael. deinde in volūta-
tibus populi. verbi gra-
tia. Cum primū veni-
mus ad cultū dei. z ini-
tium doctrine celestis
accipim⁹ a principib⁹
israel. hęc initia capiē-
da sunt p̄cipēs aut̄ is-
rael. i. populi christia-
ni: angelos accipiēdos
puto de quibus dicit̄.
Angeli cor̄ sp̄ vident
faciē patris qui in celis
est. Verbi gratia. Si
eat quis puer ad scolā
a magistro quasi disci-
pulus suscipit. sed non
statim ab ipso discēdi
sumit exordī. sed cum
ab eo prima tantū ele-
menta suscepit. tradit̄
alijs erudiēdus. quasi
scole ipsius principib⁹
vt cū ab illis quātum
in ipsis ē fuerit edoct⁹
tandē ipsius doctoris
p̄fectiora p̄cepta susci-
piat. Institutionū er-
go nostraz̄ initia repe-
tēs p̄p̄tē dicit̄. q̄ cū
a p̄cipio ceperint p̄-
cipēs operari in nobis
deinde nos volūtate
z p̄posito p̄sequamur.
z aucti p̄fectibus iā ad
benedicēdū ipsum de-
um veniamus. In in-
cipiēdo inquit p̄nci-
pēs i israel. Initia sūt
q̄ iuari a principib⁹
dicunt̄. Post hęc iam
volūtate p̄p̄tē. z p̄po-
sito nitendū ē: vt bene-
dicere dominū merea-
mur. populus enī isrl̄
cū incipet exire de egi-
pto. z transire mare rubrū: nihil ipsius p̄p̄rio labore. sed totū p̄ p̄ncipēs. i. p̄
angelos agebat. Vnde vos tacebitis z dominus pugnabit p̄ vobis. Va-
stator angelus p̄ eis pugnavit. qui egiptioz̄ p̄mo genita interemit. Israe-
litarum nec pecus mutire fecit. Non aut̄ expectandum ē semp. vt angeli pu-
gnent p̄ nobis. sed in principio tantū ab his principib⁹ iuamur. sed p̄cessu
tēporis oportet nos ipsos etiā armatos exire ad p̄lium. Ante enim quā bella
discamus anteq̄ pugnas domini pugnare meditemur. a principib⁹ angelis
subleamur. anteq̄ panis celestis annonā p̄sequamur. z agni immaculati
carnib⁹ satiemur. anteq̄ vere vitis q̄ ascendit de radice dauid sanguine in-
ebriemur dū puuli sum⁹. z lacte alimur. vt initioz̄ christi sermonē teneam⁹
tanq̄ puuli sub p̄curatoribus z actoribus angelis agimus. Postea vero
dicatur nobis. Induite vos armaturā dei. vt possitis stare aduersus insidias
dyaboli. Non patitur nos vltra apostolus sub alis lactantiū latitare. Inui-

sponte obtulistis de israel animas
vestras ad piculū: benedicite d̄no.
Audite reges aurib⁹ p̄cipite p̄-
ciēs. Ego sum ego sum que domi-
no canam: psallā domino deo isra-
el. Domine cū exires de seyr. z trā-
sires p̄ regiones edom. terra mota
ē: cęl̄q̄ ac nubes distillauerunt a-
quis. Montes fluxerūt a facie do-
mini. z sinai a facie domini dei isra-
el. In diebus sangar filij anath. i
diebus iabel quicuerūt semitē. z q̄
ingrediebant̄ p̄ eas ambulauerūt
p̄ calles deuios. Cessauerūt fortes
i israel z quicuerūt donec surgeret
delbora: surgeret mater in israel.
Noua bella elegit dominus: z por-
tas hostiū ipse subuertit. Clipeus
z hasta si apparuerūt in quadragi-
ta milibus israel. Lor meū diligit
principes israel: Qui p̄p̄tē volun-

tat nos ad certaminū cāpos. Vides quomō omnia p̄ ordinē sunt in popu-
lo dei. in incipiēdo p̄ncipēs iuuant. Cum adiutus fueris ab eis z eruditus
iam tibi ipse sp̄tē. que didicisti a principib⁹ gere. Recte enim de coctis p̄-
cipijs depositiq̄ rudimētis committitur nostre volūtati. vt vel laus merito
sit nostra quasi nostra virtute q̄sita. vel culpa q̄ p̄ nostrā venit ignauā.

Audite reges. Adam. Aurib⁹ p̄cipite. oēs satrape. Sic inferiores sūt
regib⁹ satrape. ita z auro p̄cipere inferius videt̄ esse q̄ audire. audire ei ad i-
teriorē p̄tinet hominē
vñ. Qui h̄z aures au-
diēdi audiāt. Aurib⁹
ho p̄cipere ad exteriorē
z corpale audiū. Jo-
bi qui audire d̄bet re-
ges d̄r. Qui vero au-
rib⁹ p̄cipere satrape.
Adaman. Exul-
ta popule dei. audi tue
nobilitatis insignia vo-
caris ad audiēdū ver-
bum dei. non vt plebs
sed vt rex. tu es enī ge-
nus regale z sacerdotā-
le. vnde. christus rex
vester dicit̄. rex regum
z dominus d̄nantium
sed si exultas de nobi-
litate titulo. disce qd̄
agendo q̄sq̄ fiat rex.
Regē te oim esse facil-
si regnet christus in te
Rex enī a regēdo di-
ctus ē. Si ergo in te a-
nimus regnat. z corp⁹
obp̄at si vicia sobrie-
tatis p̄mas freno. meri-
to rex vocaris. q̄ recte
regi z effect⁹ illis digne
vt rex ad audiēda ver-
ba diuina vocaberis.
In diebus san-
gar. Quicuerūt d̄r semite.
q̄ i diebus sangar d̄ncis
i isrl̄ p̄occupate erāt ab
hostib⁹ z nō audebāt i
domū d̄ni ad ofonē a-
scēdē a q̄b⁹ n̄ scribit̄ sa-
gar plene liberasse.
Lor meū. Ada-
mā. Lor meū ad ea q̄
disposita sunt huic isrl̄
Quasi cor meū anim⁹
me⁹. z tota mens mea
ad illd̄ tēdit. illd̄ p̄spi-
cit q̄ dispositū ē. z p̄pa-
ratū israel. vñ omia q̄
i mūdo sunt reputo vt
stercora. vt christū lu-
crificaciā. q̄ p̄parauit il-
la oīa q̄ ocul⁹ n̄ vidit
nec auris audiuit.
Qui propria vo. De q̄bus d̄r. qui sp̄tē obtulistis aīas vestras ad
piculū z̄. q̄ legi dei z fuituti se subdiderūt die z nocte i lege ei⁹ meditātes
Qui ascenditis f. ni. Adam. Potētes p̄p̄tē b̄ndicite d̄m q̄ ascenditis
sup̄ iumēta z̄. Corp⁹ n̄m iumentū ē. ad iumentū enī z ad mīsteriū animę
datū ē. Interiori hōi d̄r. Qui ascendit sup̄ iumentū. i. corp⁹ suū. z sup̄ior: fa-
ct⁹ ē corp̄alib⁹ desiderijs z mot⁹ corp̄is moderat̄ freno rōis vt b̄ndicat d̄m
Collisi sunt. Quasi q̄uis sp̄ vbiq̄ laudāndus sit de⁹. nōne hic poti⁹
laudāndus z b̄ndicēdus ē q̄ subūit inimicos n̄fos. sic egiptios i mari rubro
Te inarrent. Adam. lxx. iusti p̄fortati sūt in isrl̄. In alijs gentib⁹ q̄
corp̄is robore fortiores sūt. potētes d̄r i p̄lio. In isrl̄ ho q̄ iustiores q̄ iusti-
cia etiā vrb⁹ infirma vincit. In iusticia vero z si multos hateat bellatores
validos. sup̄at q̄ in n̄ra gēte aut p̄ iusticiā sup̄am⁹. aut p̄ iusticiā vicimur
Surge surge delbora z̄. In hebreo nō habetur. sed exp̄giscere

teriore p̄tinet hominē
vñ. Qui h̄z aures au-
diēdi audiāt. Aurib⁹
ho p̄cipere ad exteriorē
z corpale audiū. Jo-
bi qui audire d̄bet re-
ges d̄r. Qui vero au-
rib⁹ p̄cipere satrape.

Adaman. Exul-
ta popule dei. audi tue
nobilitatis insignia vo-
caris ad audiēdū ver-
bum dei. non vt plebs
sed vt rex. tu es enī ge-
nus regale z sacerdotā-
le. vnde. christus rex
vester dicit̄. rex regum
z dominus d̄nantium
sed si exultas de nobi-
litate titulo. disce qd̄
agendo q̄sq̄ fiat rex.
Regē te oim esse facil-
si regnet christus in te
Rex enī a regēdo di-
ctus ē. Si ergo in te a-
nimus regnat. z corp⁹
obp̄at si vicia sobrie-
tatis p̄mas freno. meri-
to rex vocaris. q̄ recte
regi z effect⁹ illis digne
vt rex ad audiēda ver-
ba diuina vocaberis.

In diebus san-
gar. Quicuerūt d̄r semite.
q̄ i diebus sangar d̄ncis
i isrl̄ p̄occupate erāt ab
hostib⁹ z nō audebāt i
domū d̄ni ad ofonē a-
scēdē a q̄b⁹ n̄ scribit̄ sa-
gar plene liberasse.

Lor meū. Ada-
mā. Lor meū ad ea q̄
disposita sunt huic isrl̄
Quasi cor meū anim⁹
me⁹. z tota mens mea
ad illd̄ tēdit. illd̄ p̄spi-
cit q̄ dispositū ē. z p̄pa-
ratū israel. vñ omia q̄
i mūdo sunt reputo vt
stercora. vt christū lu-
crificaciā. q̄ p̄parauit il-
la oīa q̄ ocul⁹ n̄ vidit
nec auris audiuit.

Qui propria vo. De q̄bus d̄r. qui sp̄tē obtulistis aīas vestras ad
piculū z̄. q̄ legi dei z fuituti se subdiderūt die z nocte i lege ei⁹ meditātes
Qui ascenditis f. ni. Adam. Potētes p̄p̄tē b̄ndicite d̄m q̄ ascenditis
sup̄ iumēta z̄. Corp⁹ n̄m iumentū ē. ad iumentū enī z ad mīsteriū animę
datū ē. Interiori hōi d̄r. Qui ascendit sup̄ iumentū. i. corp⁹ suū. z sup̄ior: fa-
ct⁹ ē corp̄alib⁹ desiderijs z mot⁹ corp̄is moderat̄ freno rōis vt b̄ndicat d̄m
Collisi sunt. Quasi q̄uis sp̄ vbiq̄ laudāndus sit de⁹. nōne hic poti⁹
laudāndus z b̄ndicēdus ē q̄ subūit inimicos n̄fos. sic egiptios i mari rubro
Te inarrent. Adam. lxx. iusti p̄fortati sūt in isrl̄. In alijs gentib⁹ q̄
corp̄is robore fortiores sūt. potētes d̄r i p̄lio. In isrl̄ ho q̄ iustiores q̄ iusti-
cia etiā vrb⁹ infirma vincit. In iusticia vero z si multos hateat bellatores
validos. sup̄at q̄ in n̄ra gēte aut p̄ iusticiā sup̄am⁹. aut p̄ iusticiā vicimur
Surge surge delbora z̄. In hebreo nō habetur. sed exp̄giscere

Spiritu .s. pphetie perfe
cti enim doctores del
toram puocat . vt exp
giscat spiritu pphetie .
z laudis .

Soecenderunt .s.
zabulon qui exercitum duceret ad
bellandū . ^{s doctores legis .s.} Duces isachar fuere cu
bellandū . ^{s qz quedā ps illorum cu delboza ad}
laudandū de i remāste . ps aut secuti sunt barach .
ad populū exhortandū z sifarā debellandū
delboza . z barach vestigia sunt se
cuti: qui qsi in pceptis ac baratrū
se discrimini dedit . ^{s iugboz} Diuiso ptra se
ruben . magnanimoz repta est cō
tentio . ^{s tuos .s. z} Quare habitas inter duos
vicinarū vrbū . ^{s quasi greges qui? abūdas fer}
uere cupis . et eoz sibilos pot .? audire delectaris
qz cū fratrib? tuis occurrere inimicis . et impio do
mini supbus cōtradictis
termios: vt audias sibilos gregū ?

Diuiso cōtra
se . **D**or delbore icre
pantis ruben qui impe
rio domini non obtpa
uit cū fratrib? suis vt
debellaret inimicos . s
pterritus z verbis do
mini incredulus: diui
sit se ab eis . z ideo ma
gnanim? . i . supbus re
ptus ē . vnde in spiritu
pphetie increpat sic .
Quare habitas inter
duos termios zc . In
hebreo aut nō habetur
duos .

Diuiso cōtra se ruben: magnani
morum reperta est contentio . ^{s ptra ipium dñi} **S**ad
hoc dicit qz ruben et gad pmanit
trans iordanem quiescebat . z dan
rubē et gad fratribus suis deesse . nauibus fugam
arripuit . ^{s icrepat qd aser nauigio}
potius fugā arripuit qz fratrib? opē ferat
vacabat nauib? . **A**ser habitabat i
litorē maris . z in portibus moza
anias suas moza in regione mozeme . i . cpeclsi . qz
p populo de i se obtulerūt discrimi
batur . zabulon vero z neptalim
obtulerunt anias suas mozi in re
gione morome . ^{s hostius de i sio} **V**enerunt reges z
pugnauerunt: pugnauerunt reges
bin iudati erāt . ^{s puincia ut qua ē iorrens . cison}
vixta aquas mageddo
chanaā in thāne iuxta aquas ma
geddo: z tamen nihil tulere p dan
tes . ^{s quia in x . milib? israel nec clipeus erat nec}
haia ^{s grandine et igni} **D**e celo dimicātū ē contra eos
stelle manentes in ordine z cursu
suo aduersus sifarā pugnauerunt .

Traxit cadaue
ra . **I**n mare rubrūm
qd ē cadumim qd iter
pretat antiquoz . eo q
antiqua miracula ibi
sunt facta trāseuntib?
filijs israel . z peuntib?
egyptijs . vt p cadaueri
bus egyptioz habeat
piscis z bestie maris ru
bri cadauera . chanaang
onim .

Torrens cison traxit cadauera eo
rum . torrens cadumim . torrens ci
son . ^{s vox populi sese magnanimitē exhortan}
tis ē vt pculcet colla inimicoz suoz
Lonculca ania mea robustos
An gule equoz ceciderūt: fugiēti
bus impetu . z p pceptis ruentib?
fortissimis hostiū . ^{s michael qui iubet p delbo}
ram maledicere moroth . i . cōtrarie potestati . que
preerat chananeis . **D**eroth enī interpretat archa
num . ceteris enī angelis dimicātib? p israel apo
state angeli . nō solū nō pugnauerūt . sed et . ā . adnet
son sunt
re meros . dixit angelus domini :
maledicite habitatorib? eius: quia
non venerūt ad auxiliū domini . in
adiutoziū ^{s bellatoz} fortissimoz eius . **B**ene

dicta inter mulieres iabel vxor a
ber cinei: z benedica in tabernacu
lo suo . ^{s sanctas . s . sara rebecca . rachel liam}
et huiusmodi
^{domini} **A**qua petēti lac dedit . z in
phiale pncipū obtulit butiru m .
Sinistram manū misit ad clauum
z dextram ad sabroz malleos: per
cussitqz sifarā quērēs in capite vul
neri locum . z tēpus valide pforās
Inter pedes ei? ruit: defecit z mor
tuus ē . **T**olnebat ante pedes eius
z iacebat exanimis et miserabilis .
Der fenestram respiciēs vlulabat
mater ei? . z de cenaculo loquebat
Lur moza? regredi currus eius . q?
re tardauerunt pedes quadrigarū
illius . **U**na sapiētiōz ceteris vxori
bus ei? hęc socrui verba respōdit
Forsitan nūc diuidit spolia . z pul
cerrima seminarū eligit ei . **V**estes
diuersoz colorum sifarē tradunt i
pzedaz . z suppellex varia ad ornā
da colla congerit . **S**ic pcreant om
nes inimici tui domine: qui aut di
ligunt te: sicut sol in ortu suo splen
det . ita rutilent . **Q**ui euitqz terra p
quadragesima annos .

Fecerunt autē
filij israel malum in cōspecu domi
ni: qui tradidit illos in manu madi
an septē annis . z oppressi sunt val
de ab eis . **F**eceruntqz sibi antra z
speluncas in montib? . z munitissi
ma ad repugnandū loca . **L**ungz se
uiset israel . ascendebar madian et
amalech ceteriqz orientaliū natio
num z apud eos figētes tentoria .
sicut erant in herbis cuncta vasta

C. VI.
Fecerunt autē
Adam . **R**on dicunt
inualuisse madianite su
p populū dei . dñi hęc
pta custodit . **L**uz q
negligere cepit . mor in
ualuit hostis . **A**duer
sus nos quoz q israel
fm spū . um dicimur
spū alis hostis insurgit
cū negligimus manda
ta dei . z inimicis tradi
mur cū a gratia dei re
ferimur .

Lungz seuiset
Adam . **D**ecpatebat
israel secundū carnez .
Semiatat terrā . **H** qz
p peccatis suis tradit?
erat inimicis . p frugib?
corruptionē metebat .
Ros vero qui secūdū
spiritū israel noiamur
aliqn seminamul . z nō
possunt inimici semina
ta corrūpe . vel insidia
ri agriculture nostre . ē
aut qñ lata nra corrū
punt . vnde . **Q**ui semi
nat in carne de carne
metet corruptionem .
Qui aut seminat i spi
ritu . de spū metet vitā
gternā . **M**adianite et
go semina eoz corrup
pūt . q i carne semiant .

et eorum fructus exterminantur et perunt. Que vero in spiritu seminantur non possunt madianite corrumpi. Non enim possunt demones ascendere ad spirituales campos et novalia spiritus temerare. eorum. s. qui non seminant super spinas sed innovant sibi novalia. Frequenter etiam accidit ut qui in spirituali opere multum de sudans plurimos fructus fecerit et repleverit horrea sua fruge iusticie et multa bona opera contulerit nichilominus conscientie sue sed si negligat et post labores precinens ad voluptatem vergat omnia illa bonorum semina dominare libidine corrumpentur. Ideo dicitur etiam est omni custodia serva cor tuum. Custodiendum est igitur cor ab omni peccato precipue in tempore persecutionis. Si quis enim tunc tenet fidem omnes iusticie fructus amittit nudus repente factus et ianis et divi situs et multo vitio labore collectus subito omnis labor effundit se cunctum illud. Omnes iusticie eius quas fecerat non recordabitur. Oremus ergo ut persecutione sustinere possimus quod tribulatio patientiam operatur patientia probationem probatio spem. Perterdit enim probatio nostra non solum versus ad verba sed versus ad sanguinis perfusionem quod christi quem sequimur per redemptionem nostram effudit sanguine suum ut in de exeamus loti in sanguine nostro baptismus enim sanguis solus est quod nos puriores reddat quod aqua baptismi de qua dicitur baptismum habeo baptizari quod vos nescitis perfusione ergo sui sanguinis baptismi nominavit et si non ista dices offendo. verum ne baptismi istud eminet tuis sit illo baptismo quod per aquam tradit. Illud enim acceptum valde pauci immaculati versus ad exitum vite custodiunt hoc homo qui baptizatus est ultra peccare non potest et si temerarium non est in rebus talibus audire aliquid possumus dicere quod per illud baptismi peccata preterita purgantur per istud etiam futura puniuntur et evadentis princeps huius mundi ad tale animam non invenit quicquam immo sanguinis perfusione sopit nec audeat in aliquo criminari animam morte sua clarificata sanguine lotam.

Qui misit ad eos. Angl. Cur non dicat nomen boni prophetarum latens causa est non tamen nullam esse arbitror. Sed quod post verba quibus exprimitur in obedientiam populo sequitur scriptura dicens et venit angelus domini et sedit sub quercu qui erat in effra non absurde intelligitur iste angelus nomine viri significatus ut postea quod hec verba dixit venerit ad quercum et ibi sederit. Nomen enim virorum sepe dicitur angelis sed angelos prophetas dici non occurrit quod quis eum qui prophetas est sepe occurrit angelum dici. Sed si angelorum dicta prophetica nota sunt in quibus futura pronuntiantur cur non possit angelus prophetas dici. **Quoniam gedeon.** Irido. Gedeon christum significat qui sub umbra sacre crucis predestinato incarnationis future mysterio constitutus rectitudine in

bant versus ad introitum gazze nihilque omnino ad vitam pertinens relinquebant in israel non oves non boues non asinos. Ipsi enim et universi greges eorum veniebant cum tabernaculis suis et instar locustarum universa conplebant innumera multitudo hominum et camelorum quicquid tangerat devastates. Humiliatusque est israel valde in conspectu madian. Et clamavit ad dominum postulans auxilium contra madianitas. Qui misit ad eos virum prophetam et locutus est. Hec dicit dominus deus israel. Ego vos feci descendere de egipto et eduxi vos de domo servitutis et liberaui de manu egiptiorum et omnium inimicorum qui affligebant vos. Eiecitque eos ad introitum vestrum et tradidi vobis terram eorum et dixi. Ego dominus deus vester. Ne timeatis deos ammorreorum in quorum terra habitatis. Et nolueritis audire vocem meam. Venit autem angelus domini et sedit sub quercu que erat in effra et pertinebat ad ioas patrem familie ezi. Quoniam gedeon fili eius

in umbra que est i. crucis sacre virtutes excuteret atque purgaret frumenta in

dicij quasi virga electione sanctorum a vitiorum paleis sequestrabat. **Da mihi signum.** Adam. Vir eruditus et habens ibi predecessionis exemplum cautus agit. Sciebat enim posse angelos tenebrarum transfigurare se in angelos lucis ideo examinat spiritum si a deo sit. Spiritus enim omnia examinat. Sic predecessor eius iheronimus naue cum principe celestis militie vidisset inquit si noster es an adversarius. Ideo gedeon discutit angelicam visionem diversitate et mutatione signorum.

torculari ut fugeret madian: apparuit ei angelus domini et ait. Dominus tecum viro fortissime. Dixitque ei gedeon. Obsecro mi domine si dominus nobiscum est cur ergo apprehenderunt nos hec omnia? Ubi sunt mirabilia eius que enarraverunt patres nostri atque dixerunt de egipto eduxit nos dominus. Nunc autem dereliquit nos dominus et tradidit in manu madian. Respexitque ad eum dominus et ait. Uade in hac fortitudine tua et liberabis israel de manu madian. Aug. auctoritate domini loquitur a quo missus est. Scito quod miserim te. Qui respondens ait. Obsecro mi domine in quo liberabo israel? Ecce familia mea infima est in manasse et ego minimus in domo patris mei. Dixitque ei dominus. Ego ero tecum et percuties madian quasi unum virum. Et ille. Si inveni inquit gratiam coram te da mihi signum quod tu sis qui loqueris ad me. quod diabolus transfiguravit se in angelum lucis. Nec recedas hinc donec revertar ad te portans sacrificium et offerens tibi. Qui respondit. Ego prestolabor adventum tuum. Ingressus est itaque gedeon et corit bedum et de farinae modio azimos

virtutum grana separe hec agentibus angelis apparet quod tanto magis dominus interiora denunciat quanto se studiosius homines ad exterioribus purgant. Qui occidit bedum precipit. i. omnem appetitum nostre carnis imolari carnesque supra petram poni et ius carnis superfundi. petra significat christum de quo dicitur petra autem erat christus. Carnes supra petram ponimus cum corpus nostrum christi imitatione cruciamus. Ius etiam carnis superfundit qui in conversatione christi ipsas etiam cogitationes carnales exinanivit quasi enim in eis ex carne liquatum in petra fundit quod mens a cogitat omnium carnalium fluxu vacuatur. Quod angelus virga tangit quod intentione nostra potestas divini adiutorij non deserit de petra ignis exit et ius carnesque presumit quod afflatus a redemptore spiritus tanta eorum nostrum flama consumptionis cremat ut omne quod in eo est illicitum operum et cogitationis exurat perfecta enim mens solenter inuigilat ut non solum pericula agere renuat sed omne etiam quod in se per cogitationes turpiter liquat tergat.

Dortans sacrificium. Angl. Adverte dum est quod gedeon non ait angelo offeram tibi sacrificium sed offeram tibi sacrificium meum et ponam in conspectu tuo unde intellegendum est non eum angelo sed per angelum sacrificium obtulisse. Quod angelus ostendit qui non ab eo tanquam sibi supplicet ait illi. Accipe carnes et azimos panes et pone ad petram illam et ius effunde. Et cum hoc fecisset extendit angelus domini summam virga que in manu eius erat et tetigit carnes et azimos etc. Ita ipse angelus in sacrificio officium ministrantis implevit. Ignem enim homo miser ut homo sine miraculo subiecit set que mirabiliter ut angelus ipse subiecit. Dominus tunc cognovit gedeon quod angelus domini esset hoc enim scriptura primo subdidit et vidit gedeon quoniam angelus domini est. Prius ergo tamen quod cum homine loquebatur que tamen hominem dei credidit ut coram ipso sacrificium vellet offerre velut ad invadendum presentia sanctitatis eius.

Ingressus itaque gedeon. Bregl. Gedeon cum a paleis frumeta discerneret angelum vidit ad cuius imperium corit bedum super petram posuit et ius carnis superfundit. Que angelus virga tetigit et ea ignis exit de petra consumpsit frumentum virga cedere est rectitudie iudicij a vitiorum paleis

Ingressus ge-
deon **zc. obtulit ei**
zc. Aug. Querit qua
re gedeon ausus sit sa-
crificiu offerre pter lo-
cus vbi inslerat deus.
pbatuit ei extra taber-
naculu suum sacrifici-
ri sibi. cui tempu luc-
cessit. **Te aut gedeo-**
nis tabernaculu erat
in silo. Sed sciendu q
angelu primo ppheta
putavit. **zc. offeredo**
sacrificio domini in il-
lo pstat. **zc. si ille p-**
bibisset n fieret. S
qz annuit auctoritate
dei gedeon secutus est.
Ita eni deus legit ma-
illa constituit. vt leges
non sibi. sed hominibz
daret. vnde qd pter il-
la ipse pcepit n a tras-
gressio: sicut sed ab obe-
dientibz impleti est si-
cut abrag de immolan-
do filio. **Sic belias ex-**
tra tabernaculu domi-
ni ad punicados sacer-
dotes ydolorz sacrifi-
cavit ex pcepto domi-
ni qui hoc ei revelat de-
z inspiratione iussit.
Quantu tanta con-
suetudo: pter taberna-
culu sacrificadi crebrer-
erat. vt etiā salomō in
excelsis sacrificasse iue-
niatur. nec eius sacrifi-
cium fuisse reprobatum.
z tamē notant reges q
inter opa laudabilia
nō destruxerūt excelsa
vbi cōtra legē dei. po-
pulus sacrificare plue-
uerat. z qui destruxit
magis laudatur. Ita
deus plicitudinem po-
puli sui. qua pter eius
tabernaculu. tamē nō
dijs alienis offerebat.
sed deo suo sustinebat
potius qz vetabat. eti-
am sic exaudiēs offerē-
tes. Qd autē gedeon
fecit p angelum. pcura-
tum ē. vt ppheticē fie-
ret. ut in ppheta petra
illa p mēdaret. Cui nō
sacrificatū ē. s; de illa
ignis memorat extisse.
quo sacrificiū plumere-
tur. Sine eni p aquā
quā p cussa petra effu-
dit in heremo. siue p ignem donū spiritus sancti significat. qd vitissime super
nos effudit christus. vnde. Siquis sitit veniat z bibat. Qui credit i me flu-
mina de ventre eius fluent aque vine. hoc aut dicit de spiritu quē acceptu
ri erant credentes in eū. Et alibi. Vise sunt illis lingue diuise velut ignis zc.
Et ipse dominus ait. Ignem veni mittere in terrā.

Tolle taurū. Vnde. **Quē pater ydolis deputant. hūc gedeo oc-**
cidit z alium septennē immolauit deo. In quo ostēdit post aduentū chri-
sti. omia gēilitatis sacrificia abolendā. solūqz iam sacrificiū passionis chri-

panes carnesqz ponēs in canistro.
^{f. carnales cogitationes}
z ius carniū mittēs in ollam. tulit
^{f. vt mītro}
omnia sub quercu. z obtulit ei. Cui
dixit angel⁹ domini: Tolle carnes
z azimos panes. z pone supra pes
^{f. christū cuius imitatione corp⁹ nostri cruciam⁹}
traz illā. z ius desup funde. Lunqz
fecisset ita. extēdit angelus domini.
summitatē virgē quā tenebat i ma-
nu z tetigit carnes z panes azimos.
^{f. afflatus. f. a redēptore spiritus}
^{f. ysid. qz in carne christi to}
ascēditqz ignis de petra z carnes
^{f. eius mūdi deleta sūt peccata. virga. f. p cussa. i. cru-}
^{f. cistipa. nec solū facta. s; etiā cupiditates purgant-}
^{f. caro enī hēdi culpā facti. ms significat illecebras}
^{f. cupiditatis epur ignis de petra. quia caro christi}
^{f. diuino spiritu repleta omnia peccata effluit. vnde}
^{f. ignem veni mittere in terram zc.}
azimosqz panes zsumpsit: angel⁹
aut dñi euauit ex oculis ei⁹. Vidēs
qz gedeon qz esset angelus domini
ait. Ne mi domine deus: quia vi-
di angelū domini facie ad faciem.
Dixitqz ei domi nus. Pax tecum.
Ne timeas nō morieris. Edifica-
uit ergo ibi gedeon altare domino
vocauitqz illud. domini pax vsqz i
presētē diem. Lunqz adhuc esset in
effra que ē familiē ezri nocte illa di-
xit dominus ad eū. Tolle taurum
patris tui z alterū taurū annozum
^{f. supior vel deuoratoz}
septē. destruesqz aram baal que est
patris tui. z nemus qd circa aram
ē succide. z edificabis altare domi-
no deo tuo in summitate petre hu-
ius. sup quā ante sacrificiū posui-
sti: tollesqz taurū secundū. z offeres
holocaustū sup struem lignoz que
de nemore succideris. Assumptis
ergo gedeon decez viris de seruis
 suis: fecit sicut pcepit ei domi⁹
Timens aut domū patris sui z ho-

mines illius ciuitatis p diem no-
luit facere: sed omnia nocte cōpleuit
Lunqz surrexissent viri opidi eius
mane: viderūt destructā araz baal
lucumqz succissum. z taurū alteruz
impositū sup altare qd tunc edifica-
tū erat. dixerūtqz adinuicē: Quis
hoc fecit: Lunqz pquirerent aucto-
rem facti. dictū est. Bedeon filius
ioas fecit hęc omnia. Et dixerunt
ad ioas. Produca filiū tuū huc vt
moriaz: quia destruxit araz baal z
succidit nemus. Quibus ille rēdit
Nūquid vltiores estis baal vt pu-
gnetis p eo: Qui aduersarius ē ei-
us moriaz anteqz lux crastina ve-
niat. Si deus ē: vindicet se de eo
qui suffodit aram eius. Et illo die
^{f. ysid. circūiens in vtero. hic ē christ⁹}
^{f. qui in vtero virginis incarnatus intra vterum fuit}
^{f. i. fortis cōtra baal}
vocatus ē gedeon hierobaal: eo qz
^{f. substantiā infirmitatis z extra mandū p poten-}
^{f. tiam maiestatis}
dixisset ioas. vlciscat se de eo baal-
qui suffodit aram eius. Igif omis
^{f. terra iudiciū s; de iudicio}
^{f. i. populi ablingens. i-}
^{f. ventri z gula deditus}
^{f. Adama. lxx. oriētis si-}
^{f. lit. i. falsi christiani}
imadia z amalech z oriētales po-
puli cōgregati sunt simul. z transe-
untēs iordanē. castrametati sunt i
^{f. Adama. in detectis. s. z humilibus locis castra po-}
^{f. nit qui populū dei expugnare voluit}
^{f. lxx. i. pā-}
^{f. ritus domini pportauit gedeon}
valle iezebel. Spiritus aut domi-
^{f. impleuit eū spiritus sapiētie. z intellectus spi-}
^{f. ritus ptili z fortitudis zc.}
ni induit gedeon. qui clangēs buc-
^{f. Adama. lxx. et vocauit post se abiezer. qui}
^{f. s. nūqz erat. interpretatur aut patris nostri auxi-}
^{f. cina cōuocauit domū abiezer vt se-}
^{f. lum. nō ergo aliqū hominē. sed patris summi vi-}
^{f. decur vocasse auxiliū.}
queret se. Misitqz nuncios in vni-
uersum manassen: qui z ipse secu-
est eum. Et alios nuncios in aser z
zabulon z neptalīz qui occurrerūt
ei. Dixitqz gedeon ad dominum:
Si saluū facis p manū meā pplin

sti p redemptione pfi
deo offerendū. Iple
enī ē vitalis septēnis
plen⁹. f. spū septiformi

Igitur omnes
Adam. Conuenerunt
aduersū israel madian-
nite. qz interpretat extra
iudiciū q. l. extra iudi-
ciū dei sunt. z extra le-
gē peccauerūt. z extra le-
gē pibūt. z amalech
.i. populus ablingens
nat. o. f. terrena. ventri
z gula dedita. **Amalech**
i. israel puenit con-
tra spirituale. **Discent**
tur eis etiā filij oriētis
Omnis enim qui sup
se nomē christi suscipit.
filius efficiē oriētis de
christo enī dicit. Ecce
vir oriens nomen ē illi
S; nō semp qui chri-
sti nomē habent in ec-
clesia christi pmanent
Luz heretici qui cōsen-
tur nomie christi eccle-
siam z fidē expugnāt.
filij oriētis cū madiani-
tis z amalech expugnat
populum dei cū paga-
nis. f. z iud gis.

In valle ies. Ada-
ma. **Que interpretat**
semen dei. Non enim
audēt aduersarij illuc
ire. vbi sunt iam nati
fructus spiritus. Sed
vbi adhuc semē dei ia-
cet. z nō dum fructus
ascendit. Aliud enī ce-
cidit secus viā z volu-
tes celi diripiūt illud
bi sunt. f. qui audiunt
verbū dei. z vuz leticia
suscipiūt. Venit autē
diabol⁹ z tollit verbū
vel semē de corde corū
Sic ergo isti veniunt
z volūt tollere semen
dei de corde eoz in qz
bus seminātū ē. qz in-
ueniūt eos in vallibz
positoz z ima sectātes
humiliter enim z indi-
gne. z iudicio intelle-
ctu suscipiunt verbum
dei. Qui aut ab humi-
litate litterē ad excelsa
spiritus cōscēdit. nihil
ei rapiunt madianite.
vel amalechite. sed ne

qz filij oriētis. quia cōstitutus ē in vertice intelligentie spiritualis.
Si saluum facis. Si saluum facis per manum meam israel. que
admodū locutus es. Ecce ego sum z ponā vellus lane in area zc. Luz mu-
ta sint z innumera signa qz petere potuisset ad pfirmandā promissionē de-
querit quare post angelicā vocē z promissionē celeste. hoc nouū signū petij
quo impetrato. vellus in peluim exprimit. quare pueris ordine secundū sig-
num deposcit. pferim cū dictum sit. Non temptabis dominū deum tuum
Sed exitus rei docet nō esse factum cōtra mandatū. Non enim exaudisse

vens petitione si fuisset contra legem. Videnda est ergo huius mysterij ratio. Demini autem quendam ex predecessoribus nostris. vellus lane populū israel dixisse. Reliqua autem terra reliquas gentes et rore qui cecidit super vellus verbum dei esse. quod illi solo populo celitus missum est. Supra solū enim israel. ros diuine legis venerat. Siccitas autem omnes gentes habebat. quas nullus humor diuini verbi infundebat.

In area. Idem. Non vbi cūq; non in campo. nec in saltu. sed in area. vbi mellis est. Mellis qui dem multa operari autem pauci. Præuidebat per spiritū sanctū. quia christus in area congregat populū suum. et ibi eū expurgat. tenēs ventis labrum in manu sua. Non ergo sine causa vir tātus aut talis. cuius etiā apostolus in cathalogo prophetarū facit mentionē. area tē legit ponēdo vellere. Nec sine causa expulsi vellus in peluū. et repleuit eam aqua. christus enim exiit vestimenta sua et p̄cinctus linteo misit aquā in peluim et lauit pedes discipulorū. Videt ergo quod hęc ad umbrabant prophetę. quę erant in nouissimis temporibus implēda per christū. Aqua ergo missa in peluim ros erat gratię celestis. quo lauantur pedes discipulorū. unde ait. vos autem mundi estis propter verbum. quod locutus sum vobis.

Sed et nos si p̄teamus pedes nostros paratos est israel lauare pedes animę nostrę. et purgare eos celestis et gratia sp̄s sancti. verbo doctrine non enim solos apostolos mundos esse voluit. sed etiam omnes qui credunt per verbum eius. et omnibus cū petro dicit. nisi laueris te non habebis partē cū israel. nisi lotus et mundus. Exue igitur dñe vestimenta quę propter me induisti. accēge re. propter me mitte aquā in peluū. et laua pedes tuos. dilue sordes filiorū tuorū et filiarū. laua pedes animę nostrę ut imitātes te et sectantes. exuamus nos vetera vestimenta dicētes. Exui vestimentū meū quomodo induā illud. laui pedes meos quomodo sordidabo eos? Cum enim laueris pedes meos statim facies me recubere tecū et audire. vos vocatis me magister et domine. et bene dicitis sum et enī zc. volo ergo lauare pedes fratrum meorū. Ideo haurio aquę de fontibus israel. immo exprimo tē israeliticū vellere. nunc de vellere libri in dicim. vel libri regum. nunc de vellere isayę vel hieremie. et mitto eam in peluim animę meę. capiēs sensum in corde meo. et accipio pedes eorū qui se p̄gubent ad lauandū. ut omnes purificati per verbum. non abiciamur de thalamo sponsi. per sordiditatem in dñm. sed cādidis vestibus lotis pedibus in dño corde recubamus in iunio sponsi israel christi.

Siros in toto vel. Aug. In tēptatione gedeonis. quod p̄nunciare dominus uolebat ostēdit. In cōpluto. s. vellere. et area tota circumquaq; sic ca. figurare primum populū israel. vbi erāt sancti cum gratia celesti. tanq̄ pluuia spiritali et postea cōpluta area. siccato vellere figurare ecclesiam dei toto orbe diffusam. habentē nō in vellere tanq̄ in velamine. sed in apto celestē gratiā. priore populo velut ab eiusdē gratię rore alienato atq; siccato.

Dro ut solū vellus zc. Adam. In secundi quoq; signi ratione in quā ait. ut supra omnē terrā ros descendat. supra vellus autem siccitas maneat: videtur de omnē populū hunc. qui per omnē terrā et genitū cōgregat. et habentē uicē

^{sp̄s. nō hoc si gnū quasi incredulū petiit. sed futura mysteria p̄e uidit et diligēter explorat. ut amplius credat mysterium cum intellexerit oraculum}

^{israel sicut locutus es ponam hoc s̄ populū iudeorū s̄ vbi mellis purgāda et palea a frumētis sepanda s̄ tonus orbis. s. in quo intructio s̄o cultu gentilis sup̄statio arebat}

^{s̄ verbi dei. quod factū ē in tēpore legis s̄ q̄ ceteras gētes nullū hu mor diuini eloq̄i infundebat}

^{s̄ in bellis humanis numero rostor exercitus prestat tuora subsidia. sed nō ē ita in diuinis. nō enī clarū ē diuine virtutis opus ut humanis ammiculis fulciat. nō ē saluat rex in tū dūne virtutis sue}

^{s̄ victoriā meā sibi ascribat}

^{s̄ christus misit aquā in peluū. et lauit pedes discipulorū s̄ cordis s̄ sensu verbi}

^{s̄. oues dom⁹ israel et fontē aque viue negauerūt arefecerūt in peccatorib⁹ iudeorū ros fides}

^{s̄ generalitas s̄ diuini verbi}

^{s̄ cathecumini. s̄ qui ante baptismū terrā cedat}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

^{s̄ p̄bandos s̄ baptizati}

in se rore diuinū et in os ei rore infundi. et prophetarū litteris irrorari. et quā gelico humore virefcere. Illud autem vellus. i. iudaicū populū. siccitate verbi dei patientē secundū illud. Erunt filij israel multo tpe sine rege. sine principe. sine p̄beta zc. Prop̄beta quoq; aduentum christi describēs ait. descēdet sicut pluuia in vellus. et sicut stil. s. s. t. Descendit enī sicut pluuia in vellus populi circūcisionis. et sicut stillicidia. s. s. t. i. sup̄ reliquā terram descēdit christus. Sed stillans etiā sup̄ nos et guttas nobis gentibus celestis rosis affertens ut et nos bibam⁹. qui eramus sup̄ terraz iugi ariditate siccati. hunc ergo mysterij ordinē sanctus gedo p̄betico spiritu intues. etiā secundū signū cōuerso ordine petit. Sciebat enī rore diuinum qui ē aduent⁹ filij dei nō solū iudeis. s̄ post etiā gentib⁹ esse futurū quod ex incredulitate istis salus fit gentib⁹. et hoc ē quod per ariditate vellere vniūsa terra diuini roris grā infunditur.

Qui formidololus et timidus. Adam. Idem hodie clamat ihesus. Qui timid⁹ et formidololus ē corde. n̄ veniat ad me ad bella. ait enī. Qui nō tollit crucē suā et sequit me nō ē me dign⁹ et qui nō odit patrē suum et matrē. fratres sorores et filios. insup et animā suā. nō ē me dign⁹. Item qui nō renunciauerit omnib⁹ que possidet. nō potest me esse discipul⁹. Sic timidos et formidololos sepat a suis castris Miles q̄ xpi timorem et formidīnē depellat. et p̄sidenter dicat. Si consistant aduersū me castra nō timebit. c. m. et dñs illuminatio mea et s. m. quē. t. zc. Non

z gedeon de nocte p̄surgens et omnis populus cū eo. venit ad fontē qui vocat arad. Erant autē castra madian in valle ad septentrionalem plagā collis excelsi. Dixitq; dominus ad gedeon. Multus tecū est populus. nec tradet madian in manus eius ne gloriētra me israel. et dicat. meis viribus liberat⁹ sum. Loquere ad populū. et cunctis audientibus p̄dica. Qui formidololus et timidus ē. reuertat. Recesse runtq; de monte galaad. et reuersi sunt ex populo vigintiduo milia virorū. et t̄m decem milia remanserūt. Dixitq; dominus ad gedeon. Adhuc populus multus ē. Duc eos ad aquas. et ibi p̄babo illos. et de

vos terreat ista malicia q̄ facile fideliter militantib⁹ implet. Solēt in his castris mulieres vincere. nō corpis robore. sed fidei virtute. sicut deltoza et iudith q̄ quā viri pdiderāt. patrie reddidit salutē. virgines quoq; prima etate. per martirio tyrannica ptulere tormēta. In his ergo qui militāt deo. non corpis. sed animę fortitudo q̄rit. q̄ nō iaculis ferreis. sed orationū telis virtoria acquirūt. et fides in certamine tollerantiā p̄bet. unde. State ergo induti lorica iusticię. succincti lūctos in veritate. et galeā salutis accipite. et gladium spiritus. sup̄ omnia scutū fidei zc. Sic armati debemus tollere vexilla crucis christi. et eam sequi. Si tamē in p̄secutione inferiorē te virib⁹. cōtra tyranni crudelitātē videris ē in milicia christi dare locū ire. de loco in locū fugere. nec tibi in hoc ascribit militare p̄missum. vnde. si p̄secuti vos fuerint in vna ciuitate fugite in aliam. Summa enim rei ē. ihesum quē semel p̄fessus es non negare. Confiteat autē qui p̄pterea fugit ne neget. In apocalipsi cū enumerant. qui in stagnū ignis mittēdi sunt cū infidelib⁹ et fornicatoribus. et venerarijs timidi et formidolosi cōputat. Sic inter ingentia et nefanda crimina timoris et formidīs crimē ponit.

Formidololus ē. qui quali adolefcēte vitio. anteq̄ videat mala. sola cogitatione terret. gelidam per mēbra formidīnē voluēs. ut nō tam p̄spectu malorū. q̄ auditi et expectatōne soluat. Ideo iuxta. lxx. formidololus corde dicit. in corde enī et in interiorib⁹ animi defixū manet hoc vitium. timidus autē ē qui primo aspectu ad p̄gressum trepidat. nō tamē toto corde terretur. sed repari et animam denuo potest.

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

Adhuc populus Adaman. Adhuc populus multus ē. deponere eos

ad aqua. et ibi eos pbato tibi. Ut video qui primu rephati sunt. nec in aq descendat. sed adhuc se cathexuminos designabant. et intantū formidinis vicio deterriti sunt. vt nec ad lauacru salutare descendere. Ideo rephati sunt. hi vero secūdi veniūt ad aqua. vt probent ibi. et dixit dominus ad gedon. Omnis quicūqz lamberit aqua in lingua sua. sicut lambit canis statu es cum deozum etc. In omnibz pene veterū gestis. mysteria designant ingētia. sicut hic. Qui enī descendūt ad aqua. i. ad baptismi gratia. non debent pcedere i terra. nec flectere genua. et cedere tēptationibz futuris. sed stare pstanter. et remisissas manū. et dissoluta genua erigē. et gressus rectos facere pedibz suis. Venisti ad aquam baptismi. hoc ē tibi initium pugne spiritualis. Si remissior fueris. si flecti facile poteris. qmō pugnabis. Quo modo stabis ptra astutias diaboli. Ideo clamat apostolus. State et nolite in go seruitutis iterū herere. Ille ergo pbabilis. ille electus ē qui postqz ad aquas baptismi venit. ad necessitates corporeas et terrenas flecti nescit. qui vicis non indulget. nec propter peccati sitim sternit. pnis

Qui manu et li. Manu et lingua dicit eos aqua lambere. qā manu et lingua debet opari milites christi. i. ope et verbo. Qui enī docet et facit. magnus vocabitur in regno celorum. **Similitudinem quoqz canis lambentis** id dicit. qz supra omnia cetera animalia. amorē dicit. pprio domino suare. nec terrore nec iniurijs. obliterrari in eo fert affectus. Trecēti ergo sūt soli. qz sacramēti huius imāginem ferūt. Isti electi. pbati. et ad victoriā consecrati. qui etiā ipso numeri sacramento. obtinere adūsarios possūt. Trecēti enim sūt. qui tercio cetero multiplicānt. et pfecte trinitatis numerū ferūt.

Fuit itaqz numerus. Aug. Et factus ē numerus eoz qui lambuerant manu sua lingua sua. trecēti viri. Pleriqz latini codices nō habēt manu sua. sed tantū lingua sua. qz sic intellexerūt qz supra dictū ē tanqz canes. Grecus autē vtrūqz habet. manu sua lingua sua. vt intelligat qz manu aqz raptam in os proficiebāt. sicut canes qui nō ore apposito sicut boues aqua ducunt quā bibūt. sed lingua in os rapiūt. sicut etiā isti fecerūt. Sed cū manu aqua in os proficerēt quā lingua exāpent. Interpretatio vero ex hebreo id planius habet. fuit itaqz numerus eoz. qui manu in os proficiēte aquas lambuerant trecēti viri. Non enim ita bibunt homines vt sine ope manus lingua aqua hauriāt sicut canes. haurit vero istis pceptum fuerat vt hoc facerēt. sed cū ad bibēduz descēdissent ad aqua. multi genu flexu biberūt. qd facilius et minore labore fieret. Pauci vero nō flexo genu se incuruauerūt. sed vt canes biberūt. aqua manu in os iactam. Quoz numerus. qz trecēti erāt crucē significāt. ppter litterā thau grecā. Per qd etiā gētel magis i crucifixū xpm credituras pfigurātū ē. qz littera greca ē. vnde. grecoz nomine

quo dixero tibi vt tecum vadat ipse pgar. quē ire prohibuero reuertatur. **Lunqz descēdissent populus ad aquas dixit dominus ad gedēo.** ^{f. i. ope et verbo f. i. qui rectitudinē doctrinē hauriūt. et rectitudinē opm nō flectūt} **Qui manu et lingua lambuerint aquas sicut solent canes lambere.** ^{f. dissoluti. f. in ope} **sepabis eos seorsum: qui autē curribus** ^{f. qui. f. h. faciūt rectos gressus pedibz suis} **uatis genibus biberint. in altera parte erunt. fuit itaqz numerus eoz qui manu ad os proficiēte aquas lambuerāt trecēti viri: omnis autē reliqua multitudo flexo poplice biberat. Et ait dominus ad gedeon: In trecētis viris qui lambuerūt aquas liberabo vos et tradā in manu tua madian: omnis autē reliqua multitudo reuertat in locū suum. Sumptis itaqz p numero cibarijs et tabis: omnē reliquā multitudinem abire pcepit ad tabernacula sua. et ipse cū trecētis viris se certamini dedit. Castra autē madiā erāt subter in valle. Eadem nocte dixit dominus ad eū. Surge et descēde**

apostolus omnes gentes significat. dicēs. Iudēo primū et grecō. qz in lin. gnis gentiū greca ita excellit. ut p hanc oēs deceter significēt. hic numerus etiā in uernaculis abrae aduertēdus ē. p quos fratē ab hostibz liberauit. quādo cū melchisedech magno mysterio bndixit. Qd enī exuberāt decem et octo videt significari qz tpe fieret. i. terciū qd futurū erat sub gratia. **Pa3** primū ē ante legē. secundū sub lege. terciū sub gratia. Singula vero tēpora senario significata sunt numero ppter pfectionē. ter enī seni. x. et viij. sūt. viij. et mulier. x. et viij. annos habebat in isirmitate quā cūmā saluator exiit. Nam qz isti ita pbati sūt. ut si miles in bitendo canibus diceret. significat qz ptemptibilia et ignobilia elegit tēns. p cōtemptu enī habetur canis. vnde. nō ē bonum sumere panem filioz et mittere canibz. dauid quoqz tanqz ptept. bilem se canē appellat. **Percussit illis atqz subuertit.** **Dreg.** De hoc bello p prophetā dicit. Jugum oneris eius. et virgam humeri eius. et scptrū exactoris eius superasti sicut in die madian. Eripiēs enī gentilitatem dñs superasti iugū oneris eius cū eā aduētū suo a dyaboli fuitute liberauit. Superasti virgā humeri eius cū pculsione illi. qz et pverso ope graniter depimebat. dumano genere redēpto cōpescuit. Superasti scptrū exactoris eius. cū regnū dyaboli qui pro peccatis debita pgnaz tributa exigebat. et corde fidelium restituit. aduēt. ergo redēptoris huius pugne victorie cōpar. qz in illa gedeonis victoria designat. **Gedeon** nanqz significat redēptoris aduētū. de quo dicit **Tollite portas principes vestras et c. p. e. et i. r. g. dominus fortis et potens dñs potens i filio** hoc gedeonope et nomie prophetauit. **Gedeon** nanqz interpretat. circūiens i vtero. christus enī p maiestatis potentia omnia circūiuit. sed p dispensatione gratia in vterū virginis venit. qui sua dispensatione nos redimēs diuinitate. cuncta plectēs et hūanitate intra vterū sumens in vtero incarnat. est. et clausus nō est. qz intra vterū fuit p infirmitatis substantia et extra mūdū p maiestatis potentia. **Madian** vō interpretat. de iudicio. hostes ei cōrepulsi sūt non de iudicio repellētis. sed de iudicio iuste indicantis. ideo de iudicio vocantur qz alieni a gratia redēptoris iuste damnationis meritum etiā in noie trahūt. **Contra hos gedeon** cū trecētis pgit ad plūm. **Solet** in ceterario plenitudo pfectionis intelligi. **Quid** ergo in trecētis nisi pfecta cognitio trinitatis. **Cum** his enī dominus aduersarios fidei destruit cū his ad pditionis bella descēdit. qui possunt diuina cognoscere. et de trinitate qz tēns ē pfecte sentire. **Notandū** vero ē qz trecētoz numerus i thau littera ptingit et p spēm crucis designat qz crucis speciē tenet. cui. si p trāsluam lineā id qd in cruce eminet adderet. nō iā crucis speciēs i ipsa cruce ē. quia ergo hic numerus in thau littera ptingit et p eam speciēs crucis ostēdit.

apostolus omnes gentes significat. dicēs. Iudēo primū et grecō. qz in lin. gnis gentiū greca ita excellit. ut p hanc oēs deceter significēt. hic numerus etiā in uernaculis abrae aduertēdus ē. p quos fratē ab hostibz liberauit. quādo cū melchisedech magno mysterio bndixit. Qd enī exuberāt decem et octo videt significari qz tpe fieret. i. terciū qd futurū erat sub gratia. **Pa3** primū ē ante legē. secundū sub lege. terciū sub gratia. Singula vero tēpora senario significata sunt numero ppter pfectionē. ter enī seni. x. et viij. sūt. viij. et mulier. x. et viij. annos habebat in isirmitate quā cūmā saluator exiit. Nam qz isti ita pbati sūt. ut si miles in bitendo canibus diceret. significat qz ptemptibilia et ignobilia elegit tēns. p cōtemptu enī habetur canis. vnde. nō ē bonum sumere panem filioz et mittere canibz. dauid quoqz tanqz ptept. bilem se canē appellat. **Percussit illis atqz subuertit.** **Dreg.** De hoc bello p prophetā dicit. Jugum oneris eius. et virgam humeri eius. et scptrū exactoris eius superasti sicut in die madian. Eripiēs enī gentilitatem dñs superasti iugū oneris eius cū eā aduētū suo a dyaboli fuitute liberauit. Superasti virgā humeri eius cū pculsione illi. qz et pverso ope graniter depimebat. dumano genere redēpto cōpescuit. Superasti scptrū exactoris eius. cū regnū dyaboli qui pro peccatis debita pgnaz tributa exigebat. et corde fidelium restituit. aduēt. ergo redēptoris huius pugne victorie cōpar. qz in illa gedeonis victoria designat. **Gedeon** nanqz significat redēptoris aduētū. de quo dicit **Tollite portas principes vestras et c. p. e. et i. r. g. dominus fortis et potens dñs potens i filio**

apostolus omnes gentes significat. dicēs. Iudēo primū et grecō. qz in lin. gnis gentiū greca ita excellit. ut p hanc oēs deceter significēt. hic numerus etiā in uernaculis abrae aduertēdus ē. p quos fratē ab hostibz liberauit. quādo cū melchisedech magno mysterio bndixit. Qd enī exuberāt decem et octo videt significari qz tpe fieret. i. terciū qd futurū erat sub gratia. **Pa3** primū ē ante legē. secundū sub lege. terciū sub gratia. Singula vero tēpora senario significata sunt numero ppter pfectionē. ter enī seni. x. et viij. sūt. viij. et mulier. x. et viij. annos habebat in isirmitate quā cūmā saluator exiit. Nam qz isti ita pbati sūt. ut si miles in bitendo canibus diceret. significat qz ptemptibilia et ignobilia elegit tēns. p cōtemptu enī habetur canis. vnde. nō ē bonum sumere panem filioz et mittere canibz. dauid quoqz tanqz ptept. bilem se canē appellat. **Percussit illis atqz subuertit.** **Dreg.** De hoc bello p prophetā dicit. Jugum oneris eius. et virgam humeri eius. et scptrū exactoris eius superasti sicut in die madian. Eripiēs enī gentilitatem dñs superasti iugū oneris eius cū eā aduētū suo a dyaboli fuitute liberauit. Superasti virgā humeri eius cū pculsione illi. qz et pverso ope graniter depimebat. dumano genere redēpto cōpescuit. Superasti scptrū exactoris eius. cū regnū dyaboli qui pro peccatis debita pgnaz tributa exigebat. et corde fidelium restituit. aduēt. ergo redēptoris huius pugne victorie cōpar. qz in illa gedeonis victoria designat. **Gedeon** nanqz significat redēptoris aduētū. de quo dicit **Tollite portas principes vestras et c. p. e. et i. r. g. dominus fortis et potens dñs potens i filio**

merito in his trecentis gedeone sequentibus illi designant quibus dicitur. Qui vult venire post me abneget semet ipsum. et t. c. l. et s. m. Qui sequentes dominum tanto verius crucem tollunt. quanto acius et se edomant. et erga priores caritatis compassione cruciantur. vii. Signa thau super frontes virorum gementium et dolentium. vel in trecentis hoc significat. quod ferrum huius crucis ligno superest.

Divisitque trecentos in tres partes et dedit tubas in manibus eorum. ^{predicationis corpora} lagenasque vacuas ac ^{fulgoris miraculoz} lampades in medio lagenarum. ^{christus passus est pro nobis re} Et dixit ad eos: ^{linquens exemplum. ut sequamur uestigia eius} Quod me facere videritis hoc facite. Ingreddiar partem castrorum. et quod fecero sectamini. ^{predicatio. s. ope quod opus non debet dissentire a predicatione} Quia si psonuerit tuba in manu mea. vos quoque per castrorum circuitum clamate. et proclamate domino et gedeoni. Ingressusque est gedeon et trecenti viri qui erant cum eo in partem castrorum incipientibus vigiliis noctis medie. et custodiibus suscitatis ceperunt buccinis clangere. et coploderent iter se lagenas. ^{Aug. quod id. f. fiebat quod placeret domino et gedeon} Luncque per gyrum castrorum in tribus psonaret locis. et hydrias confregissent. tenuerunt si ^{quod p. munimo habet utilitatem corporum. p. magno aut predicationu gratia} nistris manibus lampades et dextris sonantes tubas clamaueruntque gladius domini et gedeonis. stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium. Omnia itaque castra turbata sunt et vociferantes vultantemque fugerunt. Et nihilominus insitebant trecenti viri buccinis perforantes. Immisitque dominus gladium in omnibus castris. et mutua secede truncabant. fugientes usque ad

merito in his trecentis gedeone sequentibus illi designant quibus dicitur. Qui vult venire post me abneget semet ipsum. et t. c. l. et s. m. Qui sequentes dominum tanto verius crucem tollunt. quanto acius et se edomant. et erga priores caritatis compassione cruciantur. vii. Signa thau super frontes virorum gementium et dolentium. vel in trecentis hoc significat. quod ferrum huius crucis ligno superest.

Divisitque trecentos in tres partes et dedit tubas in manibus eorum. ^{predicationis corpora} lagenasque vacuas ac ^{fulgoris miraculoz} lampades in medio lagenarum. ^{christus passus est pro nobis re} Et dixit ad eos: ^{linquens exemplum. ut sequamur uestigia eius} Quod me facere videritis hoc facite. Ingreddiar partem castrorum. et quod fecero sectamini. ^{predicatio. s. ope quod opus non debet dissentire a predicatione} Quia si psonuerit tuba in manu mea. vos quoque per castrorum circuitum clamate. et proclamate domino et gedeoni. Ingressusque est gedeon et trecenti viri qui erant cum eo in partem castrorum incipientibus vigiliis noctis medie. et custodiibus suscitatis ceperunt buccinis clangere. et coploderent iter se lagenas. ^{Aug. quod id. f. fiebat quod placeret domino et gedeon} Luncque per gyrum castrorum in tribus psonaret locis. et hydrias confregissent. tenuerunt si ^{quod p. munimo habet utilitatem corporum. p. magno aut predicationu gratia} nistris manibus lampades et dextris sonantes tubas clamaueruntque gladius domini et gedeonis. stantes singuli in loco suo per circuitum castrorum hostilium. Omnia itaque castra turbata sunt et vociferantes vultantemque fugerunt. Et nihilominus insitebant trecenti viri buccinis perforantes. Immisitque dominus gladium in omnibus castris. et mutua secede truncabant. fugientes usque ad

bethseca et crepidine abelmeula i thebbath. Conclamantes autem viri israel de neptalim et aser et omni manasse persequabantur madian. Et dedit dominus victoriam populo israel in die illa. Misitque gedeon nuncios in omnem montem effraim dicens. Descendite in occursum madian. et occupate aquas usque bethbera atque iordanem. Clamavitque ois effraim et occupavit aquas atque iordanem usque bethbera. Apprehesosque duos viros madian. ozeb. et zeb. interfecit ozeb in petra ozeb. zeb vero in torculari zeb. Et persecuti sunt madian: capita ozeb et zeb portantes ad gedeon trans fluentia iordanis.

ce pstererent ne erecti deo resisterent. sed cum subditi formidarent. Et notandum. quod steterunt hostes ante lagenas fulgerunt autem lapides. quod persecutores fidei per predicationibus. adhuc in corpore positus resisterent. Post solutionem vero corporum. apparerunt miraculis in fugam pueri sunt quod panore territi a persecutione fidelium celsauerunt. predicatione. scilicet tubarum. fractis lagenis corporum timuerunt visis lampadibus miraculoz. Notandum etiam quod ibi scriptum est. quod in textura tubas. in sinistra autem lagenas tenuerunt. per textum enim habere dicitur. quicquid pro magno psumus. pro sinistro vero quod pro nihilo. Bene autem in textura tubas. in sinistra tenuerunt lagenas. quod christi sunt martires. per magno habent predicationem. gloriam. corpus vero utilitates pro mimo. Quis quis vero plus facit utilitate corporis quam gratia predicationis in sinistra tuba. in textura tenet lagenam.

Et hydrias confregerunt. **Adam.** Hydrias portat et lapides et buccina corneam in manibus sic veniunt ad illam innumerablem hostium multitudinem. In quibus erat camelus sicut barena maris. et cum venissent ad bellum. buccinis corneis insonuerunt. et dimiserunt hydrias de manibus et prite sunt. Tunc vero arreptis lapidibus et prunum in adversarios et simul buccinis precepit. vide quomodo electi milites dei cum lapidibus pugnant. Sic enim christus eos armaverat dicens. Sint lumina vestri praecordia. et lucerna ardentes in manibus vestris. et sic fulgeat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona etc. Talibus lapidibus accensis debet pugnare christi milites luce operum resurgentes. Buccina vero canit quod de celestibus loquitur. et spiritualibus differit. et mysteria regni celorum reuelat. Ille de tuba loquitur. qui de magnis et maximis qui scientiam christi humanis auribus pandit. Cornea autem dicit buccina. quod de sancto dicitur. cornu eius exaltabit in gloria. Ideo cuiusque buccina dicit cornea. quod multiplicem scientiam christi. et crucis eius in cornu significat. differit sacramenta. hac ergo buccina militantes et pugnantem alienigenas vincimus. et hostes in fugam vertunt. etiam si fuerit multitudo eorum. sicut locuste. locustis enim comparatur demonum multitudo quibus neque in celo neque in terris sedes est. Precebatque in bello operum lux et scientie. virtus. divini

Et hydrias confregerunt. Adam. Hydrias portat et lapides et buccina corneam in manibus sic veniunt ad illam innumerablem hostium multitudinem. In quibus erat camelus sicut barena maris. et cum venissent ad bellum. buccinis corneis insonuerunt. et dimiserunt hydrias de manibus et prite sunt. Tunc vero arreptis lapidibus et prunum in adversarios et simul buccinis precepit. vide quomodo electi milites dei cum lapidibus pugnant. Sic enim christus eos armaverat dicens. Sint lumina vestri praecordia. et lucerna ardentes in manibus vestris. et sic fulgeat lux vestra coram hominibus ut videant opera vestra bona etc. Talibus lapidibus accensis debet pugnare christi milites luce operum resurgentes. Buccina vero canit quod de celestibus loquitur. et spiritualibus differit. et mysteria regni celorum reuelat. Ille de tuba loquitur. qui de magnis et maximis qui scientiam christi humanis auribus pandit. Cornea autem dicit buccina. quod de sancto dicitur. cornu eius exaltabit in gloria. Ideo cuiusque buccina dicit cornea. quod multiplicem scientiam christi. et crucis eius in cornu significat. differit sacramenta. hac ergo buccina militantes et pugnantem alienigenas vincimus. et hostes in fugam vertunt. etiam si fuerit multitudo eorum. sicut locuste. locustis enim comparatur demonum multitudo quibus neque in celo neque in terris sedes est. Precebatque in bello operum lux et scientie. virtus. divini

verbi predicatio. **Du-**gnemus et nos in himnis et psalmis et canticis spiritualibus canentes et clamantes ad dominum. ut ab ipso victoriae prosequamur.

Fecitque ex eo gedeo. Aug. Queritur quid sit ephod vel ephod. Quod quidem si sacerdotale est indumentum quod plerique dicunt vel potius supindumentum quod graece ephodima dicitur. vel ephodis. quod magis suphumale intelligi potest. merito mouet quod modo de tanto auro gedeon id fecerit. quod scriptum est. et factum est pondus inaurum aurearum. quas petierat sicut mille septingenti auri propter brachilia et torques et opumeta purpurea. quae erant super reges madian propter torques quae erant in camelorum ceruicibus. et fecit illud gedeon in ephod. et statuit illud in ciuitate sua. et fornicatus est omnis israel post illud etc. Quod si ista vestis de tanto auro fieri potuit. Quia mater samuelis fecit illi ephod barth quod quidem interpretati sunt ephod lineum. quando enim dedit domino in templo nutriendum ubi euidentius apparet hoc genus esse indumenti. An idem dicitur est statuit illud in ciuitate sua. ut intelligeret aureum fuisse factum. Non enim dicitur est posuit. sed statuit. quod ita erat solidum. ut statui posset. id est posuit staret. hoc ergo illicitum cum fecisset gedeon fornicatus est post illud omnis israel. id est sequendo illud contra legem dei.

Unde non frustra queritur. cum ydoli non fuerit. id est. cuiusque falsi dei simulacrum. sed ephod. id est. unum de sacramentis tabernaculi. quod ad vestem sacerdotalem pertinet: quod scripta dicitur fornicatione populi ista veneratis. ideo. id est. quod propter tabernaculum dei ubi erant ista. quae ibi fieri iusserat deus extra simile aliquid fieri fas non erat. ideo factum est gedeon in domo eius in caedala. id est. ut ab offensa deo discederet. quod et sic quod

ad viros soccoth. **Datē obsecro** panes populo qui mecum est. quia valde defecerunt: ut possim prosequi zebec et salmana reges madian. **Respondit** principes soccoth. **Foris** palmarum manuum zebec et salmana in manu tua sunt et idcirco postulas ut demus exercitui tuo panes. **Quibus** ille ait. **Lum** ergo tradiderit dominus zebec et salmana in manus meas. et cum reuersus fuero victor in pace. propter carnes vestras cum spinis tribuliferae deserti. **Et** inde conscendens venit in phanuel. locutusque est ad viros loci illius similia. **Cui** et illi responderunt sicut ruderant viri soccoth. **Dixit** itaque eis. **Luz** reuersus fuero victor in pace: destruaui turrim hanc. zebec autem et salmana quiescebant cum omni exercitu suo. **Quindecim** enim milia viri remanserant ex omnibus turmis orientaliu populorum: ceteris centum viginti milibus bellatorum et educentium gladios. **Ascendens** quoque gedeon per viam eorum quae in tabernaculis morabantur ad orientalem partem nobis et iecbaa. percussit castra hostium qui securi erant. et nihil aduersi suspicabant. fugeruntque zebec et salmana quos prosequens gedeon apprehendit turbato omni exercitu eorum. **Reuertens** quoque de bello an solis ortum. apprehendit puerum de viris soccoth: interrogauitque eum nomina principum et seniorum soccoth. et descripsit septuaginta septem viros. **Venit** quoque ad soccoth. et dixit eis. **En** zebec et salmana super quibus exprobrastis mihi dicentes: foris in manus zebec et salmana in manibus tuis sunt. et idcirco postulas ut demus viris qui lassii sunt et defecerunt panes. **Tulit** ergo seniores ciuitatis. et spinas deserti ac tribulos. et contriuit cum eis

atque contriuit viros soccoth. **Turrim** quoque phanuel subuertit. occisis habitatoribus ciuitatis. **Dixit** quoque ad zebec et salmana. **Quales** fuerunt viri quos occidistis in thabor? **Qui** ruderunt. **Similes** tui: et vnus ex eis quasi filius regis. **Quibus** ille respondit. **Frates** mei fuerunt. filii matris meae. **Uiuat** dominus. quia si seruassetis eos non vos occiderem. **Dixit** quoque iether primogenito suo: **Surge** et interfice eos. **Qui** non eduxit gladium. **Timebat** enim quod ad hunc puer erat. **Dixerunt** quoque zebec et salmana. **Tu** surge et irruere in nos: quia iuxta etate robur est hominis. **Sur** rexit gedeon et interfecit zebec et salmana. **Tu** surge et irruere in nos: quia iuxta etate robur est hominis. **Sur** rexit gedeon et interfecit zebec et salmana. et tulit ornamenta ac bullas quibus colla regaliu camelorum decorari solent. **Dixerunt** quoque omnes viri israel ad gedeon. **Dominare** nostri tu et filius tuus et filius filii tui: quia liberaasti nos de manu madian. **Quibus** ille ait. **Non** dominabor vestri. nec dominabitur in vos filius meus. sed dominabitur vobis dominus. **Dixit** quoque ad eos. **Unam** petitionem postulo a vobis. **Datē** mihi in aures ex praeda vestra. **In aures** enim aureas hismaelitae habere consueuerunt. **Qui** responderunt. **Libentissime** dabimus. **Expandentes** quoque super terram pallium proiecerunt in eo in aures de praeda et fuit pondus. postularum inaurium mille septingenti auri sicli absque ornamentis et monilibus et veste purpurea quibus reges madian uti soliti erant. et propter torques aureas camelorum. **Fecit** quoque ex eo gedeon ephod. et posuit illud in ciuitate sua ephra. **Fornicatus** quoque est omnis israel in eo et factum est gedeonum et omni domui eius in ruinam. **Dumilia** tus est autem madian coram filiis israel nec potuerunt ultra ceruices eleuare

dum ydoli genus erat quod extra dei tabernaculum quodlibet manu factum. pro deo coleret. cuius illa ipsa quae iussa sunt in tabernaculo fieri. ad dei potius cultum referretur quam pro deo. aut dei simulacro colerent.

Quamquam per ephod ea locutione quae significat a parte totum omnia possunt intelligi. quae constituit gedeon in sua ciuitate. veluti ad colendum deum. similia tabernaculo dei. **Et** id per ephod. quod haec est sacerdotalis insignie honoris ut si sit peccatum gedeon. quod extra dei tabernaculum fecerit aliquid simile: ubi coleret deus. non quod solido auro velut ad ornamentum constituit ephod sed quod ex auro illo fecerit ea quae pertinet ad ornamenta vel instrumenta sacraria. quae omnia per ephod significata sunt. **Ipsum** quoque ephod non ex solo auro fieri perceptum est sed hoc est superhumale sacerdotale vestis. sed aliquid auri habet. **Quam** ex auro et iacincto. et purpura. et cocco. et bisso fieri iussum est. **Sed** quod haec ita posuerunt. lxx. ut memoratis omnibus quae de spoliis accepit gedeon: inferret. et fecit illud gedeon in ephod. **Vide** tur ex illo toto hoc factum esse cum ea locutione quae significat a toto parte ita possit intelligi. fecit illud in ephod. quasi in deo fecit ephod. vel ex eo fecit ephod. non illud totum. sed in ephod consumens. sed ex illo quantum sufficiebat impeditur. **Quam** in illa interpretatione quae ex hebreo est sic legitur. **Fecit** quoque ex eo gedeon ephod. **Quod** enim apud lxx. ephod. hoc est hebreo ephod legitur. non autem omnes sacerdotes tali utebantur superhumerali. quod esset ex auro iacincto. purpura. cocco. et bisso. sed solus summus sacerdos. non erat ergo tale quod datum est samueli a matre. cuius adhuc puer esset. vnus ephod barth dicitur. id est. lineum. **Sed** gedeon estimo illud fecisse. quod erat principium indumentum

sacerdotis p qd z cete
ra significata sut opa
sacra iij qd i sua cuita
te pter dei tabernacu
lu pstituit. ideo factu
e illi z domui ei in sca
dalu vt sic iteret filio
ruz. ples numerosa. sic
postea testat scriptura

Augu. Intelligen
du e p. p. p. dicitu el
se. qd iecit gedcon e
z hor pira legez dei. ex
auro qd tenuit hosti
bus erat ablatu. vt si
mni diceret. vnde erat
quu z qd de illo sit fa
ctu. factu e cu hoc pec
catu in sine dieru ged
con. qn psecuta sut ma
la q annectit scriptura
postq dixit qe annis i
dieb gedo tra qenit.

Postq autem
mor. Aug. Et factu
e cu mortu esset ged
con. z auersi sunt filij is
rael. z fornicati sut p
baalum. z posuerunt ipsi
sibi baalberith testam
tum. vt esset eis in deu
z. Et baalim z baal
berith ydola intelligen
da sunt. Maior g tras
gressio z fornicatio e a
populo post morte ge
deon. qd illo vino pre
ter ephur. Qd z si illi
cite factu erat. tu de sa
cramentis tabernaculi
erat. hec ho idolatria
no habet vel falsaz pa
terne religionis defen
sione. vii. eia si in fine
tpis gedcon ephur fa
ctu e. sed an ita de pa
tiere tulit. vt par i ter
ra pseruaret. qz licet
factu erat. qd pbibue
rat. no in longe recessit
rat ab illo. qui tale ali
qd i tabernaculo suo i
honorib suu fieri iusse
rat. Nunc ho grauio
ra pmissa. z apta post
ydola fornicatione po
puli noluit ee ipunita.

Remasitq. Ili
do. Filius iunior q fu
gitado. gladiu inimici
enadit. significat rel. q
as israel in extremo te
pore credituras. z anti
christi gladium euasua
ras hic ascedit in verti
ce montis garizim. quia
nec ppetare. nec pse
cutione anticristi pt
qllibet euadere nisi pri
us in monte bndictionis. i. in sublimitate fidei ac virtutu ascenderit. hic e eni
mons garizim: qui a moysi i benedictionem deputat.

Terunt ligna. Ili. Si hoc factu mysticum non esset qd op erat

sed quieuit terra p quadragita an
nos qbus gedcon psuit. Abijt ita
qz ierobaal filius ioas z habitauit
in domo sua habuitqz septuaginta
filios qui egressi sunt de femore ei
eo q plures haberet vxores. Con
cubina aut illi qua habebat in si
chē genuit ei filiu noie abimelech.
Mortuusqz ē gedcon filius ioas
in senectute bona. z sepultus ē in
sepulcro ioas patris sui i ephra de
familia ezri. Postqz autē mortuu
est gedcon. auersi sunt filij israel. z
fornicati sunt in baalim. Percusse
runtqz cū baal sedus vt esset eis in
deū: nec recordati sunt dñi dei sui
qui eruit eos de manib⁹ inimicorū
suorū omniū p circuitum: nec fece
runt misericordiā cū domo hie
robaal gedcon iuxta omnia bona quę
fecerat israeli.

Hic. IX.
Hic autē abi
melech filius ierobaal
in sychem ad fratres matris suę. z
locutus ē ad eos z ad omnē cogna
tionē domus patris matrisqz suę
dicēs: Loquimini ad omēs viros
syches. Quid vobis ē mel⁹. vt do
minen⁹ vestri septuagita viri oēs
filij ierobaal. an vt dominen⁹ vobis
vnius vir⁹? Simulqz p̄siderate. q̄a
os vestrū z caro vestra sum. Locu
tiqz sunt fratres matris eius de eo
ad oēs viros sychē vniuersos ser
mones istos. z inclinauerūt cor eo
rū post abimelech dicētes: frater
noster ē. Dederūtqz illi septuagita
pondera argēi de phano baalbe
rith. Qui cōduxit sibi ex eo viros

si qd. sic anticristus multos pducet mune
ribus vt faueat sibi.

inopes z vagos. secutiqz sunt eum

Et venit in domū patris sui i eph
si qd credetes quos christi i fide genuit
ra. z occidit fratres suos filios hie

de lxx. linguis
robaal septuaginta viros sup lapi
reliquie ist salue fiet

pidem vnū. Remasitqz ioathan fi
lius ierobaal minim⁹. z abscondi
tus ē. Congregati sūt aut omēs vi
ri sychem z vniuersę familię vrbis

mello: abierūtqz z p̄stituerūt regē
abimelech iuxta quercum quę sta
bat in sychē. Qd cū nunciatū esset

ioathan iuit z stetit in vertice mon
qui deputatus ē in benedictionē

tis garizim: eleuataqz voce clama
uit z dixit. Audite me viri sychem

ita vt audiat vos dñs. Ferūt ligna
infructuosi. eterno iudicio preparati
vt vngerēt sup se regē. Dixeruntqz

seruare spūsancti
oliue. Impera nobis. Quę respō
dit. Nunqd possum deserere pin
guedinē meā qua z dñi vniunt z ho
mines z venire vt inter ligna pmo

uear⁹? Dixeruntqz ligna ad arborē
legē diuinā
ficiū: Veni z sup nos regnū accipe.

Quę respōdit eis. Nunqd possum
deserere dulcedinē meā fructusqz
suauissimos. z ire vt inter cętera li

gna p̄mouear⁹? Locutaqz sunt li
christi qui dixit. ego sum vitis vera
gna ad vitē: Veni z impera nobis.

Quę respōdit eis: Nunqd possum
deserere vinū meū qd letificat deū
z homines. z inter ligna cętera pro

moueri? Dixerūtqz omnia ligna ad
anticristū vel dyabolū
rhamnū: Veni z impera sup nos.

Quę respōdit eis: Si vere me re
gem vobis p̄stituitis. venite z sub
Aug. vebemē

umbra mea requiescite. Si autem
torios cōmationis ē z quodāmodo efficacie pre
sentis si quis dicat. si n vis facere qd volo seu i
at in te ira mea. i. qz seuitat. vt quid eā teneo qua
si dicat seuit. pmissio mō penā futurā ientans
nō vultis. egredias ignis de rham

no. z deuoret cedros libani. Nūc
igit si recte z absqz peccato p̄stitui

z a ficu. i. diuine legis dulcedine rephatur.

Dixerūtqz omnia. Ili. Rhamnū ē gen⁹ rubi. quē vulgo senticem
vitiā appellat. asperū nimis z spinosum. p qd anticristus significat cum
b 3

scire gedcon. lxx. filios
z multas vxores habu
isse. sed z p̄cubinā. de
qua vnū z malū susce
pisset. Gedcon ḡchui
hū significauit. vxores
nationes q̄ p̄ fide chri
sto adbelseri. Septua
ginta filij. lxx. linguas
mūdi. in qbus p̄ f. dem
sibi dñs filios genera
uit. p̄cubina sinagogā
in nouissimis anticristi
si o crediturā. de q̄ di
qui se dicit in dgos eē
z tamē nō sunt. sed sūt
synagoga. sathane. de
qua in nouissimis filij
nequā. i. anti. christus
generā dus ē filij ancil
le. i. synagoge peccati
cis. Qui ei facit p̄m
seruus ē peccati hic cō
gregatis sibi i p̄s sicut
abimelech regnū imp
be vlrpabit. interfe
ctis nobilib⁹ filijs fide
lib. s. ex diuersis natio
nibus z linguis iducet
p̄secutiones. vt omnes
sanctos ite. faciat.

Dixerūtqz oli.
impera. Ili. Lin
gna silue. sūt hoies i
fructuosi. vni. vagi.
eterno iudicio p̄parati
Sup hos nec oliua.
nec fic⁹. nec vitis. reg
nare dign⁹. qz n̄ merēt
Oliua eni. gratiā sp̄i
tūsancti. z vnctionem
pacis significat. ficus
ho legē. qz p̄familias
plātauit in vinea sua.
deus. i. q̄ familie. i. om
niū credentiū pater ē.
q̄ plātauit vineā. i. po
puli n̄ iudcorū. z in hac
vineā ficu. i. legē q̄ pi
mitiū p̄m sicut ficus
grossos aridos. z iuti
les. deicit in terrā. z po
stea alios fruct⁹ gene
rauit. i. p̄m christia
nū quē ad rebitā quā
gelicę discipline matu
ritatē. z suauissimā p̄
guedinē christi. cū glo
ria z honore p̄ducit.

Idem. Vitis au
tem christus ē q̄ dixit
Ego sum vitis vera.
Quia ergo p̄s q̄ an
ticristo seruit in rep
bum sensū dat vt cre
dat medacio. i. anticristi
sto. q̄ veritati. i. christo
credere noluit a regno
vitis. i. christi z ab oli
ua. i. spūsancti gratia

omni asperitate et feritate humanum genus vastatur et erit ignis de ramno .i. iniquitas de antichristo . et omnes qui in illo perfidunt perter cum illo conuorabit.

his sup vos regē abimelech . et bene egistis cum hierobaal et cum domo eius et reddidistis vicē beneficijs eius q̄ pugnavit pro vobis et animam suā dedit piculis . vt erueret vos de manu madian q̄ nunc surrexistis contra domū patris mei et interfecistis filios ei⁹ septuaginta viros sup vnum lapidē . et constituitis regem abimelech filiū ancille eius sup habitatores sychez eo q̄ frater v̄s sit . **S**i ergo recte et absq̄ vicio egistis cum hierobaal et domo eius hodie letemini in abimelech et ille letet in vobis . **S**in autē puerse egrediat̄ ignis ex eo . et consumat habitatores sychez et oppidū melo egrediat̄ ignis de viris sychem et de oppido mello . et deuoret abimelech . **Q**ue cum dixisset fugit et abiit in bera : habitauitq̄ ibi obmetum abimelech fratris sui . **R**egnauit itaq̄ abimelech sup israel tribus annis . **V**isitq̄ domin⁹ spiritū pessimū inter abimelech et habitatores sychem qui ceperūt eū detestari . et scelus interfectionis septuaginta filioꝝ hierobaal et effusionē sanguinis eoz conferre in abimelech fratrem suū . et in ceteros sychemozū principes qui eū adiuuerāt . **P**osueruntq̄ insidias aduersus eum in summitate montiū . et dum illius prestolabant̄ aduentum . exercebāt latrocinia agētes p̄das de p̄tereuntibus . **N**unciatumq̄ ē abimelech . **V**enit autē gaal filius obed cum fratribus suis . et transiit in sychimā . **A**d cuius aduentū erecti habitatores sychem egressi sunt in agros vastanets vineas vualq̄ calcātes . et

factis cantantium choris . ingressi sunt phanū dei sui . et inter epulas et pocula maledicebant abimelech clamāte gaal filio obed . **Q**uis est iste abimelech et que ē sychem vt seruiamus ei ? **N**unquid nō ē ipse filius hierobaal et constituit principē zebul seruū suū sup viros emoz patris sychem . **C**ur ergo seruim⁹ ei ? **U**tinaz daret aliq̄s populū istum sub manu mea vt auferrem de medio abimelech . **D**ictūq̄ ē abimelech . **L**ongrega exercitus multitudinē et veni . zebul enī princeps ciuitatis auditis sermonibus gaal filij obed iratus ē valde . et misit clā ad abimelech nūcios dicens . **E**cce gaal filius obed venit in sychimā cum fratribus suis . et oppugnat aduersum te ciuitatem . **S**urge itaq̄ nocte cum populo qui tecū ē . et latita in agro . et primo mane oriente sole irruē sup ciuitatē . **I**llo autē egrediente aduersum te cum populo suo . fac ei qd̄ poteris . **S**urrexit itaq̄ abimelech cum omni exercitu suo nocte et tetedit insidias iuxta sychimā in quattuor locis . **E**gressusq̄ ē gaal filius obed . et stetit in introitu porte ciuitatis . **S**urrexit autē abimelech et omnis exercitus cum eo de insidiarum loco . **L**unq̄ vidisset populū gaal . dixit ad zebul : **E**cce de montibus multitudo descendit . **C**ui ille respondit : **U**mbra montiū vides quasi capita hominū . et hoc errore deciperis . **R**ursūq̄ gaal ait : **E**cce populus de vmbilico terre descendit . et vnus cuneus venit p̄ viā q̄ respicit quercū . **C**ui dixit zebul . **U**bi est nunc os tuū quo loquebaris : q̄s ē abimelech vt seruiamus ei ? **N**onne hic popul⁹ ē que despiciebas ? **E**gredere et pugna contra euz . **A**biit ergo gaal expectante sychemorum

Visitq̄ dñs spiritū . **A**ug. Et misit deus spiritum malignū inter abimelech et viros sicimozum . hoc verbū vtrū impantez an p̄mittentē eum significet . nō facile diffiniri potest . **Q**d enī hic positiū ē emisit . greceus habet exapestilen . qd̄ ē etiā in psalmo vbi legitur . **E**mitte lucē tuam q̄nis in quibusdā locis interpretes nostri . vbi ē exapestilen misit interpretati sunt . nō emisit . **P**otest ergo et sic itelligi vt spiritum malū deus tanq̄ volētem ire inter eos emisit . i . potestati dederit maligno spiritui pacē eoz perturbandi . v̄sq̄ a deo autē eē mitti a domino malignū spiritū . p̄pter iusticiā v̄dicandā . absurdū nō ē . vt q̄dam exapestilen . etiā imisit interpretati sūt .

Surge itaq̄ nocte . **A**ug. Et nūc surge nocte . tu et populus tuus tecum et insidiare in agro . et erit mane simul vt orientur sol maturabis et tendes sup ciuitatem . **Q**uidā latini habēt maturabis . **Q**uidā vero manibus . **Q**d vero greceus habet nō pot̄ dici vno verbo . q̄ est diluculo surgēs et fortasse dictū ē maturabis . a matutino tpe q̄nis etiā alijs t̄pibus dici soleat ad rem accelerandā . **M**anicabis autē latinū verbū esse mihi n̄ occurrēt . **S**ed illud mouet . q̄ cū dixisset simul vt orientur sol addidit . diluculo surgēs . cū ipsum diluculoz . qd̄ grece dicitur oribeos tēpus ante solē significet . qd̄ ias v̄s tatillime dicit cū aliter cepit . **S**ic ergo itelligendū ē . vt q̄ positum ē mane . ipsum diluculo intelligat̄ . additum ē autē simul vt orientur sol vt exprimeret nō iā orto sole faciendū . sed ubi fulgor apparuit solis orientis . **N**on enim aliunde albescit diluculo . nisi cū cepit p̄ter celū quā videm⁹ ab oriente lux solis redeuntis attingere . hinc ē q̄ in euāgelio vnā et eandē rem . alius euāgelista dicit diluculo factam . cū adhuc obscurū eēt . alius oriente sole . quia et ipsa lux quātulacūq̄ diluculo . sole fit oriente . i . ad ortū veniēte . et fulgorē de p̄sentie p̄p̄quitate iactatē solis esse dinoscit . **Q**uā lucē quidā idiote solis non esse putauerūt . sed esse illā q̄ primitus p̄dita ē anteq̄ de quarto die solem p̄deret .

populo et pugnauit contra abimelech qui per seculum est eum fugientem et in urbe perpulit. Cecideruntque ex parte eius plurimi usque ad portam ciuitatis et abimelech sedit in ruma. Zebul autem gaal et socios eius expulit de urbe. nec in ea passus est commorari. Sequenti ergo die egressus est populus in campum: quod cum nuntiatus esset abimelech. tulit exercitum suum et diuisit in tres turmas: tendens in sidias in agris. Vidensque quod egredere populus de ciuitate surrexit et irruit in eo cum cuneo suo oppugnans et obsidens ciuitatem. duque autem turme palantes per campum aduersarios persequerentur. Porro abimelech omni die illo oppugnabat urbem: quam cepit interfectis habitatoribus eius: ipsa quoque destructa. ita ut sal in ea dispergeret. Quod cum audissent qui habitabant in turre sychimorum ingressi sunt phanum dei sui berith ubi seclusum cum eo pepigerant. et ex eo locus nomen accepit quod erat munitus valde. Abimelech quoque audiens viros turris sychimorum pariter perglobatos. ascendit in montem selmon cum omni populo suo. et arrepta securi percussit arboris rimum: impositumque ferens humero. dixit ad socios: Quod me vidistis facere. cito facite. Ergo certatim ramos de arboribus percidentes sequebantur ducem. Qui circumdantes presidium succenderunt. atque ita factum est ut fumo et igne mille hominum necarentur viri pueri et mulieres habitatorum turris sychem. Abimelech autem inde proficiscens venit ad oppidum thebes: quod circumdans obsidebat exercitu. Erat autem turris excelsa in media ciuitate: ad quam perugerant simul viri ac mulieres et omnes

principes ciuitatis clausa firmissime ianua. et super turris tectum stantes per propugnacula. Accedensque abimelech iuxta turrim pugnabat fortiter. et appropinquans ostio ignem superponere nitentur. Et ecce una mulier fragmen mole desuper iactans illisit capiti abimelech et perfregit cerebrum eius. Qui vocauit cito armigerum suum. et ait ad eum: Euagina gladius tuum et percute me: ne forte dicatur quod a femina interfectus sum. Qui iussa perficiens. interfecit eum. Illo quoque mortuo omnes qui cum eo erant de israel. reuersi sunt in sedes suas. et reddidit deus malum quod fecerat abimelech contra patrem suum interfectis septuaginta fratribus suis. Sychimitis quoque quod operati erant retributum est. et venit super eos maledictio ioatham filii hierobaal.

C. X.
Post abimelech surrexit dux in israel thola filius phua patrum abimelech vir de ysachar qui habitauit in sanir montis effraim. et iudicauit israel viginti et tribus annis: mortuusque est ac sepultus in sanir. Huic successit iair galaadites qui iudicauit israel per viginti et duos annos: habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarum. et principes triginta ciuitatum que ex nomine eius sunt appellate anothiair. id est oppida iair usque in presentem diem in terra galaad. Mortuusque est iair ac sepultus in loco cui est vocabulum camon. Filii autem israel peccatis veteribus iungentes noua. fecerunt malum in conspectu domini et seruerunt ydolis baali et astaroth et dijs syrie ac sydonis et moab et filiorum ammon et philistinum: dimiseruntque dominum et non coluerunt eum. Contra quos dominus iratus. tradidit eos

C. X.
Post abimelech. Aug. Quomodo fuit patruus abimelech vir de tribu ysachar. cum abimelech patrem haberet gedem. de tribu manasse. Quomodo ergo phua et gedem fratres fuerunt. ut posset esse phua patruus abimelech. cuius filius thola ipse abimelech succedere potuerunt ergo gedem et phua. vna habere matrem. ex qua diuersis patribus nascerentur. et fratres essent. vnius matris filii. non vnius patris. Solebat enim nubere femine. et alij tribubus in alias. vnde et saul cum esset de tribu beniamin: dedit filiam suam dauid homini de tribu iuda. et sacerdos de tribu leui duxit filiam iotham regis hois de tribu iuda. hinc elizabeth et maria: cognate in euangelio leguntur. cum fuerit elizabeth de filiabus aaron. ex qua intelligitur de tribu leui aliquis nupsisse in tribu iuda. vnde fieret inter ambas illa cognatio. ut domini caro. non solum de regina. sed etiam de sacerdotali stirpe propagetur.

Fuit in illo te-
pore iepthe. Aug.
Iepthe interpretat ape-
riens qui christu signi-
ficat. Ipse enim discipu-
lis suis apertum sensum
ut intelligeret scriptu-
ras. huc iepthe. frater de
domo patris expulsi-
tanquam legitime uxoris
filius fornicarie filium.
hoc pro christu fecerit
principes sacerdotum
scribae et pharisaei. qui de
legis observatione glo-
riari videbant tanquam
legem solueret. et ideo le-
gitimus filius non est.
et quantum ad gentem ma-
ter eius sinagoga. in
deorum dicitur potest. quae se-
pe cum ydolis fornicata
est. Sed illi quasi ob-
servatores legis vide-
bant legitimi. hic autem
pro lege facere vide-
batur. Ideo tanquam le-
gitimus non legitimus. in-
re sibi visum esse eiecisse
secundum hoc enim plebs
illa dicta est fornicari.
quae legis precepta non ser-
vans et tanquam viro non
exhibebat fidem.

Habitavit in
terra tob. Aug. ha-
bitavit in terra tob. in
terra. s. bona. vel potius
optima. Quod est grece
agaton. hoc latine op-
timu dicitur. Id autem
interpretatur tob. ubi vi-
detur intelligenda resurre-
ctio. Quae enim magis
terra optima quam terre-
num corpus excellentia
imortalitatis. et incor-
ruptionis induta.

Congregati sunt
Aug. Ante
passionem cum publicanis
et peccatoribus manduca-
vit dices. Non est opus
sanis medicus sed egrotis.
Inter latrones qui
quae crucifixus unum de
cruce in paradisu trans-
tulit. postquam vero surre-
xit. et cepit esse in terra
tob. collecti sunt ad eum
scelerati homines. pro remis-
sione peccatorum. qui cum
illo ambulabant. quae se-
cundum precepta eius vi-
uebant. hoc enim quotidie fit. ubi
fugunt ad eum impij. ut in-
stificentur. et discant
vias eius.

In illis diebus pu.
Aug. Qui abiecerat christu ad eum
rursus con-
versus in ipso receperit salute.
unde. in actibus apostolorum
petro bonitate ut ad
eum verterent. quem fuerat
psecuti. multi sunt puncti
corde ab ipso quem alie
nauerat desiderantes salute.
Quid enim liberari ab ini-
micis nisi a peccatis sal-
uari? Sic enim ait. agite
penitentiam et baptizet
unusquisque vestrum in
nomine domini nostri ihesu
christi. et remittentur vobis
peccata vestra. vel illa
potius significat vocatio
iudicis qui in fine sperat
quod videt notari cum
dicitur factu esse

in manus philistinum et filiorum am-
mon: afflictique sunt et vehementer
oppressi per annos decem et octo om-
nes qui habitabant trans iordanem
in terra amorrei quae est in galaad. in
tantum ut filij ammon iordane trans-
misso vastaret iuda et beniamin et ef-
raim. Afflictusque est israel nimis. Et
clamantes ad dominum dixerunt: Pecca-
vimus tibi: quia dereliquimus domi-
num deum nostrum et servivimus baalim.
Quibus locutus est dominus: Nunquid
non egypti et amorrei filijque ammon
et philistinum. sidonij quoque et ama-
lech et chanaan oppresserunt vos. et
clamastis ad me et erui vos de ma-
nu eorum? Et tamen reliquistis me et
coluistis deos alienos. Idcirco non
addam ut ultra vos liberem. Ite et in-
vocate deos quos elegistis. Ipsi
vos liberent in tempore angustiae. Dixe-
runtque filij israel ad dominum. Pec-
cavimus: redde tu nobis quicquid
tibi placet: tantum nunc libera nos
Quae dicentes omnia de finibus suis
alienorum deorum idola piecerunt. et ser-
vaverunt domino deo: qui doluit super
miseriam eorum. Itaque filij ammon com-
clamantes in galaad fixere tentoria:
protra quos congregati filij israel. in
maspha castrametati sunt. Dixerunt
que principes galaad singuli ad pri-
mos suos. Qui primus ex nobis
protra filios ammon cepit dimicare
erit dux populi galaad.

Hic itaque illo
in tempore iepthe galaadites

vir fortissimus atque pugnator. fili-
us mulieris meretricis qui natus
est de galaad. Dedit autem galaad
uxorem de qua suscepit filios: qui postquam
Aug. Infirmi tati. s. christi preualterant. quae ita
voluit ut ab eis qui oportebat patere. sicut hic idem
significas iacob. prevaluit angelo. cuius quo idem ut id
ipsu potederet luctabat dnm christu
creverat eiecerunt iepthe dicentes:
Aug. Quasi hic homo non est a deo. qui sabbatu
non custodit. se aut legitime filios iactantes dixe-
runt. nos ex fornicatione non sumus nati. vnu patre
habemus deum.
Heres in domo patris nostri esse
non poteris quia de adultera matre
Aug. quae quibus est abscondit. et seculis la-
it. Si enim cognovissent. nunquam dnm glorie crucifi-
xissent fugit quae mortis infirmitate videretur. sed in
virtute resurgens
Natus es. Quos ille fugiens atque
deitas habitavit in terra thob.
Congregati sunt ad eum viri iopes
et latrocinantes. et quasi principem se-
quebantur. In illis diebus pugnabant
filij ammon contra israel. quibus acriter
instantibus prexerunt maiores natu
Aug. abiecerunt vel reuelatio. quae primo christu ab-
iecerunt. sed eis postea reuelabit
de galaad ut tolleretur in auxilium sui ie-
pthe de terra thob. Dixeruntque ad
eum: Veni et esto princeps noster. et
Aug. qui interpretatur filius
populi mei. vel filius meroris. hi sunt qui ex ipsa
gente infideles permanserunt. vel qui gehennae depu-
tati sunt. vel dyabolo et angelis eius
pugna contra filios ammon. Quibus il-
le respondit. Nonne vos estis qui odistis
me et eiecistis de domo patris mei. et
nunc venistis ad me necessitate com-
pulsus. Dixeruntque principes galaad
ad iepthe. Ob hanc igitur causam nunc ad
te venimus ut perficiscaris nobiscum.
et pugnes contra filios ammon. sicut
dux omnium qui habitant in galaad. Iep-
the quoque dixit eis: Si vere veni-
stis ad me ut pugnetur pro vobis contra
filios ammon: tradideritque eos dominus
in manus meas. ego ero vester princeps

Ego ero vester princeps. Aug. Id est. rex quem non dominus habebat gens illa tempore iudicis
ceperunt autem habere saule regem. et postea successores eius. Nam in reventero-
nomio cum eis percipit quem debet habere regem. si hoc eis placuerit. non ibi rex. s.
princeps nominatur. sed iepthe illu significabat qui verus est rex.

August. Rex. sicut in titulo crucis scriptum est. postquam enim iepthe liberavit
eos ab inimicis. non eis rex factus est: ut intelligerentur hoc potius ad christum quam
ad ipsu iepthe pertinere de quo scriptura narrationem percludit ita. Et iudica-
vit iepthe israel. vi. annis et mortuus est. Iudicavit ergo israel. sicut ceteri iu-
dices non ibi regnavit. ut princeps sic hi qui regno voluminibus continentur.

post dies. i. post tempus
quasi non illud intelli-
gat. quod recte passione
domini est factu. sed quod
postea futurum. quod vide-
tur pertinere. quod senior
galaad venit ad iep-
the. ut per etate senile no-
vissima epa significet

Dixeruntque pri-
cipel. Aug. Tale quod
figuratum est in ioseph
quae fratres videntes
abiecerunt. et cum fame tri-
bularent ad eius opera
miserordiamque perferri
sunt. hic vero amplius
elucet significatio futu-
rorum. quod non ipsi prius
fratres qui eiecerunt ie-
pthe. ad eum venerunt. s.
galaad seniores. pro-
to populo supplicantes
sicut eadem gens dicitur
rael. sive in eis qui tunc
fuerunt: christi quoque repro-
baverunt. sive in eis qui
postea ad eius opera re-
verserunt. populo enim
dicitur inimico. sive ma-
ioribus sive in minoribus
sive in posteris sive in
is. longa odia trahenti
tandemque perverto in eis
qui tunc sunt perverto.
Nonne vos odio ha-
buitis me. et eiecistis
de domo patris mei. pu-
tauit enim se eiecisse christum
de domo david in qua
regni eius non erit finis

Et pugnes con-
tra filios. August. Quae
protra filios ammon
dux querit iepthe. qui
bus victis liberent. quod
eo duce bellare cupie-
bant. quod ammon interpre-
tat filius populi mei.
vel populus meroris.
aut illi significant ini-
micos. qui ex ipsa gente in
infidelitate permanserunt.
aut omnes gehennae pde-
simati. ubi erit stridor
et stridor: tantum tanquam
populo meroris. quod quod
populus meroris dyab-
olus et angeli eius com-
venieter intelliguntur
vel quod eterna miseria
eis quos recipiunt acq-
runt. vel quod ipsi eterne
miserie deputati sunt.

Nonne tu qui
postea. Aug. Id
est. rex quem non dominus
habebat gens illa tempore
iudicis ceperunt autem habere
saule regem. et postea successores
eius. Nam in reventero-
nomio cum eis percipit quem
debet habere regem. si hoc eis
placuerit. non ibi rex. s.
princeps nominatur. sed iepthe
illu significabat qui verus est
rex. August. Rex. sicut in titulo
crucis scriptum est. postquam
enim iepthe liberavit eos ab
inimicis. non eis rex factus est:
ut intelligerentur hoc potius
ad christum quam ad ipsu iepthe
pertinere de quo scriptura
narrationem percludit ita. Et
iudicavit iepthe israel. vi. annis
et mortuus est. Iudicavit ergo
israel. sicut ceteri iudices non
ibi regnavit. ut princeps sic hi
qui regno voluminibus continen-
tur.

Nōne ea que possidet. Aug. Nōne q̄m̄q̄ hereditavit tibi chamos deus tu? possidebis zc. Qd̄ qui dā latini sic interpreta ti sunt. Nonne q̄m̄q̄ dedit tibi chamos de us tuus possidebis zc. vbi videt̄ iēpt̄he p̄fir / masse: tenz qui vocat̄ chamos potuisse aliqd̄ hereditatis dare culto ribus suis. Quidā ve ro sic habent. Nonne q̄m̄q̄ possedit cha mos deus tu? hęc pos sidebis: quasi aliquid tale potuerit possidere. An forte secundū hoc dictū ē. q̄ sub angelis p̄stitute iunt gētes: iux ta canticū moysi. Nū quid ille angelus sub quo erāt filij ammon • chamos dicit. Quis hoc audeat affirmare cū possit intelligi scdm̄ opinionē eius dictū q̄ putabat deū suū possi dere hoc. vel in posses sione sibi redisse.

Et circumiens galaad. Aug. Gala ad interpretatur abij cians-manasse necessi tas transeundi. sunt er go a. p̄ficiētibz. abijci entes. i. p̄tēnentes. trāf eunda etiāz necessitas ne forte cū transierit q̄ p̄ficiat p̄tēnētes cedat terrentibz. transeunda etiāz specula galaad. qui galaad etiāz reue latio interpretat̄. ē aut̄ specula altitudo. ad. p̄ spiciendū. vel respiciē dum. i. desup̄ aspiciē dū. Specula ergo gala ad videt̄ significare sup̄biam reuelationis vnde z ne magnitudo reuelationis extollat me zc. ergo z ipsa trāf eūda est. i. in ea manē dum nō ē. p̄pter cadē di piculum. his transi tis facile sup̄antur ini mici. qd̄ significat dicē do z a specula galaad transeundi z transiēs ad filios ammon.

Si tradideris filios ammon. Aug. gustin. Quilibet cogitauerit iēpt̄he nō vi det̄ filiā cogitasse. nō enī diceret heu me filia mi. i. p̄didisti me zc. In dicat̄ ei se impeditū. ne illud qd̄ cogitauerat implet. Quē aut̄ potuit cogi tare qui filios nō habebat. an p̄iugez cogitauit. z vt hoc fieret deus noluit z vt nō relinqueret ipunitū. ne quis postea id auderet. z vt magna. puiden

Qui respōderunt ei. Dominus q̄ hęc audit ipse mediator ac testis ē q̄ nostra p̄missa faciem. Abijt itaq̄ iēpt̄he cū principibz galaad fe

Locutusq̄ ē iēpt̄he omnes sermo nes suos corā domino in maspha

Aug. Mittit nūcios pacis. sicut apostolus in quo chruſt̄ loquebat̄ ait. u fieri potest qd̄ ex vobis est cū omnibus hoibus pacē habētes.

Et misit nūcios ad regē filioz am mon qui ex persona sua dicerent.

Aug. Admonet nos doctrina chruſti quēadmodū sit ambulandū. i. viuendū inter eos. qui non seculū dū p̄positū vocatū sunt sanctū. Nouit enī domin⁹ qui iunt eius.

Quid mihi z tibi ē: qz venisti p̄tra me vt vastares terrā meā? Quib⁹ ille respondit: Quia tulit israel ter ram meā quādo ascēdit de egypto a finibz arnon vsq̄ ieboc atq̄ ioz danem. Nunc ergo cū pace redde mihi eam. Per quos rursus man dauit iēpt̄he. z imperauit eis vt di cerēt regi ammō. Hęc dicit iēpt̄he

Nō tulit israel terrā moab nec ter ram filioz ammō. sed quādo de e gypto p̄scenderunt. ambulauit p̄ solitudinē vsq̄ ad mare rubrum z venit in cades. Misitq̄ nūcios ad regem edom dicēs: Dimitte vt trā seā terrā tuam. Qui noluit acq̄ie scere p̄cibus eius. Misit quoq̄ ad regem moab: qui z ipse transitū p̄ bere p̄tempit. Mansit itaq̄ in ca des z circūiuit ex latere terrā edō z terrā moab. Venitq̄ ad orientālē plagam terrē moab. z castrameta tus ē trans arnon. nec voluit itra re terminos moab. Arnon quippe p̄finiū ē terrē moab. Misit itaq̄ israel nūcios ad seon regē ammō rēoz qui habitabat in esebon. z di xerunt ei: Dimitte vt transeā p̄ ter ram tuā vsq̄ ad fluuiū. Qui z ipse

israel verba despiciēs non dimisit eum transire p̄ terminos suos: sed ifinīta multitudine p̄gregata egres sus ē p̄tra eum in iasa. z fortiter re sistebat. Tradiditq̄ eū dominus i manu israel cū omni exercitu suo z percussit eum z possedit om̄nē terrā amorrei habitatoris regionis illi⁹ z vnīuersos fines eius de arnon vsq̄ ieboc z de solitudine vsq̄ ad iordanē. Dominus ergo deus isra el subuertit ammōrēū pugnāte cō tra illū populo suo isrl. Et tu nunc vis possidere terrā eius? Nonne ea que possedit chamos deus tu⁹ tibi iure debent? Quē autē domi nus deus noster victor obtinuit: i nostraz cedet possessionē. Nisi for te melior es balac filio sephoz rege moab. aut docere potes q̄ iurgat⁹ sit p̄tra israel z pugnauerit p̄tra eū quādo habitauit in esebon z vicu lis ei⁹ z in aroer z villis illius. vel in cunctis ciuitatibus iuxta iorda nem p̄ trecētos annos? Quare tā to tpe nihil sup̄ hac repetitione tē ptasti? Igit̄ nō ego pecco in te: sed tu p̄tra me male agis indicēs mihi bella non iusta. Judicet dñs arbi ter huius diei inter israel z filios ammon. Noluitq̄ acquiescere rex filioz ammon verbis iēpt̄he que p̄ nūcios mādauerat. Factus ē ergo in hoc significat̄ qz spirit⁹ imp̄t̄ē mēbas chruſti. super iēpt̄he spiritus domini et cir cūfignificatur mēbra chruſti. p̄ficiētia ad victoriā de hostibus reportandā

cūiens galaad z manasse maspha quoq̄ galaad. z inde transiens ad filios ammon votū vouit domio dicens. Si tradideris filios am mon i manus meas q̄cunq̄ p̄mus fuerit egressus de foribus domus

tra et h̄ qd̄ accidit ma gnum sacramētū ecclē lie figuraret. Ex vtro qz p̄phetia aptata ē q̄. f. vouēs cogitauit z q̄ nolēt̄ p̄tigit. Si enim p̄iuge cogitauit p̄iunt chruſti ecclēsia ē Sed qz huius iēpt̄he p̄iunt virgo esse nō po tuit in eo q̄ filia pot⁹ occurrit. z iuxta nō re mansit voti temeritas z virginitas ecclēsie fi gurata ē. Cui dicit̄ fi lia. fides tua te saluaz fecit. va de in pace.

Quicunq̄ pri mus fuerit. Aug. De iēpt̄he filia iol̄z el se magna q̄tio q̄bus dam qd̄ sibi velit. hoc nosse cupiētibz. z pie q̄ rentibus. Quibusdāz qui scripturis imp̄ta i pietate aduerfant̄. hęc criminātibz q̄ legis. p̄ phetarūq̄ deus. etiāz humanis sacrificijs re lectet. Sed nec illa sa crificia cū telecrauerit: vbi pecorum holocau sta offerebantur. Sed qz significatiua fuerūt z quedā umbz futuro rum. res his sacrificijs significatas. nobis cō mēdare voluit. fuit au tem z hęc causa vtilis. cur illa mutarent̄ nec modo interent̄. sed. p̄ biberent̄ offerri. ne ve re secundū carnalē af fectū talibz. reum tele ctari putarem.

Sed vtrū humanis sacrificijs etiā signifi ca ri fuit oportuerit. meri to quirit̄. nō quo mor tes hominū quādoq̄z mortuoz in hac cau sa horrescere debere mus. s̄ illi qui hoc de se fieri gratāter accipe rent in eternā remune rationēz p̄mendarent̄ deo. Sed si hoc verū esset hoc sacrificiū deo nō displiceret. Scrip tura vero testat̄ qz dis plicet. Cū enī om̄ia p̄mogenita sua esse no luerit z p̄ceperit. redi mi tū a se voluit p̄i mogenita hominū. ne imolādos deo primo genitos suos crederet. vnde. Non ita facies dñs deo tuo. ab om̄ia ta enīz q̄ domin⁹ odit fecerūt dñs suis quādo filios z filias p̄bussert̄ igni dñs suis. Non solum er go nō diligit deus. sed etiā odit talia sacrificia. in quibz hoies immolantur Illa vero diligit z coronat. cū iustus vsq̄ ad mortē. p̄ veritate recerit vel

ad inimicis quos p iusticia offendit: occidit retribuēs eis bona p malis. i. p odio dilectione. **T**alem dicit sanguinē iustum. a sanguine abel vsqz ad sanguinē zacharie. **P**recipue autē qd sanguinē ipse fudit p nobis. ⁊ sacrificiū leiūm deo obtulit sic vtiqz obtulit. vt ab inimicis p iusticia occideret. hunc imitati martires vsqz ad mortē. p vritate certauerūt. ⁊ quibz dicit tanqz aurū in fornace probauit illos. ⁊ qsi holocausti. **h. a. e. vii. a. p. l.** Ego enim iam immoloz. **S**ed nō sic ieptbe filiām imolauit dño. sed sicut pceptum erat pe cora offerri. ⁊ prohibi tum homines immolari.

Magis hoc illi simile videt. qd fecit abraā. qd dominus specialiter fieri pcepit nō generaliter ut talia sibi sacrificia fierēt aliqñ māda uit. imo fieri omnino phibuit. distat ergo q ieptbe fecit a facto a abraā. qz ille iustus ob tulit filius. iste fecit qd lege vetatur. ⁊ nullo speciali impio inbetur.

In ipso etiā abraā filio. qz talibus sacrificiis nō relectaret. domi nus ostēdit. cū patrem cuius fidē iubēdo probauit. a filij interfectio ne prohibuit. ⁊ arietē quo sacrificiū licite secundū pgram tēporis pfectudinem ppterē apposuit.

Si autē hoc quēqz mouet. quomōs pie crediderit abraā deum talibus sacrificijs relectari. si illicite offerunt. ⁊ ideo putat rectē credidisse etiā ieptbe. q tale sacrificiū posset esse deo acceptū. primo p sideret aliud esse ultro vouere aliud intenti obtpare. **N**on enī si aliqd in damno pter morē a domino institutū. seruo inter. ⁊ id laudabili obediētia facit. ideo non ē plectendū. si hoc facere sponte psumpsit. ⁊ inde habebat abraam qd crederet. vt ppter diuinū imperiū nō parceret filio. vt credēs tales victimas deum libenter ac ciperet. sed ppterea iussit. vt resuscitaret occisum. ⁊ hinc aliqd tanqz deus sapiēs demōstraret. vnde. fides eius in epistola ad hebreos laudat. qz hoc de deo q posset filiū suū suscitare credidit. **I**ste vero deo nō intente. neqz poscente ⁊ ptra legitimum dei pceptum. vltro sacrificiū vouit humanū. ait enim. **Q**uicūqz exierit de ianuis domus mee obuia mibi zc. **N**on bis ver bis peius aliqd vouit qd secundū legē posset offerri. **N**eque pfectudinis fuit vt redeuntibz cū victoria duabz peiora occurrēt. **C**anes autē solent domi nis occurrere. ⁊ quibz ille cū non voueret. cogitare nō potuit. ne iniuriā dei nō solum illicitū. sed etiā ptemptibile. ⁊ secundū legē imundum vouisse videret. **R**ec ait qd cūqz exierit sed quicūqz exierit vbi hominē tantū cogita uit. **N**on tamē fortasse vnica filiām. qz uis illā in tanta patris gloria qz pos set ante ire nisi forte vxor. **N**am qd nō dicit qd cūqz. sed quicūqz exierit de ianuis domus mee. scriptura solet masculinū genus p quolibet sexu ponere. sicut de abraā dictum ē surgens a mortuo. cū eius vxor mortua fuisset.

Quia ergo de hoc voto ⁊ facto nihil videt scriptura iudicasse. sicut de abraam quādo filiū suū iustus obtulit. sed tantū scriptū reliquisse legentibz iudicandū. sicut de facto iudē quādo intravit ad nurū suā nesciēs quidem. sed quantū in ipso fuit fornicatus ē. qz meretricē putauit neqz appbavit hęc scriptura neqz reprobauit. sed iusticia ⁊ lege dei p̄sulta pensandum dimisit. **S**ic de facto ieptbe in neutrā ptem sententiā protulit. vt noster intellectus in iudicādo exereceret. possemus iam dicere deo displicuisse tale votū. ⁊ ad il lam pductam esse vindictā. vt patri potissimū filia vnica occurreret. **Q**d si sperasset ⁊ voluisset. nō ea visa statim scidisset vestimēta sua. ⁊ dixisset. ben ipdidisti me filia mea zc. ⁊ inde. lx. dierū tam longa dilatione data filie sue dominus cū ab vnice carissime necē eū nō. phibuerit sicut abraā. donec p̄fici endo se ipsum orbaret. ⁊ eū aut nō homiis imolatione placaret. ⁊ ideo hanc pgnā patri fuisse retributā. ne impunitū talis voti reliqueret cēplum vt aut magnū aliqd se vouere deo putaret hoīes cum victimas humanas vo uerent. ⁊ qd ē horribilius filioz. aut nō vera. sed potius simulata eadē vo ta essent cū velut cēplo abraā sperarent. q nouissent deum phibiturū talia vota p̄feri. **P**ossemus in quā hoc dicere. nisi duo scripturarū testimonia nos retardaret. vt hanc rem gestā ⁊ in libris tante auctoritatis memorie cō mendatā diligēter p̄scrutemur ne temere iudicemus. **V**num q inter tales

meq. mibiqz occurrerit reuertenti cum pace a filiis ammon: eū holocaustū offerā domino. **T**ransiuitqz ieptbe ad filios ammon vt pugna ret ptra eos. quos tradidit domi nus in manus eius. percussiqz ab aroer vsqz dum venias in mennith viginti ciuitates. ⁊ vsqz ad abel q ē vineis p̄sita plaga magna nimif humiliatqz sunt filij ammon a fili is israhel. **R**euertēti autē ieptbe in maspha domū suā: occurrit ei vni

ieptbe memorat vt cū culpate vereamur. cū dicit. deficiat enīz me tēpus enar randi de gedeon: barach. sampson. ⁊ ieptbe zc. **A**lteruz q p̄misit scriptura dices. ⁊ factus ē sup ieptbe spiritus domini zc. ⁊ addidit ⁊ vouit ieptbe vo tū domino zc. ut oia quę post facta sunt tanqz opa spūs dñi qui sup cum fa ctus ē intelligenda videant.

August. Sed inter laudabiles viros nō solū esse ieptbe. sed etiā gede on. ⁊ quo scriptura similiter dicit. Spiritus dñi confortauit gedeon zc. q ephut opatus ē nō so lum nō appbamus sz apte indicante scriptu ra reprobam. **R**ec ta men vlla iūria sit spi ritui dñi: qui cum p̄for tuit. **C**omemorat tñ inter eos qui p fidē vi cerunt regna opantes iusticiam. qz scriptura sancta quoz fidē ⁊ iu sticiā veraāter laudat non impedit eoz nota re peccata. **N**am ⁊ in eo q gedeon signū pe tens sicut ille locutus ē tēpauit in vellere. ne scio vtrū nō fuerit tras gressus hoc pceptum. **N**on tēptabis dñm deum tuū. **S**ed tamē etiā in eius tēptatione dominus qd p̄nunciare volebat ostēdit. nō ta men frustra inter fides ⁊ opantes iusticiā.

Apter bonam fidelēz vitam in qua cū credendū ē esse defunctū tale meruit testimoniū. **Q**uā autē q postqz dictū est factus ē sup ieptbe spiritus do mini. secuta sunt ea vt votū illud voueret ⁊ hostes vineret. ⁊ votū redde ret spiritui dñi omnia deputāda sint. vt sic habeat hoc sacrificiū tanqz dñs sicut abraā iussit non facile dixerim cum gedeon postqz fecit ephut nulla ē memorata p̄sentia. **P**ostea vero qz ieptbe votū vouit. secuta ē victoria ppter quā vouerat. qua adeptā votū soluit. **R**ursus enī p̄siderandū est. qz gedeon ⁊ si nō posset qz fecit ephut. postea tamē qz tēptauit dominū (qd vt qz peccatū ē. magna strage hostibz lupatis) populo salutē acq̄suuit. **S**ic enī scriptū est ⁊ dixit gedeon ad dominū. **N**on irascat indignatio tua in me. et loquar adhuc semel innellere. **I**am enī dei metuebat. qz se tēptando pecca re sciebat. qz deus in lege sua manifeste. phibet hoc tamē peccatū ⁊ mirabilif signi cūdetia. ⁊ victoria prospitas secuta ē. **I**am enim deus statuerat affli cto popu o subuenire. ⁊ huius ducis quē ad hoc opus assumpserat vtebat animo nō solū fideli ⁊ pio sed etiā deficiente ⁊ delinquēte. ⁊ ad p̄nuncianda qz volebat ⁊ plenāda quę dixerat.

Non enī p̄ istos tantū qui ⁊ si peccauerint inter iustos narrant. sed etiā p laudem omnino reprobatū: multa deus populo suo p̄stitit in qua insitit etiā spiritus domini ⁊ p̄betauit. nō enim iuste agere sciebat. i. vt in dauid virū sanctū seuerit. **A**git spiritus dñi p bonos ⁊ malos p̄ scientes ⁊ nescientes qd agendū nonit ⁊ statuit. q etiā p caypbā nesciente qd dixerat. p̄betauit q oporteret christū mori pro gente.

Quis enim egit nisi spiritus dñi. curans p̄nunciare ventura. vt gedeon tēptare volenti dñm ⁊ nō credenti qz ei iam dñs locutus fuerat. hoc potissimū de vellere prius pluto postea sicco. ⁊ de area prius sicca. postea irrigata veniret in mentē vt qz deficiat a fide. delicto eius deputet. **Q**d vero tali aīo eius vsus ē deus eius misericordie ⁊ mirabili p̄uidentiē relinquēdū est.

Si quis autē dicit omia scientē fecisse. ⁊ dixisse gedeon ex reuelatione p̄ phetica: vt p eum signa talia monstrarent. nec defecisse in fide. ⁊ qz ei iam p̄ miserat dominus credidisse. sed actione p̄phetica innellere voluisse tēptare ⁊ ideo tēptationē fuisse inculpabilē. sicut volū iacob. ⁊ illud q dñō ait. **N**ō irascat indignatio tua in me. non dixisse qz ipam nō timeret. sed qz eum non irascat p̄sideret cū ea faceret. qz spiritu dictate faciēda sentiret. dicit vt videt dūmō qd de facto ephut scriptura culpauit qd libet significet non audeat excusare a peccato.

Nam ⁊ illud trecēti viri ad signū crucis ipso numero ptinētes hydras fictiles acceperunt. eisqz ardētes faculas incluserūt quibus fractis repente lu mina hostiū multitudinē terruerūt. tāqz ex arbitrio suo videt fecisse gedeon. **N**on enim scriptura dicit dominū mouisse vt faceret. ⁊ tamen tam grande signū. quis faciendū nisi dominus ispirauit. q p̄figurauit sanctos p̄agelici

Item dicitur...
Quis enim egit...
Si quis autē dicit...
Nam ⁊ illud...
Non enim scriptura dicit...

luminis thesaurum in uasis fictilibus habituros. ubi habemus thesaurum istum in uasis fictilibus quibus in passione sua fractis. maior eorum glorie fulgor emicuit. qui inimicos inopinata christi claritate superavit.

Uel per scientes ergo. uel per nescientes significacione futurorum spiritus domini prophetice scripturis operatus est. Recideo peccata eorum non fuerunt peccata quia deus qui in malis bene uult. uisus est eis ad significanda que uoluit.

Si ergo peccatum non fuit cuiuslibet necis humane. uel etiam patriciale sacrificium. uel uoluerit reddere. quia magnam aliquid spirituale significauit. frustra deus talia prohibuit. et se odisse dicit. quia illa que fieri iussit ad significandum spirituum reuerentur. sed humana deo sacrificia non placuerunt quando non pro iusticia quisque recte uult. uel peccare non uult. interimitur. sed homo ab homine tanquam eiecit hostia more peccoris immolatur.

Si autem dicit aliquis. quod peccata uictime iam uisitate. ad significacionem licet relate minus faciebat intentos ad sacramentum magni christi. et ecclesie requirendum. propterea de re insigni inopinata uolens animos hominum excitare. eo magis quod sibi talia sacrificia offerri uenerat. curauit sibi aliquid offerendum. in quo ipsa admiratio magnam gigneret questionem. et que studio exigeret studium ad perscrutandum mysterium.

Pro scripturas mens hominis altitudinem prophetie uelut homo picem christi de profundo scripturarum leuaret huic rationi non oblitimur. Sed alia que est de anno uouentis. alia de prudentia dei. qualicumque animo optime uentis.

Ideo si spiritus domini qui factus est super iephthe. ut hoc nouerit precepit quod scriptura non aperit. cuius non licet iussa preuenire. non modo insipientia culpa non est sed obedientia laudanda.

Hoc enim modo etiam si se homo ipse pimat. quod humana uoluntate et consilio nefas est facere. intelligendum est obedienter fieri non selesse.

Si autem iephthe humanum secutus errorem humanum sacrificium uouendum putauit. eius quidem peccatum de unica filia inre punitum est. quod ipse uideretur ostendere scissis uerbis dicens. heu me filia mihi pedisti me.

Hic tamen error habet aliquam laudem fidei. quia uentum timuit. ut quod uenerat redderet. nec diuini in te iudicij sententiam dedinauit. Sine sperans dominum. prohibitorum sicut fecit abrahe. uel eius uoluntate. etiam non prohibentis intellecta facere potius quam contemnere statuens.

Quamuis hic merito queritur uerum ueritas intelligitur hoc teum nolle fieri. et in eo potius deo si non fieret obediret. quoniam hoc se nolle. et in abrahe filio et in legitima. prohibito et monstrauerat. si tamen si propterea iephthe non faceret sibi potius in uni

me ut duobus mensibus circueam montes. et plangam uirginitatem meam cum sodalibus meis. Cui ille respondit. Uade. Et dimisit eam duobus mensibus. cumque abisset cum sociis ac sodalibus suis: flebat uirginitatem suam in montibus. Expletis quoque duobus mensibus. reuersa est ad patrem suum. et fecit ei sicut uouerat. Quod di uos una uero uirginem. e. e. christo ignorabat uirum. Erinde mos increuit in israel et consuetudo seruata est ut post anni circulum ueniunt in unum filii israel. et plangant filiam iephthe galaadite diebus quattuor.

Expletis quoque duobus mensibus. reuersa est ad patrem suum. et fecit ei sicut uouerat. Quod di uos una uero uirginem. e. e. christo ignorabat uirum. Erinde mos increuit in israel et consuetudo seruata est ut post anni circulum ueniunt in unum filii israel. et plangant filiam iephthe galaadite diebus quattuor.

Ecce autem in effraim orta est seditio. Naz transientes contra aquilonem. dixerunt ad iephthe. Quare vadens ad pugnam contra filios ammon uocare nos noluit. ut progeremus tecum. Ergo incendemus domum tuam. Quibus ille respondit. Disceptatio erat mihi et populo meo contra filios ammon uehemens. uocauique uos ut preberetis mihi auxilium. et facere noluitis

C. XII. hoc ad ultimum iudicium referendum est. secundum illud eos qui noluerunt me regnare sibi adducite et interficite coram me.

Ecce autem in effraim orta est seditio. Naz transientes contra aquilonem. dixerunt ad iephthe. Quare vadens ad pugnam contra filios ammon uocare nos noluit. ut progeremus tecum. Ergo incendemus domum tuam. Quibus ille respondit. Disceptatio erat mihi et populo meo contra filios ammon uehemens. uocauique uos ut preberetis mihi auxilium. et facere noluitis

Quod cernens. posui animam meam in manibus meis transiitque ad filios ammon. et tradidit eos dominus in manus meas. Quid comerui. ut aduersum me surgatis in prelium. Uocatis itaque ad se cunctis uiris de galaad pugnabat contra effraim. Percusseruntque uiri galaad effraim quia dixerat fugitiuus est galaad de effraim. et habitat in medio effraim et manasse. Occupaueruntque uiri galaadite uada iordanis per que effraim reuersurus erat. Cumque uenisset ad ea de effraim numero fugientes atque dixisset. obsecro ut me transire permittas. dicebant ei galaadite. Nunquid effraiteus es. Duo dicente. non sum. interrogabant eum. Dic ergo sebboloth quod interpretatur spica. Qui respondere non ualebat chebboloth. eadem littera spicam exprimere non ualebat. statimque apprehensum iugulabant in ipso iordanis transitu. Et ceciderunt in illo tempore de effraim quadraginta duo milia. Iudicauit itaque iephthe galaadites israel sex annis. et mortuus est ac sepultus in ciuitate sua galaad. Post hunc iudicauit israel abessan de bethleem: qui habuit triginta filios et totidem filias. Quas emittens foras maritis dedit. et eius

ecclesia deo et patri completa. s. sexta etate seculi. id est. diebus dilatio postulata est ex oibus enim etatibus ecclesia congregata. ab adam. usque ad diluuium. a diluuium. id est. a noe usque ad abraam. Inde usque ad dauid. deinde usque ad transmigracionem in babilonem. a transmigracione usque ad christum. inde usque ad finem seculi. per has uero etates quasi per. lx. dies flet sancta uirgo uirginalia sua quod licet uirginalia. tunc fuerat peccata. et tunc uero toto corde clamat. dimitte nobis uestra uestra. bos. lx. dies menses duos maluit appellare. propter duos homines unum per quem mors. alterum per quem resurrectio mortuorum. propter quos etiam duo testamenta dicuntur.

Erinde mos incre. Aug. Quod hoc factum est ex precepto in israel. ex diebus in dies ueniunt lametan filia iephthe. quattuor dies in anno. non puto significare aliquid post impletum holocaustum quod erit in uita eterna. si preterita tempora ecclesie. in quibus erant beati iugentes. Quattuor figurata est et uincensitas propter quattuor partes orbis. per quas longe lateque diffusa est. Ad hystorie autem proprietate non arbitror hoc de creuisse israelitas. nisi quod intelligebat in ea re iudicium dei magis ad patientiam patris fuisse ostensum. nequis deinceps uoueret tale sacrificium. Quare enim lamentatio secreta est si uoluit illud leticij est.

Iudicauitque. Sicut illi duo menses propter. lx. dies senarium numerum sex etatibus significat. ita hic sex septenarius dicitur. hoc idem figurat. quatuor ad sex seculi etates pertinet. Sexies enim. vii. xlii. sunt. nec frustra ipse iephthe sex annis populum iudicauit.

ca pepisse quam dei uoluntate secum uidere. Regis ergo intellexit eo quod sibi filia occurreret uictore dei. et iuste per se se fideliter subdidit timens seniore de tergi uersatione uindictam. Credebat enim bene et uirginis filie animam bene recipi. quod non seipsa uouerat imolanda. sed uoto et uoluntate non restiterat patris et secuta fuerat iudicium dei. Mors enim sicut nec sibi a quoque sponte. nec cuique sponte inferenda est ita deo iubente recusa da non est. cuius presentium one queque tpe subeunda est. Rec quod qui ea prope detrectat. ut omnino euitet. sed in ut differat laborat.

Chido. Septe. ch. i. hinc significat. quod a facie fratrum suorum. a iudeorum abscedes in gentibus participatum accepit. quod oia humane salutis sacramenta. quasi iuratus expleuit et carne propria quasi filia. per salute israelis obtulit. Iurauit autem patri et nonit secundum illud. Sicut inrauit uo. n. mo uotum uouit deo iacob. quod. s. sacramentum religionis in carnis sue passione per salute humane generis expleret. hoc ergo ita per christum acta sunt ut uideatur religio iuramenti esse completa.

Et plangam uir. Aug. Uirgo casta. id est. ecclesia holocaustum fiet in resurrectione quam ea uniuersa fiet quod scriptum est Absorpta est mors in uictoria. Tunc uero iephthe tradet regnum. id est.

dem numeri filijs suis accepit vxores. introducēs in domum suam. Qui septē annis iudicauit israel: mortuusq; ē ac sepultus in bethleem. Cui successit abialon zabulonites. et iudicauit israel decē annis. mortuusq; ē ac sepultus in zabulō. Post hunc iudicauit israel abdon ^{melito bellephara thecutes.} filius bellepharatonites qui habuit quadraginta filios et triginta ex eis nepotes ascēdentes sup septuaginta pullos asinarū. et iudicauit israel octo annis: mortuusq; ē ac sepultus in pharaton terrę effrai in monte amalech.

C. XIII.

Rursumq; filij israel fecerunt malū in cōspectu domini q̄ tradidit eos i manus philistinorū quadraginta annis. Erat autē quidā vir de sarāa et de stirpe dan noie manue habens vxorē sterilem. cui apparuit angelus domini. et dixit ad eam: Sterilis es et absq; liberis. sed concipies et paries filiū. Laue ergo ne bibas vinū ac sicerā nec immundū q̄cūq; comedas: quia concipies et paries filium: cuius nō tanget caput nouacula. Erit enī nazareus dei ab infātia sua et ex matris vtero. et ipse incipiet liberare israel de manu philistinorū. Quē cū venisset ad maritū suum. dixit ei: Vir dei venit ad me habēs vultū angelicū: terribilis nimis. Quem cū interrogassem quis esset et vnde venisset et quo nomine vocaret: noluit mihi dicere. sed hoc respondit: Ecce concipies et paries filium. Laue nē vinū bibas nec siceram et ne aliquo vescaris immundo. Erit enī puer nazareus dei ab infātia sua et ex vtero mātis suę vsq; ad diem mortis suę. Drauit itaq; manue dominum et ait: Obsecro dñe

ut vir dei quē misisti veniat iterū et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nasciturus ē. Et audiuitq; dominus deprecantē manue. et apparuit rursum angelus domini vxori ei sedēt in agro. Manue autē maritus eius nō erat cū ea. Quē cū vidisset angelū. festinauit et cucurrit ad virū suū: nunciavitq; ei dicēs: Ecce apparuit mihi vir quē ante viderā. Qui surrexit et secutus ē vxorē suā: veniēsq; ad virū dixit ei: Tu es qui locutus es mulieri. Et ille respōdit: Ego sum. Cui manue: quādo inq̄t sermo tuus fuerit expletus quid vis ut faciat puer. aut a quo se obsuare debebit. Dixitq; angelus domini ad manue. Ab omnib; quę locutus suz vxorē tuę abstineat se. et quicquid ex vinea nascit nō comedat: vinū et siceram nō bibat: nullo vescat immundo. et quod ei p̄cepi impleat atq; custodiat. Dixit itaq; manue ad angelū dñi: Obsecro te ut acquiescas p̄cibus meis. et faciamus tibi hedū de capris. Cui respondit angelus. Si me cogis nō comedā panes tuos: si autē vis holocaustū facere. offer illud domio. Et nesciebat manue quod angelus dñi esset. Dixitq; ad eū: Quid tibi nomen et si sermo tuus fuerit expletus honorem te? Cui ille respōdit: Cur quis nomē meū quod ē mirabile? Tulit itaq; manue hedum de capris et libamēta. et posuit sup petrā offerens domino q̄ facit mirabilia. Ipse autē et vxor eius intuebant. Cūq; ascēderet flāma altaris in celū angelus dñi pariter in flāma ascēdit. Quod cū vidisset manue et vxor eius. p̄ni ceciderunt in terrā. et vltra eis nō apparuit angelus dñi. Stetitq; intellexit manue angelus dñi esse. et dixit ad

Erat autē vir. **U**ido. Samson habet quēdam in typū christi. q. l. ab angelo natus eius annunciat. Sic ei angelus dñi ait. ad virginē. Maria inuenisti gratiā apud deum. Ecce concipies in vtero et paries filiū. Nazareus quoq; dicitur samson. et de christo dicitur quoniam nazareus vocabitur liberavit samson filios israel de manu hostiū. et christus populū suū a peccatis eorum. Samson interpretatur sol eorum. et de christo dicitur quod p̄phetam. Dicit vobis sol iusticię et sanitas in pēnis eius.

Nec immundus. **U**id. Immundū est solutio disciplinę q̄ cepit in israel. et ita ad ea manducanda: eos laleserunt. q̄ in animalibus prohiberent. Jā enī etiā ad cultū transibant ydolorū.

Quē cū venisset. **U**id. Quod ait mulier dicitur sibi ab angelo quoniam nazareus dei erit puer a ventre vsq; ad diem mortis suę. nō legitur ab angelo dicitur. et quod legitur dicitur. Ipse incipiet saluū facere israel de manu philistinorū nō ē a muliere memoratū. Aliqd ergo nō dixit quod audiuit. et tamen nihil credēda ē dicitur quod nō audiuit. Sed scripturam potius nō omnia verba angeli posuisse: cū ipsius mulieri loquēte insereret. Ideo autē dicitur est a ventre vsq; ad diem mortis suę: quod nazareus dicebant. in lege vsq; ad tēpus q̄ votū habebat. secundum ea q̄ scriptura per moysem p̄cepit. vñ est hoc quod hinc inflat et ut ferunt nō ascēderet in caput eius. et vinū et sicerā nō biberet. hęc cū tota vita sua seruauit samson. quod illi quod vocabatur nazareus. certis diebus obseruabat vouentes votiū reddētes.

Tulit itaq; manue. **U**id. Quod dicit scriptura ignorasse manue quod angelus dñi est manifestū ē etiā vxorē eius hominē credidisse. Ergo ei dicit. vim faciamus nūc tibi. et faciamus in cōspectu tuo hedum caprarū tanq̄ hominē inuitauit. sed ut hoc cū illo epulare tur quod sacrificium fecisset. Nam facere hedū nō solet dici nisi cū sacrificiū sit. Ille etiā ita respōdit. si vim feceris mihi nō māduco de panibus tuis. vbi ostendit se ad epulas fuisse inuitatū. vnde addidit. et si feceris holocaustū suū. dño offeres illud. quod si ille dixerat. faciamus in cōspectu tuo hedū de capris. nō autē omne sacrificiū holocaustū nam de holocausto nō manducabat. quod totū incendebat. et ideo vocabatur holocaustū. sed angelus etiā nō māducaturus holocaustum potius fieri monuit. nō tū sibi sed dño. quod si israel p̄seruauerat illo tpe falsis dijs sacrificare. vñ. et tunc deū offendere ut traderet inimicis. p. xl. annos.

Quod cū vidisset. **U**id. Quod ē quod ad visionē angeli vir ē timidus mulier audax nisi quoniam celestia nobis nō strant. spiritus quides panos se parit. sed in spes p̄sumit. Inde enī spes ad maiora videntia se erigit. vñ turbat spūs. q̄ ea q̄ signa sūt prior videt. quod cū aliora secreta celestia sic leuata mens cōspicit. cuncta humanarū virū soliditas p̄tremisca.

Morte morie mur. Aug. Quid e q postq manifestatus e manue. 7 vroz eius angel? q cu eis loqz babat dixit manue vroz ri morte moriemur zc. Pro eo. f. qd scriptuz e. Nemo potest facies meaz videre 7 vinere. Opinabant ergo vt hoies te se uidisset: ta to vtiqz miraclo facto q in igne sacrificij ste tit q cu illis prius qua si ho loqz babat. Sed teu in angelo. an teu ipsum angeli appella bant. sic eni scriptu est Et sumpsit manue be dum capraru 7 fecit sa crificiu 7 obtulit supra petram dno mirabilia facietu 7 manue 7 vroz ei? expectabant zc. bis ergo verbis: qz no di xit morte moriemur. qz vidim? angeli dñi sed teu vidim? orit q stio. Vtrū in angelo i telligebat teuz. an eu dem angeli vocabat teu. Illud eni terciuz q teu putauerant qui erat angelus dici non potest apte dicete scri ptura. Tūc coguonit qz angelus dñi e. Sz vnde metuebāt mortē Non eni scriptū erat. Nemo videt facie an geli 7 viuet. An 7 in b iplo. q in angeli pscu tia deū pgnouerāt ma nue ita pturbatus e ut mortē timeret. Qd au tē illi vroz rñdit. si vel let domin? mortificare nos non accepisset te manu nostra holocau sta. 7 sacrificiu nec illu minasset hec oia s nec audita fecisset hec no bis. vtrū ipsum ange lum crediderūt accepit se sacrificiu. qz viderūt eū in flāma altaris ste tisse. an p hoc itel lere rūt accepisse dñm. qz b fecit angelus vt se ostē deret angeli. Qd libet hoz sit iā angelus di kerat. si aut facis holo caustū. dno offer illud hoc e non mihi sed do mino. Qd ergo stetit angelus in altaris flā ma magis itelligend? E significasse illum ma gni pñij angeli in for ma serui. i. in homine. que suscepturus erat. nō acceptuz sacrificiu

vrozem suam. Morte moriemur: qz vidimus dñm. Cui rñdit mulier Si dominus nos vellet occidere. de manibus nostris holocaustū 7 libamēta nō suscepisset. nec ostēdis set nobis hec omnia: neqz ea q sunt ventura dixisset. Depit itaqz filiū 7 vocauit nomē eius samson. Cre uitoqz puer. 7 benedixit ei dominus cepitqz spiritus dñi esse cū eo in ca stris dan: inter saraa 7 esthaol.

C. C. XIII.

Descendit ergo samson in thānata videns qz ibi mulierē de filiabus philistim ascēdit. 7 nunciauit patri suo 7 ma tri suę dicēs. Uidi mulierē in thā nata de filiabus philistinorū: quā queqz vt mihi accipiatis vrozem. Cui dixerūt pater 7 mater sua. Nū quid nō e mulier in filiabus fratru tuoz 7 in omni populo tuo qz vis accipe vrozē de philistim qui icir cuncisi sunt: Dixitqz samson ad pa trē suū: Hanc mihi accipe: qz pla cuit oculis meis. Parētes aut ei? nesciebāt qz res a domino fieret. et q̄reret occasiones p̄tra philistim. Eo eni tpe philistim dñabantur is raeli. Descēdit itaqz samson cū pa tre suo 7 matre in thānata. Cūqz venissent ad vineas oppidi appa ruit catul? leonis seuus 7 rugies. 7 occurrit ei. Irruit aut spūs dñi i samson. 7 dilacerauit leonē quasi hedū in frusta decerpet nihil omio habēs i manu. 7 hoc patri 7 matri noluit indicare. Descēditqz 7 locu tus e mulieri q̄ placuerat oculis ei us. Et post aliquot dies reuertēs vt accipet eam. declinauit vt vide ret cadauer leonis. Et ecce examē apum in ore leonis erat: ac fauus mellis. Quē cū sumpsisset in ma nibus. comedebat in via veniēsqz

ad patrē suum 7 matrē dedit eis p tem qui 7 ipsi p̄mederūt. nec tamē eis voluit indicare qz mel de corpe leonis assūperat. Descendit itaqz pater eius ad mulierē 7 fecit filio suo samson p̄uiuuz. Sic eni iuue nes facere p̄sueuerāt. Cum ergo ci ues loci illius vidissent eū. dederūt ei sodales triginta q̄ essent cuz eo. Quibus locutus e samson: Pro ponā vobis p̄blema. qd si solueri tis mihi itra septē dies p̄uiuuz: da bo vobis triginta syndones 7 toti dem tunicas. Sin aut nō potueri tis soluere. vos dabitis mihi trigi ta syndones. 7 eiusdē numeri tuni cas. Qui rñderunt ei: Propone p̄blema vt audiamus. Dixitqz eis De comedēte exiuit cibus. 7 de for ti egressa e dulcedo. Nec potuerūt p̄ tres dies propositionē soluere. Cūqz adesset dies septim? dixit ad vrozēz samson. Blandire viro tuo. 7 suade ei vt indicet tibi quid significet p̄blema. Qd si facere no lueris: incēdemus te 7 domū p̄ris tui. An idcirco vocastis nos ad nu ptias vt spoliaretis: Quę fundebat apud samson lachrimas. 7 que rebat dicens: Odio me. 7 nō dili gis: idcirco p̄blema qd p̄posuisti filijs populi mei nō vis mihi expo nere. At ille respōdit. Patri meo 7 matri nolui dicere. 7 tibi indicare potero. Septē igit diebus p̄uiuuz flebat ante eū. tandēqz die septio cuz ei esset molesta exposuit: Quę statim indicauit ciuib? suis. Et illi dixerunt ei die septimo ante solis occubitu. qd dulcius melle. 7 quid forti? leone? Qui ait ad eos: Si nō arassetis in vitula mea nō inue nissetis p̄positionē meā. Irruit ita qz in eū spūs dñi descēditqz ascha lonem. 7 p̄cussit ibi triginta viros:

8 ipm sacrificiu futuruz
Descēdit itaqz
 Iudo. Samson cū a
 lienigenas tetenderet
 causa petende vrozis.
 leonez occidit 7 chasti
 ecclia vocatur? de gē
 tibo diabolū vicit q̄ ait
 gaudete quia ego v. ci
 mūdū. ex ore leonis oc
 cisi san? extrahit. qz vt
 p̄spicim? reges terreni
 regni q̄ p̄tra christum
 ante fremuerāt iam p
 empta feritate dulcedi
 nē gitangelij p̄dicant.
 7 munimēta p̄bent.

quorum ablatas vestes dedit his qui problema soluerat. Iratusque nimis ascendit in domum patris sui: uxor autem eius accepit maritum unum de amicis eius et per nubis.

CC. XV.

Post aliquantum

lum autem temporis cum dies triticee messis instaret: venit samson inuisere uolens uxorem suam. et attulit ei hedum de capris. Cumque cubiculum eius solito uellet intrare. prohibuit illum pater illius. dicens: Putaui quod odisses eam. et ideo tradidi illam amico tuo. Sed habet sororem que iunior et pulchrior illa est. sit tibi per ea uxor. Cui samson respondit. ab hac die non erit culpa in me contra philisteos. faciam enim uobis mala. Perrexitque et cepit trecentas vulpes: caudasque earum iunxit ad caudas. et facies ligauit in medio. quas igne succedens dimisit ut huc illucque discurrerent. Quae statim prexerunt in segetes philistinorum. Quibus successis et prostratis iam fruges et adhuc stantes in stipula crematae sunt: in tantum ut vineas quoque et oliueta flamma consumeret. Dixeruntque philistini. Quis fecit hanc rem? Quibus dictum est. Samson gener thanaatei: quod tulit uxorem eius et alteri tradidit haec opatus est. Ascenderuntque philistini. et prostrauerunt tam mulierem quam patrem eius. Quibus ait samson: Licet haec feceritis. tamen adhuc ex uobis expecto ultionem. et tunc quiescam. Percussitque eos ingenti plaga. ita ut stupentes sursum femori imponeret. Et descendens habitauit in spelunca petrae etham. Igitur ascendentes philistini in terram iuda. castrametati sunt in loco qui postea uocatus est lechi. id est. maxilla ubi eorum fusus est exercitus. Dixeruntque ad eos de tribu

Percussitque eos. **Lxx.** Percussit a liemigenas samson ad tibia sup femur. id est. tam mirabiliter. ut stupentes tibia unius pedis sup femur alterius ponerent.

iuda: Cur ascendistis aduersum nos? Qui responderunt. Ut ligemus samson uenimus. et reddamus ei quod in nos opatus est. Descenderunt ergo tria milia uirorum de iuda ad specum silicis etham. Dixeruntque ad samson. Nescis quod philistini imperent nobis. Quare hoc facere uoluisti? Quibus ille ait: Sicut fecerunt mihi. sic feci eis. Ligare inquit in te uenimus et tradere in manus philistinorum. Quibus samson: iurate ait et spondete mihi quod non occidatis me. Dixerunt. Non te occidemus. sed uinctum trademus. Ligaueruntque eum duobus nouis funibus et tulerunt eum de petra etham. Qui cum uenisset ad locum maxille: et philistini uociferantes occurrissent ei: irruit spiritus domini in eum. et sicut solet ad ardorem ignis ligna consumi. ita uincula quibus ligatus erat. dissipata sunt et soluta. In ^{s. q. postquam} manu sua uirtutis tenens ^{et a vicis} maxillam. id est. mandibulam asini. que iacebat arripens. interfecit in ea mille uiros. et ait: In maxilla asini in mandibula pulli asinorum deleui eos. et percussi mille uiros. Cumque haec uerba canens propleisset: proiecit mandibulam de manu. et uocauit nomen loci illius ramathlechi quod interpretatur eleuatio maxille. Sicut etiam ualde clamauit ad dominum et ait: Tu dedisti in manu serui tui salutem hanc maximam atque uictoriam: et eni sum mortuus: incidam in manus incircumcisorum. Apuit itaque dominus mortuum ^{s. q. postquam} dentem in maxilla asini et egressus ^{mortua sunt predicatorum corpora magna monstrare miracula.} sunt ex eo aquae. Quibus haustis refocillauit spiritum. et vires recepit. Idcirco appellatum est nomen loci illius. fons iuocatus de maxilla. usque in presentem diem. Iudicauitque israel in diebus philistinum viginti annis.

Iurate ait Aug. Quid est quod ait samson uiris iuda. Iurate mihi ne interficiatis me uos et tradite me eis. ne forte occurratis in me uos. quia locutiones ita quidam interpretati sunt ne forte ueniatis aduersum me uos. Sed hoc enim ne ab his interficeretur dixisse illud idem cat. quod in libro regum scriptum est. iubente salomone ut homo occideret et dicente uade occurre illi. Quod ideo non intelligitur. quia non est consuetudinis apud nos ita dici. Sic enim quod militares potestates dicunt. uade alleua illum. et significat occide illum quod intelligat nisi qui illius locutionis consuetudinem nouit. Solet et uulgo apud nos dici. prope diuinitatem illi. id est. occidit illum et hoc nemo intelligit. nisi qui audire consueuit. haec enim uis generalis omnium locutionum ut quemadmodum ipse lingue non intelligant. nisi si audiendo uel legendo discant. ita nec modi locutionum.

In maxilla.

Greg. Maxilla asini predicatorum significat. Redemptor enim noster. simplicitate et patientia predicantibus. suae uirtutis tenens a vicis carnales interfecit. et maxilla in terram prostrata. postmodum aqua fudit quod tradita morti predicatorum corpora magna populis monstrare miracula.

Iudicauitque.

Greg. Quae in factis samson nisi redemptorem significat. Quid gaza nisi infernum. Quid philistini nisi perfidia iudeorum. Qui cum mortuum dominum uideret. etiam corpus eius in sepulchro positum custodes illico deputauerunt. et auctores uirtutis inferni claustris retentum: quasi samson in gaza se rephendisse letati sunt. Samson uero nocte media non solus exiit. sed etiam portas tulit. quod redemptor noster ante lucem resurgens. non solum de inferno liber exiit. sed etiam inferni claustra destruxit. Portal

tulit et motis verticem
subijt. qz resurgendo
claustra inferni abstru-
lit. et ascendendo celoꝝ
regna penetravit.

Hic. XVI.
Hic quoque in
gaza. et vidit ibi mulieres
meretricem ingressusque est ad eas. **Q**uod
euz audissent philistinum et p^{indei}crebrum
isset apud eos intrasse vrbem samson
circumderunt eum. positus in por-
ta civitatis custodibus: et ibi tota
nocte cum silentio p^{christum}stolantes vt facto
mane exiret occiderent. Dormiuit
autem samson vsqz ad mediu noctis
et inde ^{scilicet custodientes sepulcrum}resurgens apprehendit ambas
portes foras cum postibus suis et sera:
impositasque humeris suis portavit
ad verticem montis qui respicit hebron
Post hec amavit mulierem que habi-
tauit in valle sores. et vocabatur da-
lila. **V**eneruntque ad eam principes phi-
listinorum. atque dixerunt: Decipe eum
et disce ab illo in quo habeat tanta
fortitudinem. et quomodo eum superare va-
leamus et vincituz affligere. **Q**uod si
feceris. dabimus tibi singuli mille
centum argenteos. **L**ocuta est ergo da-
lila ad samson. **D**ic mihi obsecro in
quo sit tua maxima fortitudo. et quid
sit quo ligatus erumpere nequeas?
Lui respondit samson. **S**i septem nerui-
ceis funibus necdum siccis et adhuc
humetibus ligatus fuero: infirmus
ero vt ceteri homines. **A**ttuleruntque
ad eam satrapae philistinorum septem
funes vt dixerat: quibus vinxit euz
latentibus apud se insidijs et in cu-
biculo finem rei expectantibus. **C**la-
mauitque ad eum: **P**hilistinum super te
samson. **Q**ui rupit vincula quomodo si
rumpat quis filum de stappa tortuz
sputamine cum odore ignis accepit.
et non est cognitum in quo esset fortitu-
do eius. **D**ixitque ad eum dalila: **E**cce
illulisti mihi. et falsum locutus es.
Saltim nunc indica mihi quo liga-
ri debeas. **L**ui ille respondit: **S**i ligatus

fuero novis funibus qui nunquam fue-
runt in opere infirmus ero. et aliorum
hominum similis. **Q**uibus rursus
dalila vinxit eum. et clamavit: phi-
listinum super te samson. in cubiculo in-
sidijs pparatis. **Q**ui ita rupit vin-
cula quasi fila telarum. **D**ixitque dali-
la rursus ad eum. **V**squequo decipis
me et falsus loqueris? **O**stende de
quo vinciri debeas. **L**ui respondit
samson: **S**i inquit septem crines ca-
pitis mei cum licio plexueris et cla-
uum bis circumligatum terre fixeris: in-
firmus ero. **Q**uod cum fecisset dalila.
dixit ad eum. **P**hilistinum super te sam-
son. **Q**ui consurgens de somno ex-
traxit clavam cum crinibus et licio. **D**i-
xitque ad euz dalila: **Q**uomodo dicis
quod amas me cum animus tuus non sit
mecum? **P**er tres vices meritus es
mibi. et noluit dicere in quo sit ma-
xima fortitudo tua. **L**icet molesta
esset ei et per multos dies iugiter ad-
hereret. spatium ad quietem non tribu-
ens. defecit anima eius. et ad mortem
vsque lassata est. **T**unc apertis verita-
tem rei dixit ad eam: **F**ertum nunquam
ascendit super caput meum quia nazareus
sum. **S**i rasi fuerint caput me-
um. recedet a me fortitudo mea et
deficiam: erogus sicut ceteri homines
Cidescitque illa quod confessus ei esset om-
nem animum suum: misit ad principes
philistinorum ac mandavit: **A**scendite
adhuc semel. quia nunc mihi apuit
cor suum. **Q**ui ascenderunt assumpta
pecunia quam promiserat. **A**t illa do-
mire eum fecit super genua sua. et in
sinu suo reclinare caput. **V**ocavit
que tonsores. et rasit septem crines eius
et cepit abigere eum et a se repellere.
Stati enim de eo fortitudo discessit
Dixitque **P**hilistinum super te samson

Vocavitque ton-
sores. **I**deo. **Q**uod mu-
lier subcola caput sa-
sonis rasit. et allophi-
lis illudendum tradidit
quod captivatus est. quod ce-
catus et ad mortem repu-
tatus non in his christus
sed illi figurant. qui tan-
tum christi nomine glorian-
tur. et malis actibus in-
giter implicant. **V**ir
enim sensus rationalis intel-
ligit. **C**aro autem mulie-
rem significat. **S**i enim
mulieri. id est. carni nostre
blandiente libidine. vel
alij malis operibus con-
senserimus gratia spiri-
tus sancti. qui nazareus
crine significat nudati
expoliamur atque decipi-
mur. **I**ta enim superbia
et peccatis violata christi
sunt gratia. sicut samson
ni incisa coma a diabolo
illo illudit. **S**i quis autem
agendo penitentiam re-
deat coma redeunte. id est.
gratia reslorescente re-
parat ad virtutem et cupi-
dis ac luxurie subuer-
sis columnis hostes deie-
cit. et reparato certami-
ne in fine fortissime de-
mones triumphabit.

Quē cū apprehendisset. Greg. Samson amissis oculis ab allophili ad molam deputat. Scien- dū ē q̄ prius intellectus obtundit. et postea cap- tus animus p̄ exteriora desideria vagat. vt ce- ca mens q̄ ducit nesci- at et carnis illecebris se libeter subdat. aliquā- do vero prius deside- ria carnis ebulliunt. et post longū usum illi- citis opibus oculum cor- dis claudunt. Nam se- pe mens recta cernit. nec tñ audēter p̄tra p̄ uersa se erigit. et renitē- vincit. dum hoc ipsuz qd̄ egit diuicias car- nis suę relectatione su- perat. Qd̄ enī plerum- q̄ prius oculus p̄tem- plationis amittit. et post p̄ carnis desideria huius mūdi laboribus animus subingat. testa- tur samson ab allophi- lis captus. q̄ postq̄ ocu- los pdidit. ad molam deputatus ē. q̄ malig- ni spūs postq̄ tētatio- num stimulis intus aci- em p̄tēplationis effodi- unt. foris in circuitu la- boris mittunt.

Qui de somno surgens dixit in animo suo: Egrediar sicut ante feci et me excutiā nesciens q̄ recessisset ab eo dominus. Quē cū apprehē- dissent philistim. statim eruerūt o- culos eius. et duxerūt gazam vin- ctum catenis. et clausum in carcere molere fecerūt. Jamq̄ capilli eius renasci cōperāt. et principes phili- stinorū p̄uenerūt in vnū vt immo- larent hostias magnificas dagon deo suo et epularent dicētes: tradi- dit deus noster inimicū nostrum samson in manus n̄ras. Qd̄ etia3 populū vidēs laudabat deū suū eadēq̄ dicebat. Tradidit deus no- ster aduersariū nostrū in manū no- stras: qui deleuit terrā nostrā: et oc- cidit plurimos. Letātesq̄ p̄ p̄uicia sumptis iam epulis p̄ceperunt vt vocaret samson: et ante eos luderet. Qui adductus de carcere ludebat ante eos: fecerūtq̄ eum stare inter duas columnas. Qui dixit puero regenti gressus suos. Dimitte me vt tāgā colūnas quib⁹ ois iminet dom⁹. et recliner sup eas et paululū requiescā. Dom⁹ aut̄ erat plena vi- roz ac mulierū. et erant ibi omnes principes philistinorū. ac de tecto et solario circiter tria milia vtriusq̄ sexus spectantes ludentē samson. At ille inuocato dño ait. Domine deus meus memēto mei. et redde mibi nunc fortitudinē p̄istinā de- us me⁹ vt vlciscar me de hostibus meis. et p̄ amissione duoz luminū vnā vltionē recipiam. Et apprehē- dens ambas colūnas quibus ini- tebat̄ domus. alteraq̄ earū dexte- ra et alterā leua tenēs. ait: Moria- tur anima mea cū philistim. Con- cussisq̄ fortiter colūnis. cecidit do- mus sup omēs principes et ceterā

multitudinē quę ibi erat. Multo- q̄ plures interfecit moriēs: q̄ an- te viuus occiderat. Descendentes aut̄ fratres eius et vniuersa cogna- tio. tulerūt corp⁹ eius: et sepelierūt iter saraa et esthaol in sepulcro pa- tris sui manue: iudicauitq̄ isrl vi- ginti annis.

C. XVII.
Hicq̄ eo tem- pore vir quidā de monte effraim noie michas: q̄ dixit matri suę. Mille centū argēteos quos se paraueras et sup quibus me audiē- te iuraueras: ecce ego habeo. et apud me sunt. Cui illa respōdit. Be- nedictus filius meus dño. Reddi- dit ergo eos matri suę. q̄ dixerat ei. Consecraui et voui hoc argētū do- mino: vt de manu mea suscipiat fi- lius me⁹ et faciat sculptile atq̄ con- flatile. et nūc trado illud tibi. Red- didit igit̄ eos matri suę. Quę tulit ducētos argēteos. et dedit eos ar- gentario: vt faceret ex eis sculptile atq̄ p̄flatile qd̄ fuit i domo michę. Qui ediculā quoq̄ in ea deo sepa- rauit et fecit ephod et theraphim. i. vestem sacerdotalē et idola. Imple- uitq̄ vnus filioz suoz manuz. et factus ē ei sacerdos. In diebus il- lis nō erat rex in israel. sed vnusq̄s q̄ sibi rectū videbat̄ hoc facie- bat. Fuit quoq̄ i tpe illo alter ado-lescēs de bethleem iuda ex cogna- tione eius. eratq̄ ipse leuites et ha- bitabat ibi. Egressusq̄ de ciuitate bethleem: pegrinari voluit vbi- cū- q̄ sibi cōmodum repperisset. Cum- q̄ venisset i montē effraim iter fa- ciens et declinaret parūper in do- mo michę. interrogatus ē ab eo vn- de venisset. Qui rēdit. Leuita su3 de bethleē iuda. et vado vt habitē

Multoq̄ plu- res. Greg. In hoc loco p̄ samson cbrist⁹ significat. Samson ei- dū nuperet paucos iter fecit. euerfo hō tēplo moriēs maximā adūsa- rioz mltitudinē interfe- cit. et dño n̄ro p̄dicāte pauci ex iudeis credi- derūt. Innumeri hō gentiliū populi viā vi- te illo moriente sunt se- cuti. Sup̄ eos enī dū3 ad- huc passibilis vine- ret p̄tulit. Impassibili- vero vita mortu⁹ stra- nit. hunc samson in se- metipso ondū figurali- ter exp̄ssit qui paucos dum uiueret interemit. destructo vero templo multos cū morte oc- cidit. q̄ domin⁹ ab ela- tione superbię paucos cū uiueret plures cum corpis sui tēplum sol- ueret extinxit. atq̄ ele- ctos ex gentibus quos vinēdo sustinuit. sicut oēs moriēdo p̄strauit.

vbi potuero z vtile mihi esse prosperero. Dixitq; micha: **M**ane apud me inquit. z esto mihi parēs ac sacerdos. da boq; tibi p annos singulos decē argēteos ac vestē duplīcem. z q̄ ad victū sunt necessaria. Acquieuit z mansit apud hominē. fuitq; illi quasi vn⁹ de filijs. Impleuitq; micha manū eius. z habuit puez sacerdotē apud se. nunc scio dicens q; bñfaciet mihi de⁹ bñti leuitici generis sacerdotē.

C. XVIII.

In diebus illis nō erat rex in israhel. z tribus dan q̄rebat possessionē sibi vt habitaret in ea. Usq; ad illū enim diē inter ceteras tribus. sortē non acceperat. Miserūt ergo filij dan stirpis z familię suę quinq; viros fortissimos de saraa z esthaol vt explorarēt terram z diligēter inspicerēt. Dixerūtq; eis: **I**te z p̄siderate terras. Qui cū pgentes venissent in montē effrai z intrassent domuz michę: requieuerūt ibi. Et agnoscētes vocē adolescētis leuite. vtētesq; illius diuersorio. dixerūt ad eū: Quis te huc adduxit? Quid hic agis? Quā obcausam huc venire voluisti? Qui r̄ndit eis. **H**ęc z hęc p̄stitit mihi michas z me mercede p̄duxit vt sim ei sacerdos. Rogauerūt autē eum vt p̄suleret dominū. z scire possent an p̄spero itinere p̄gerēt. z res haberet effectū. Qui r̄ndit eis: **I**te cū pace. Domin⁹ respicit viā vestrā z iter quo p̄gitis. Euntēz igit quinq; viri venerūt lais: viderūtq; populū habitantē i ea absq; vllō timore iuxta p̄suetudinē sidonioz securū z qui etū. nullo eis p̄nitul resistēte. magnarūq; opū. z p̄cul a sidone atq; a cūctis hoibus separātū. Reuersiq; ad fratres suos in saraa z esthaol z qd̄ egissent sciscitantib⁹ r̄nderūt: **S**urgite z camus ad eos. Vidimus enī terrā valde opulentam z vberē. Nolite negligere: nolite cessare. Camus z possideamus eaz. nullus erit labor. Intrabimus ad securos in regionē latissimā. tradetq; nobis dñs locū in quo nullius rei ē penuria eoz q̄ gignunt iu terra. Profecti igit sunt de cognatione dan de saraa z esthaol sexcēti viri accētī armis bellicis ascēdentēsq; māserūt in cariatiarim iude: q̄ locus ex eo tpe castroz dan nomē accepit z ē post tergum cariatiarim. Inde transierūt in montē effraim. Cūq; venissent ad domū michę. dixerūt quinq; viri q̄ prius missi fuerāt ad p̄siderandā terrā lais. ceteris fratrib⁹ suis **N**ostis q; in domibus istis sit ephoz z theraphim z sculp tile atq; p̄flatile. Videte quid vobis placeat. Et cū paululū declinassent igressi sunt domū adolescētis leuite q̄ erat in domo michę. salutauerūtq; eum verbis pacificis: sexcēti autē viri ita vt erāt armati stabāt ante ostiū. At illi q̄ igressi fuerāt domū iuuenis: sculp tile z ephoz z theraphim at-

q; p̄flatile tollere nitebant. z sacerdos stabat añ ostiū. scēt cētis viris fortissimis haud p̄cul expectātib⁹. **E**ulerūt igitur q̄ itrauerāt sculp tile ephoz z idola atq; p̄flatile. **Q**uibus dixit sacerdos: **Q**uid facitis? **Q**ui r̄nderunt: **T**ace et pone digitū sup os tuū: veniq; nobiscuz vt habeamus te patrē ac sacerdotē. **Q**uid tibi melius ē vt sis sacerdos in domo vnus viri an in vna tribu z familia in israhel? **Q**d cū audisset acquieuit sermonibus eoz. z tulit ephoz z idola ac sculp tile. z p̄fectus ē cum eis. **Q**ui cū p̄gerent z ante se ire fecissent puulos ac iumētā. z omne qd̄ erat p̄ciosum iamq; a domo michę essent. p̄cul: viri q̄ habitabāt in edibus michę p̄clamātes secuti sunt. z post tergū clamare cepērūt. **Q**ui cū respexissent. dixerūt ad michaz: **Q**uid tibi vis? **Q**ur clamas? **Q**ui r̄ndit. **D**eos meos quos mihi feci tulistis z sacerdotē z omia q̄ habeo. z dicitis: qd̄ tibi ē? **D**ixeruntq; ei filij dan. **C**ave ne vltra loquaris ad nos. z veniant ad te viri aio p̄citati. z ipse cū omni domo tua p̄eas. **E**t sic cepto itinere prererunt. **V**idēs autē micha q; fortiores se essent: reuersus ē in domū suā. **S**excēti autē viri tulerunt sacerdotē z q̄ supra diximus: venerūtq; in lais ad populū quiescentē atq; securū. z p̄cusserunt eos in ore gladij. vzbēq; incēdio tradiderūt. nullo p̄nitul ferēte p̄sidiū: eo q; p̄cul habitaret a sidone. z cū nullo hominū haberēt q̄cōq; societatis ac negocij. **E**rat autē ciuitas sua in regione roob: quā rursuz extruētes habitauerūt in ea. vocato noie ciuitatis dan. iuxta vocabulum patris sui quē genuerat israhel q̄ prius lais dicebat. **P**osuerūtq; sibi sculp tile. z ionathan filiū gersan filij moysi ac filios eius sacerdotes in tribu dan vsq; ad diem captiuitatis suę. **M**ansitq; apud eos idolū michę omni tpe quo fuit domus dei in silo. **I**n diebus illis nō erat rex in israhel.

C. XIX.

Habit quidam uir leuites habitans in latere mōtis effraim: q̄ accepit vxorem de bethleē iuda. **Q**uę reliq̄t eū. z reuersa ē in domū p̄ris sui in bethleem: māsitq; apud eū quattuor mēibus. **S**ecutusq; ē eam vir suus volēs q; recōciliari ei atq; blādiri z secū reducere: habēs in comitatu puerū z duos asinos. **Q**uę suscepit euz z introduxit in domū patris sui. **Q**d cū audisset socer eius. eūq; vidisset. occurrit ei letus. z amplexatus ē hominē. **M**ansitq; gener in domo soceri tribus dieb⁹ comedēs cū eo z bibens familiariter: die autē quarto de nocte p̄surgēs p̄ficisci voluit. **Q**uē tenuit socer. z ait ad eum: **B**usta prius pusillū panis z p̄forta stomachum. z sic p̄ficisceris. **S**ederūtq; simul ac comederūt z biberūt. **D**ixitq; pater puellę ad generū suum. **Q**uęso te vt hodie

hic mancas: pariterque letemur. At ille surgens cepit vel le, pficisci. Et nihilominus obnixe eum socer tenuit. et apud se fecit manere. Mane autem facto parabat leuites iter. Cui socer rursus: Obsecro inquit ut paululum cibi capias. et assumptis viribus donec crescat dies. postea pficiscaris. Comederunt ergo simul. surrexitque adolescens ut pgeret cum uxore sua et puero. Cui rursus locutus est socer. Considera quod dies ad occasum declinior sit. et propinquat ad vesper. Mane apud me etiam hodie et duc letum diem. et cras proficisceris ut vadas in domum tuam. Noluit gener acquiescere sermonibus eius: sed statim prexit et venit protra iebus quam altero nocte vocat hierusalē: ducens secum duos asinos onustos et cubinam. Jamque aderat iuxta iebus. et dies mutabatur in noctem. Dixitque puer ad dominum suum: Veni obsecro declinemus ad urbem iebusorum. et maneamus in ea. Cui respondit dominus: Non ingrediar oppidum gentis alienae quam non est de filiis israel. sed transibo usque gabaa. et cum illuc pervenero manebimus in ea: aut certe in urbe rama. Transierunt ergo iebus. et cepit carperet iter. occubuitque eis sol iuxta gabaa que est in tribu beniamin: diuerneruntque ad eam ut manerent ibi. Quo cum intrasset sedebat in platea civitatis et nullus eos recipere voluit hospitio. Et ecce apparuit homo senex reuertens de agro et de opere suo vesper: qui et ipse de morte erat effraim. et pegrinus habitabat in gabaa. Domus autem regionis illius erant filii gemini. Eleuatisque oculis vidit senex sedentem hominem cum sarcinulis suis in platea civitatis. et dixit ad eum: Unde venis et quo vadis? Qui respondit ei: Profecti sumus de bethleem iuda et perimus ad locum nostrum qui est in latere montis effraim unde ieramus in bethleem. Et nunc vadimus ad domum dei nullusque sub tectum suum nos vult recipere. habentes paleas et fenum in asinorum pabulum. et panem ac vinum in meos et ancillatque usus et pueri qui mecum est. Nulla re indigemus nisi hospitio. Cui respondit senex. Pax tecum sit. Ego prebebo omnia que necessaria sunt. tamen queso ne in platea maneat. Introduxitque eum in domum suam. et pabulum asinis prebuit: ac postquam lauerunt pedes suos recepit eos in convivium. Illis epulantibus et post laborem itineris cibo et potu reficientibus corpora. venerunt viri civitatis illius filii belial. id est absque iugo. et circumdantes domum senis. fores pulsare ceperunt clamantes ad dominum domus atque dicentes: Educ virum qui ingressus est domum tuam ut abutatur eo. Egressusque est ad eos senex. et ait: Nolite fratres nolite facere malum hoc: quia ingressus est homo hospitium meum. et cessate ab hac stulticia. Dabeo filiam virginem. et hic homo habet cubinam: educam eas ad vos ut humilietis eas et vestras libidines impleatis: tamen obsecro ne scelus hoc contra naturam

opemini in virum. Nolebat acquiescere sermonibus illius. Quod cernens homo. eduxit ad eos cubinam suam. et eis tradidit illudenda. Qua cum tota nocte abusi essent: dimiserunt eam mane. At mulier recedentibus tenebris venit ad ostium domus ubi manebat dominus suus. et ibi corruit. Mane facto surrexit homo et aperuit ostium ut ceptam expleret viam. et ecce cubina eius iacebat ante ostium sparsis in limine manibus. Cui ille putans eam quiescere loquebatur: Surge ut ambulem. Qua nihil respondente: intelligens quod erat mortua. tulit eam et iposuit a sinu: reuersusque est in domum suam. Quam cum esset ingressus arripuit gladium. et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frustra cadens misit in omnes terminos israel. Quod cum vidissent singuli clamabant. Nunquam res talis facta est in israel ex eo die quo ascenderunt preses nostri de egypto usque in presens tempus. ferte sententiam. et in commune decernite quid factum opus sit.

C. XX.

Egressi itaque sunt omnes filii israel et pater congregati quasi vir unus de dan usque berfabee et terra galaad ad dominum in maspha. omnes quoque anguli populorum et cuncte tribus israel in ecclesia populi diuenerunt quadraginta milia peditum pugnatorum. Nec latuit filios beniamin quod ascendissent filii israel in maspha. Interrogatusque leuita maritus mulieris interfecte quomodo tamen scelus perpetratum esset. respondit: Veni in gabaa beniamin cum uxore mea illacque diueri. Et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum in qua manebam volentes me occidere. et uxorem meam incredibili furore libidinis verberantes donec morua est. Quam arreptam in frustra concidi: misique partes in omnes terminos possessionis vestre: quia nunquam tamen nephas et tam grande periculum factum est in israel. Adestis omnes filii israel decernite quid facere debeatis. Stansque omnis populus et quasi unus hominis sermone respondit: Non recedemus in tabernacula nostra: nec suam quisquam intrabit domum. sed hoc contra gabaa in commune faciemus. Decem viri eligantur et centum ex omnibus tribubus israel et centum de mille et mille de decem milibus ut coponent exercituum cibaria. et possimus pugnare contra gabaa beniamin et reddere ei pro scelere quod meretur. Conuenitque vniuersus israel ad civitatem quasi homo unus eadem mente vnoque consilio. et miserunt nuncios ad omnem tribum beniamin qui diceret: Cur tamen nephas in vobis reatum est? Tradite homines de gabaa qui hoc flagitium perpetrarunt ut moriantur. et auferat malum de israel. Qui noluerunt fratrum suorum filiorum israel audire mandatum: sed ex cunctis urbibus que fortis sue erant conueniunt in gabaa ut illis ferretur auxilium et contra vniuersum populum israel dimicarent.

Inuenti sunt viginti quatuor milia de beniamin educentium gladium propter habitatores gabaa. qui septingenti erant viri fortissimi ita sinistra ut dextra pliantes. et sic fundis lapides ad certum iacientes ut capillum quoque possent percutere. et neque in altera parte ictus lapidis deferret. Virorum quoque israel absque filiis beniamin inuenta sunt quadraginta milia educentium gladios et paratorum ad pugnam qui surgentes venerunt in

Consulueruntque

Greg. qui semetipsum non indicat quod in alio re-
cte indicat ignorat. et si
nouit fortasse per audi-
tum quod recte iudicare de-
beat. recte tamen iudicare
aliena merita non valz
cui conscientia proprie inno-
centie nullam iudicij re-
gulam habet. hinc est quod cum
tribus beniamin in car-
nis scelere fuisset obru-
ta. collectus ois israel
iniquitate vicisti volu-
it. sed tamen semel et iterum in
bello prostratus est. Con-
sulto autem si ad uiscerem
dum ire debuissent ius-
tus est. Qui iuxta impe-
rium diuini vocis pre-
xit semel et secundo prodi-
dit. et tandem peccatrice
tribus pene funditus exti-
xit. Quid ergo quod ut
tione sceleris inflammat
et prius prosternunt. nisi
quod prius ipsi purgandi
sunt. per quos aliorum cul-
pe ferunt. ut ipsi iam
munda per ultione ueniant
quod aliorum uicia corrige-
re festinant. unde quod sine
peccato est vestrum. primum
in illa la. mit. Ad alie-
na enim peccata punien-
da ibat sua reliquant.
Reuocant ergo ad con-
scientiam. ut prius propria
corrigan. et tunc aliena
reprehendant. unde necesse
est. ut dum pro nos ul-
tio diuina cessat ipsa
conscientia se reprehendat
et ad lameta penitentiae
pro semetipsam eri-
gat se. ne contra tonos
elata et sibi humilis. sed
pro se rigida. bonis
suo oibus sit submissa

domum dei hoc est in silo. et consuluerunt
que dominum atque dixerunt. Quis erit in
exercitu nostro princeps certamis con-
tra filios beniamin? Quibus respondit
dominus. Judas sit dux vester. Stati-
que filii israel surgentes mane castrame-
tati sunt iuxta gabaa. et inde proceden-
tes ad pugnam contra beniamin. urbem
oppugnare ceperunt. Egressi quoque filii
beniamin de gabaa occiderunt de
filiis israel die illo vigintiduo milia
viroz. Rursum filii israel et fortitudi-
ne et numero confidentes eodem loco in
quo prius certauerunt. acie direxerunt
ita tamen ut prius ascenderet et staret co-
ra domino usque ad noctem. et stulerunt
eum et diceret. Debemus ultra pro-
cedere ad dimicandum contra filios
beniamin fratres nostros. an non? Qui-
bus ille respondit. Ascendite ad eos. et
inite certamen. Lunam quoque filii israel altera
die contra filios beniamin ad plium
processissent. erupunt filii beniamin
de portis gabaa. et occurrentes eis
tanta in illos cede bachan sunt ut
decem et octo milia viroz educentium
gladium prosterneret. Quamobrem om-
nes filii israel venerunt in domum dei.
et sedentes flebant coram domino. Ieiuna-
uerunt quoque die illo usque ad vesperam. et
obtrulerunt ei holocausta atque paci-
ficas victimas: et super statu suo interrogauerunt. Eo tempore ibi
erat arca federis domini. et phinees filius eleazari filii aaron
propositus domo. Consuluerunt igitur dominum atque dixerunt. Exire
ultra debemus ad pugnam contra filios beniamin fratres nostros.
an desistere? Quibus ait dominus. Ascendite. Cras enim tradam eos
in manus vestras. Posuerunt quoque filii israel insidias per circuitum
urbis gabaa. et tertia vice sicut semel et bis contra beniamin

exercitum produxerunt. Sed et filii beniamin audacter erupe-
runt de ciuitate. et fugientes aduersarios longius persecuti sunt
ita ut vulneraretur ex eis sicut primo die et secundo. et cederet
per duas semitas vertentes terga quarum una ferebat in be-
thel. et altera in gabaa: atque prosterneret triginta circiter viros
Putauerunt enim solito eos more cedere. Qui fugam arte si-
mulantes inierunt prolium ut abstraherent eos de ciuitate et quasi
fugientes ad supradictas semitas producerent. Omnes itaque
filii israel surgentes de sedibus suis. tetederunt acie in loco
qui vocatur baalthamar. insidie quoque que circa urbem erant pau-
latim se aperire cepunt. et ab occidentali urbis parte procedere.
Sed et alia decem milia viroz de vniuerso israel habitatores
urbis ad certamina provocabant: ingruantibusque bellum contra
filios beniamin. et non intellexerunt quod ex omni parte illis instaret iterum
Percussitque eos dominus in conspectu filioz israel. et interfecerunt ex
eis in illo die viginti quatuor milia et centum viros. omnes bel-
latores et educentes gladium. Filii autem beniamin cum se inferi-
ores esse vidissent. cepunt fugere. Quod cernentes filii israel
dederunt eis ad fugiendum locum ut ad preparatas insidias de-
ueniret quas iuxta urbem posuerant. Qui cum repente de lati-
bulis surrexissent. et beniamin terga cedentibus daret: in-
gressi sunt ciuitatem et percusserunt eam in ore gladii. Signum autem
dederunt filii israel bis quos in insidijs collocauerant ut postquam
urbem cepissent. ignem accenderet ut ascendente in altum fumo
captam urbem demonstraret. Quod cum cerneret filii israel in ipso
certamine positi: putauerunt enim filii beniamin eos fugere et
instantius persequerentur. celis de exercitu eorum triginta viris
ut viderent quasi columnam fumi de ciuitate procedere: benia-
min quoque respiciens retro cum captam cerneret ciuitatem et fla-
mas in sublime ferri que prius simulauerant fugam. versa facie
fortius resistebat. Quod cum vidissent filii beniamin. in fugam
versi sunt. et ad viam deserti ire ceperunt. illuc quoque eos ad-
uersarijs persequentibus. Sed et hi qui urbem succederant occur-
rerunt eis. atque ita factum est ut ex utraque parte ab hostibus ce-
derent. nec erat vlla reliqua morientium. Ceciderunt atque pro-
strati sunt ad orientalem plagam urbis gabaa. Fuerunt autem
qui in eodem loco interfecti sunt decem et octo milia viroz: omnes
robustissimi pugnatotes. Quod cum vidissent qui remanserant de
beniamin fugerunt in solitudine. et progebant ad petram cuius vo-
cabulum est remon. In illa quoque fuga palates et in diuersa
tetederunt. occiderunt quinquaginta milia viros. Et cum ultra tetederet
persecuti sunt eos. et interfecerunt etiam alia duo milia. Et sic fa-
ctum est ut omnes qui ceciderant de beniamin in diuersis locis
essent viginti quinque milia pugnatotes ad bella promptissi-
mi. Remanserunt itaque de omni numero beniamin qui euadere

potuerat et fugere in solitudine exerciti viri: sederuntque in pe-
 tra remmō mensib⁹ q̄ttuor. Regressi autē filij isrl̄ omēs reli-
 quias ciuitatis a viris vsq; ad iumēta gladio pcusserunt.
 cūctasq; vrbes et viculos beniamin vorax flāma cōsumpsit.

C. XXI.

Trauerant quoq; filij israel in

maspha. et dixerūt: Nullus nrm dabit filijs beniamin de
 filiabus suis vxozē. Uenerūtq; oēs ad domū dei in silo.
 et in p̄spectu ei⁹ sedētes vsq; ad vesperā leuauerūt vocē. et
 magno vlulatu cepunt flere dicētes: Quare dñe deus isrl̄
 factū ē hoc malū in populo tuo: vt hodie vna tribus aufe-
 ret ex nobis? Altera autē die diluculo cōsurgētes extruxerūt
 altare: obtulerūtq; ibi holocausta et pacificas victimas. et
 dixerūt: Quis nō ascendit in exercitū dñi de vniuersis tri-
 bubus isrl̄? Grandi enī iuramēto se p̄strinxerāt cū essent i
 maspha. interfici eos q̄ defuissent: ductiq; p̄nia filij isrl̄ sup
 fratre suo beniamin. cepunt dicere: Ablata ē trib⁹ vna de
 isrl̄. Un̄ vxozes accipiēt: Omēs enī in p̄mune iurauimus
 nō duros nos his filias nras. Idcirco dixerūt: Quis
 ē de vniuersis tribub⁹ isrl̄ q̄ nō ascendit ad dñm i maspha
 Et ecce iuenti sūt habitatores iabis galaad in illo exercitu
 nō fuisse. Eo quoq; tpe cū essent in silo null⁹ ex eis ibi rep-
 tus ē. Miserūt itaq; decē milia viros robustissimos. et p̄-
 ceperūt eis: Ite et pcutite habitatores iabis galaad i ore
 gladij. tā vxozes q̄ puulos eoz. et hoc erit qd̄ obfuare de
 bebitis. Omne generis masculini et mulieres q̄ cognoue-
 rūt viros interficite. virgines autē reseruate. Inuētēq; sunt
 de iabis galaad q̄dringētē virgines q̄ nescierūt viri thoz
 et adduxerūt eas ad castra in silo in terrā chanaan. Mise-
 runtq; nūcios ad filios beniamin q̄ erāt in petra rēmon.
 et p̄ceperūt eis vt eas suscipent i pace. Uenerūtq; filij bē-
 iamin i illo tpe. et date sunt eis vxozes de filiab⁹ iabis ga-
 laad: alias autē nō reppererūt q̄s simili mō traderēt. Uni-
 uersusq; isrl̄ valde doluit et egit p̄niam sup̄ interfectione vni-
 us trib⁹ ex isrl̄: dixerūtq; maiores natu: Quid faciem⁹ re-
 liq; q̄ nō acceperunt vxozes? Omēs in beniamin femiē cō-
 siderūt. et magna nobis cura ingētis studio. puidendū ē
 ne vna trib⁹ deleat ex isrl̄. Filias enī nras eis dare nō pos-
 sumus p̄stricti iuramēto et maledictōe q̄ dixim⁹: maledic⁹
 q̄ dederit de filiabus suis vxozē beniamin. Leperūtq; cō-
 siliū atq; dixerūt. Ecce sollēnitās dñi ē in silo anniuersaria
 q̄ sita ē ad septētrionē vrbis bethel: ad orientālē plagā vig-
 q̄ de bethel tēdit ad sichimā. et ad meridiē oppidi lebona.
 P̄ceperūtq; filijs bēiamin. atq; dixerūt: Ite et latitate i
 vineis. Lunq; videritis filias silo ad ducēdos choros ex

moze pcedere: exite repēte de vineis. et rapite ex eis singu-
 li vxozes singulas. et p̄gite in terrā beniamin. Lūq; venerit
 p̄res eaz ac frēs et aduersū vos q̄ri cepint atq; iurgari. di-
 cemus eis: Misere mini eoz. Nō enim rapuerūt eas iure
 bellantiū atq; victoz. sed rogātib⁹ vt accipient nō dedisti
 et a vestra pte peccatū ē. Fecerūtq; filij bēiamin vt sibi fue-
 rat iperātū et iuxta numerū suū rapuerūt sibi de his q̄ du-
 cebāt choros vxozes singulas: abierūtq; in possessionem
 suā edificātes vrbes. et habitātes in eis. Filij quoq; israel
 reuersi sunt p̄ tribus et familias i tabernacula sua. In die
 bus illis nō erat rex in isrl̄: sed vnusquisq; qd̄ sibi rectū vi-
 debat hoc faciebat.

Liber Iudicum Explicat Liber Ruth Incipit.

Diebus unius

judicis q̄n iudices p̄erant fa-
 cta ē fames in terra. Abijtq;
 homo de bethleē iuda vt pe-
 grinare⁹ in regiōe moabitide
 cū vxoze sua. ac duobus libe-
 ris. ipse vocabat̄ elimelech
 vxoz eius noemi et duo filij. alter
 maalon. et alter chelion. euphratei
 de bethleē iuda. Ingressiq; regio-
 nem moabitide morabant̄ ibi. Et
 mortuus ē elimelech maritus noe-
 mi remansitq; ipsa cū filijs. Qui
 acceperūt vxozes moabitidas q̄z
 vna vocabat̄ orpha altera ruth.
 Mortui sūt maalon videlicet et che-
 lion remansitq; mulier orbata i duo-
 bus liberis ac marito et surrexit vt

Facta ē fames
 Propter paucitatem
 sp̄ualium doctoz qui
 bus iudicādi dat̄ an-
 ctoras facta ē fames
 xbi dei q̄n lex etiā per
 iudaicas traditiones
 corrupta est.

Abijt homo ꝛc.
 Raba. Christus i in
 bethleem iuda nat⁹ p̄-
 egrinationē huius mū-
 di visitauit eum vxoze
 sua. i. ecclesia et cū duo-
 bus liberis. duob. s. or-
 dinib⁹ p̄phetarū et apo-
 stolorū q̄ sanguie chris-
 ti a peccati seruitute
 sunt liberati.

Abijt hō. ꝛc. Quē
 quidā recalogū intel-
 ligūt et vxozē eius sina-
 gogā et duos filios re-
 galē honozē et sacerdo-
 talē. q̄ nō solū in gēte
 iudoz. s. et p̄fectorū
 copulā sibi acq̄rebant
 sicut in tpe dauid et sa-
 lomonis et aliorum fa-
 ctum ē.

Maalon. Qui
 de fenestra vel a p̄ci-
 pio hic ē choros. p̄phe-
 tarum p̄ quos de fene-
 stra p̄mū fidei lumē i
 orbem p̄cessit. q̄ etiam
 veri lumē. i. christi p̄-
 mi p̄dicatores fuerūt.

Chelion. Con-
 summatio hi sunt apli
 q̄ enigmata p̄phetarū

ad consummationem pleni intellectus perduxerunt hi merito eufraei. et de
 bethleē iuda orti sunt q̄ celesti pane saciat̄ p̄ p̄dicationem euāgelij fructū
 p̄dicationis collegerūt. eufraeus enī frugifer. bethleē domus panis. iudas
 p̄fessio interpretat̄. vñ vos date illis māducare. Ite. Euntes p̄dicate euāge-
 liū regni dei et alibi. elegi vos de mūdo vt eatis et fructū afferatis.

Ruth. Videns vel festinās vel deficiēs in qua obediētia et credulitas
 gētū designat. et q̄b⁹ dicit̄: p̄pls quē nō cognoui fuit̄ mibi ꝛc. et alibi. et hio
 pia p̄ueniet man⁹ ei⁹ teo. Vocabant̄ ergo duo ppli p̄ sanctos p̄dicatores
 ad p̄ortū fidei et electoz dei vt et diuersis gregib⁹ fieret vñ ouile.

Mortui sunt ꝛc. Post p̄fectionē p̄j laboris. i. de exilio bu⁹ mundi